

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת וירא תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב ירושלים 2
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

קידושין, עשרה יוחסין – פרק רביעי דף עז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
ר"ה
תוספות

1 **משנה** בת חלל נקט, ברכותיו ואול דבת חללה שנשאת לישראל כשידה לכהונה. לעולם – בת בוגר ובת בן בנו דף סוף הל' דחירות של חללים זכר וזכר – בת
 2 הארוחין פסולה כבת הראשון. אבל בת בתו מישראל כשרה, ולא חמורא בת חלל מחללה, דאמרין: בתה של חללה מישראל כשידה לכהונה. ישראל שנשאת חללה בתו כשידה לכהונה
 3 – וטעמא ליה בגמרא. ודוקא ישראל, אבל בתו כהן שנשאת חללה – בתו חללה, וכל ולד הנולד בביאת איסור כהונה – הוי חלל. חלל שנשאת בת ישראל בתו פסולה – בגמרא פריך:
 4 **אליעזר** בן **יעקב אוהב** ב' – ודוקא אוהב ב' – ואפילו מישראלית, כבת חלל ופסולה לכהונה. אבל בת גזירת מישראל כשידה. וטעמא דכולהו הני תנאי דפליגי בגזירת מפרש בגמרא. דבי
 5 תוספות

6 **משנה** בת חלל וזכר – פסולה מן הכהונה לעולם. **1**
ישראל שנשאת חללה – בתו כשידה לכהונה. חלל **2**
שנשאת בת ישראל – בתו פסולה לכהונה. רבי יהודה **3**
אומר: בת גר זכר כבת חלל וזכר. רבי אליעזר בן **4**
עקיבא אומר: ישראל שנשאת יזירת – בתו כשידה **5**
לכהונה, וגר שנשאת בת ישראל – בתו כשידה **6**
לכהונה, אבל גר שנשאת יזירת – בתו פסולה לכהונה. **7**

8 **אחד גר, ואחד עברים משותררים, אפילו עד עשרה דורות, עד שתהא אמו מישראל.** רבי
 9 **יוכי אומר:** אף גר שנשאת יזירת בתו כשידה לכהונה. **גמרא** מאי לעולם? מהו דתימא:
 10 **מדי דהנה אמצרי ואדומי, מה להלן? לאחר שלשה דורות, אף פאן נמי – לאחר שלשה**
 11 **דורות, קא משמע לן.** "ישראל שנשאת חללה". **מאנ הני מילי? אמר רבי יוחנן משום רבי**
 12 **שמעון:** **אומר פאן ולא יחלל ורעו בעמיו, ונאמר להלן "לא יפארו בעל בעמיו" מה להלן**
 13 **זכרים ולא נקבות – אף פאן זכרים ולא נקבות.** – אלא מעתה בתו של בתו גדול תישתרי!
 14 **מי פתיב בנז? ורעו פתיב,** "לא יחלל ורעו בעמיו". – בת בנז תישתרי – פתיב "לא
 15 **יחלל ורעו", מקיש ורעו לו, מה הוא בתו פסולה – אף בנו – בתו פסולה. – בת בתו**
 16 **תיתפרז! אם בן זוגיה שוה מאי אהני ליה? חלל שנשאת בת ישראל בתו פסולה". הא**
 17 **תנא ליה רישא:** בת חלל וזכר פסולה מן הכהונה לעולם? **איידי דתנא רישא ישראל**
 18 **שנשאת חללה – תנא נמי כסא חלל שנשאת בת ישראל – ממתין דלא פריז דוסתאי בן**
 19 **יהודה. דתנאי, רבי דוסתאי בן יהודה אומר:** כשם שבני ישראל מקנה טהרה לחללות –
 20 **כך בנות ישראל מקנה טהרה לחללים. מאי טעמיה דרבי דוסתאי? רבי יהודה? אמר קרא**
 21 **"לא יחלל ורעו בעמיו" – בעם אחד הוא דמיחל, בשני עממים אינו מיחל. תנו רבנן:**
 22 **"לא יחלל ורעו" אין לו אלא ורעו, היא עצמה מנזן? אמרת קל וחומר: מה ורעו שלא**
 23 **עבר עברה – מתחלה, היא שעברה עברה – אינו דין שמתחלה? – הוא עצמו וזכית,**
 24 **שעבר עברה ואין מתחלה! – מה להוא – שפן אין מתחלה בכל מקום, תאמר בהיא**
 25 **שמתחלה בכל מקום, ואם נפשך לומר? – וכו תימא, איפא למפרד? מה ורעו? –**
 26 **שהיה פשר ונתחלה. מאי "אם נפשך לומר"? – וכו תימא, איפא למפרד? מה ורעו? –**
 27 **שפן יצרתו בעברה – אמר קרא "לא יחלל" – לא יחלל, זה שהיה פשר ונתחלה. תנו**
 28 **רבנן: איזו היא חללה – כל שזולדה מן הפסולים. מאי פסולים? אולימא פסולים לו –**
 29 **הרי מחזור וירשתו, דפסולה לו ובניה פשרים, דכתיב "תועבת היא" – היא תועבת, ואין**
 30 **בניה תועבים? – אמר רב יהודה: הכי קאמר, איזו הריא חללה – כל שזולדה מן פסול**
 31 **כהונה. – נולדה – אין, לא נולדה – אמר רבה: הכי קאמר איזו חללה מתוקרת שלא היה לה שעת הפשוט**
 32 **הוא חללה! – אמר רבה: הכי קאמר איזו חללה מתוקרת שלא היה לה שעת הפשוט**
 33 **כלל – כל שזולדה מן פסול כהונה, מאי מוקרת? אמר רב יצחק בר אבין: הכי קאמר,**
 34 **איזו היא חללה שעיקרה מדברי תורה, ואין צריכין לפרש מדברי סופרים – כל שזולדה**
 35 **מן פסולי כהונה. תנו רבנן: אלמנה אלמנה אלמנה – אינו חייב אלא אחת, גרושה גרושה**
 36 **גרושה – אינו חייב אלא אחת, אלמנה וגרושה וחללה וזונה, בזמן שהם פסוד – חייב**
 37 **על כל אחת ואחת, וזונה ונתחלה ונתגרשה ונתאמלה – אינו חייב אלא אחת. אמר**
 38 **מרי: אלמנה אלמנה אינו חייב אלא אחת. היא אלמנה הכי דמי? אולימא שבא**
 39 **על אלמנת ראובן, ועל אלמנת שמעון, ועל אלמנת לוי, אפאי אינו חייב אלא אחת?**
 40 הרי

41 שם נמורת – הוי חלל חלל. והרי מחזיר גושיות – כשינשאת לאחר, דפסולה דכתיב (דברים כו) "לא יוכל בעלה וגו'." ובניה כשרים – בתו כשרה לכהונה, אם ישראל הוא. הא
 42 תועבת – כלומר בעשר עבירה. ויחי אלמנה – לכהן גדול, ונרשה לכהן חייט, שמתחלה בביתא. וכן הוה מביאת פסולין שבא עליה בן חרוטין נקראת חללה. חלל לקוח עליה
 43 משום חללה. דכל איסור כהונה עושה אותה חללה בביתא. מוכרת – מפרש קאמי – איזו היא חללה ומוכרת בתורה – שעיקרה משמשות מפקרא, שכבת חללה
 44 לא יקחו, ואין צריכין לפרש מידו סופרים, ומקרא נפקא בהדיא. כל שגולה מאיסור כהונה – דסחם חלל היינו ולד פסול לכהונה, מוכרתיב "ולא יחלל ורעו". אבל חללה הנעשית
 45 חללה על ידי ביאה – והרכוז לרודסה בח מקראת, כגון זו שדחתה כשרה ונתחלה, אלמנה אלמנה אלמנה – כא על אלמנה שיש בה שלש שמות של אלמנות. אינו חייב אלא אחת
 46 על מפרש לה. כסדר – כסדר הזה: שנאלמנה חללה ונשאת ולי גרושה, ונשאת לכהן ונתחלה, ואחר כך נבעלה לאחד מן הפסולים או לקרובים בעלת זונה, נעשית זונה.
 47 דנפסולי כהונה – חללה איכא, זונה ליכא. ומשאר איסורים – זונה היא, חללה לא הויא, כדלקמן. וינת – מוכרבים, או ממונדי. ונתחלה – שבא עליה בן ונשאת חללה, שהיתה
 48 אסורה עליו משום זונה. אינו חייב אלא אחת – ללקמן מפרש טעמא.

קידושין, עשרה יוחסין – פרק רביעי דף עט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
קפה תוספות

קידשה אביה בדרך כלל קודשה עצמה וכו' – ואם האמה אמאי אפילוהו רח שומאל
 בבואי; ונואז; פלגו בקידשה אביה גרדא, כמה דפרשי דרשניו בקידשה אביה
 ואחר כך קדשה היא עצמה ויש לומר: דרואי לא פליגי בקידשה אביה לחוד, וברבאי מודה
 שמואל דאינו מקדשה, דאמרין: העמד אשה אחוקת פניה כמו שזתיה קודם שקידשה,
 והרי היא גורת לקדשה ואין קודשה האב

קדושין, אבל עתה, קידשה ואן היא עצמה –
 ליבא חוקה דפרייה, דזמנא נפשי אשת איש היא
 – או משום קדושי אביה, או משום קדושי דידה,
 וליבא חוקה אביה, ומשום דבי פליגי שמואל,
[אולימא] בתוך ששה וכו' – מתוך פירוש
 רש"י שחזק בדוקה בתוך ששה
 ומצאה גורת, ומשום חבי פריך: בהא לימא וכו'.
 ואין נראה, לדלעול לא תחבר דכד שטר לב
 אלא מיירי דבאה לפניו אחר ששה, ולא גרסינן
 "השתא הוא גורת" – תוספות ישנים.
ושמואל אמר שאנו ממנה – ואם האמה לרב
 נמי תקשי, דעד כאן לא קאמר רב
 דממצרא נמי גורת היא – אלא משום לדיבא
 חוקה דנערה, כדפרשי בקונטרס, אלא אי דרואי
 חוקה דנערה – מודה רב דאוקמא אוקתה,
 והכי נמי גבי מקה, איבא חוקה דשלומו ויש לומר
 דלרב נמי קשה, ודאי שמואל – משום דפריך ליה
 בחגיגה טפס.

כל שלשה ימים דרואי – לא גרסינן: הראשונים,
 דהא פליגי בה אמוראי (בבבא בתרא זב.א),
 דאיבא למאן דאמר שלשה ימים הראשונים –
 דרואי יין, כמאן ואילך – ספק, ואיבא למאן דאמר
 שלשה ימים האחרונים – ודאי חומץ, ומקודם
 ספק, ואיבא למאן דאמר דלשלושה ימים
 הראשונים ודאי יין, ולשלושה ימים האחרונים –
 ודאי חומץ, ורבותיים ספק.

[אדרבה] העמד מקה על חוקה ואומר לא
 חסר – לשון אדרבה קשה, ודחה
 ליה לממר לחומרא מיהו, ולא איבא כדפרשי:
 הדיכי שרפני עלה קדשים, אבל גבי יין לקמן אין
 שייך ליישב כך. תוספות ישנים.
 ודקן

התם – **התם**
 נמי, השתא הוא דהסר! – התם תרמי לרעותה, הכא תרא לרעותה. **ושמואל**, מאי שנא
 מהכתיב? **התנאי**: היה בודק את החבית להפריש עליה תרומה וחולף, ואחר כך נמצאת
 חומץ, כל שלשה ימים – ודאי, מיכן ואילך – ספק. **ורמינן** חבית אמוקת; מאי שנא דהכא
 ודאי, ומאי שנא דהכא ספק? **ואמר** רב הנינא ספקא **התנאי**: מאן תנא חבית – רבי שמעון
 היא, דגבי מקה נמי ספקא משיני. **התנאי**: כל מטרות שנעשו על גביו למפגע, בין ברשות
 היתיר בין ברשות הרבים – ממואה. **ורבי שמעון** אומר: ברשות הרבים – מטרות, ברשות
 היתיר – תולין, אבל לרובן – מכל למפגע! – שאני התם, דאיבא למימר: העמד מכל על
 חוקה, ואומר לא ניתקן. – **אדרבה** העמד יין על חוקה, ואומר לא החמין? – הרי החמין
 לפניך. – **הכא נמי**, הרי היא גורת לפנינו. – השתא הוא דנגרתי! – **הכא נמי** השתא
 הוא דאחמין! – התם תרמי לרעותה, הכא תרא לרעותה הוא דאיבא. **נימא פתנאי**,
 מי

שני ענין קן. כל שלשה ימים דרואי – גרסינן, ולא גרסינן הראשונים. שאר חבירי ספק
 ומצאנו יין. הרי היא בחוקת יין דרואי, וכל טעמיה שזתיה הרומת בה באותו שלשה ימים – מתוקתקין, כמאן ואילך – ספק, ודריא תרומה ליאסר לורים, ויחזור ויתרם, דשומא כב
 התמימה ולא היתה תרומה. ואיבא למאן כל שלשה ימים שלפני בריקה זו האחרונה שמצאה חומץ – הרי היא בחוקת ודאי חומץ, ואם עשאה באותו שלשה ימים תרומה על
 מקום אחר – אינה תרומה, ומותרת לורים אם יתקנה מטבחה, דלא היה חומץ גמור בפחות משלושה ימים. וזו שנומצאת חומץ – כדברע שלשה ימים שישתקלקלה. **נמצא** –
 משלשה למפגע הרבים – ודאי תרומה לורים, ויחזור ויתרם. **מאי שנא** – גבי מקה דמחוקתין ליה חסר משעה ראשונה שנתרומה בחוקת שלם, דקתני: כל כטרות כשנעשה על
 גביה, אפילו ברשות הרבים – שמואה. **אלימא**: ולא ספק ודאי. **היה** ליה למימר ברשות הרבים תרומה. והאי מקה על כרחין בתרומה השלישונה באיבעתא סאה, וקא
 מחוקתין ליה מדאי עשאה בחוקת חסר דרואי. **ומאי שנא** – גבי חבית דקתני: כמאן ודלוקן ספק, ולא אמרינן משעתא דסלקי דירי מלבוךך החמין. ואמר רבי תינא – גרס. ברשות היחיד
 תולין – כל ספק טומאה לרבי שנתקן ברשות היחיד תולין, כדפרשי טעמא בשמעתא קמייתא גרתי (זב.א). דלא דמי לספק טומאה, דהתם ש רבליס לרבי, מכל לפיכך – זה שנתקן
 על ידי חבית זו. דאמרין: מדהשתא החמין – מעיקרא נמי חומץ. והכי נמי: נימא: מדהשתא גורת – בצפרא נמי גורת. **נימא פתנאי** – הא דרב שמואל.

שנה ונתנינ נפ – אם באת לינשא לאחר. **גמרא** משום הנרא קים לה ביוחסין –
 וכשמא מחוסת קידשה לה, וביטל את השלית, אבל איתחא דלא קים לה ביוחסין, אימא
 אף על גב דקידשה עצמה – לא ביטלה את השלית, ולא סמכה על קידושה, דסברא:
 דלמא שליח מביחב מיוחס מזה, לא איכפת ליה – בבתי אם גושא למיחוס כל דהו, ולא
 ביטלה את קידושה דשלתי, ואפילו מקדשה

לגרוע, ושל קידושה קדשה – חסר. דלמא לא
 משבח, אבל אי משבח – לא בטלה. וקידשה
 היא בעיר – בו ביום. והרי היא גורת – בדרקה
 דלעת אם יצאה משותה האב לחותה קדשה
 קדושה, ומצאנה גורת בו ביום. הרי גורת
 לפנינו – וקדושה קדושה, ולא של אביה.
 הישנין קידושי שניהם – שזמא כשקדשה היא –
 גרתי חתה, וקדמו קדושי. **וינימא** בתוך ששה
 – חרשים שכן נערוה לבגרות. דאמרין: אין בין
 נערוה לבגרות אלא ששה חדשים בלבד.
 כשבחבאה סימני גורת – אינה שדה חלה.
 גורת אלא ששה חדשים, ועמסיה שהיא
 מותרת לבגור. וסימניה נכריס בדידה, כדתנן
 במסכת נדה (מ.א.א.), פנה, בוחל, ונמל, בהא אסר
 רב התי גורת לפנינו – הא כל אתון ששה
 חדשים בחוקה נערה היא, עד שנכרי בסמיני
 בגרותה. וכן בדרקה קפריא, ואינשחבאה גורת
 – מי יכיר דצפרא נמי גורת היא? ודלמא
 השתא הוא דנגרתי! **אלא** לאחר ששה – חדשים.
 והא דרואי משמילא לה ששה חדשים – גורה
 לזו? תני אמר בצער הוא דליבא אה טפי איבא
 דהא אלא בלבד קאמר רב, גרס, דהמכיא חוסק
 אדעתין למימר הכי? מי קאמר אין בין נערוה
 לבגרות חותה משותה חדשים, וקדשי ביבא
 דשמיסי שית – אביה בבוקר ודאי עבר, והיום
 היה היא בחוקת שחברי, מדהשתא אית
 בצפרא נמי גורת – שכל היום היא בחוקת
 שחבאי. על גבוי – בבליס שהטביל בו, בין שזמא
 ברשות היחיד – שספק טומאה נמצא בו. –
 שנעשו ברשות הרבים – שספק טומאה טהור בו.
ממואה – דלאו ספק הוא, אלא דרואי, אלימא
 אמרינן: כשעת מציאתו מחוקתין ליה מעיקרא,
 הכא נמי: נימא: מדהשתא גורת – בצפרא נמי
 גורת, שכל היום היא בחוקת שחבאי תרמי
 לרעותה – טמא על חוקה, ודאי חסר לפניך.
הבא – גבי קידושה האב, חזיא לרעותה הוא
 דאיבא: הרי גורת לפנינו. אבל אם באת לומר
 העמד אשה על חוקה – וימא ומשלם סה,
 לא חוקה גורת ולא חוקה נערוה אתה,
 שדוים היה עשיתי להשנותה. היה ברוק את
 החבית – תמיה, שלא תוליה. והניח אותה
 התנית לחיות מפרשי עליה ודוק, כלומר
 לחיות סוקר עליה בחיבתה הרומתה. שבא
 לשותה מאה לזנין טבל במקום אחר, אומר דרי
 שני לזנין חביתו פלוגת תרומה על מאה לזנין
 הללו, וכן עשה תרין. ואחר כך נמצאת חומץ,
 ואין דרוע נאמינא החמיצה. וכל תרומה שנתקן
 עליה משהחמיצה – לא תיקו, דקסברי יין וחומץ

שני ענין קן. כל שלשה ימים דרואי – גרסינן, ולא גרסינן הראשונים. שאר חבירי ספק
 ומצאנו יין. הרי היא בחוקת יין דרואי, וכל טעמיה שזתיה הרומת בה באותו שלשה ימים – מתוקתקין, כמאן ואילך – ספק, ודריא תרומה ליאסר לורים, ויחזור ויתרם, דשומא כב
 התמימה ולא היתה תרומה. ואיבא למאן כל שלשה ימים שלפני בריקה זו האחרונה שמצאה חומץ – הרי היא בחוקת ודאי חומץ, ואם עשאה באותו שלשה ימים תרומה על
 מקום אחר – אינה תרומה, ומותרת לורים אם יתקנה מטבחה, דלא היה חומץ גמור בפחות משלושה ימים. וזו שנומצאת חומץ – כדברע שלשה ימים שישתקלקלה. **נמצא** –
 משלשה למפגע הרבים – ודאי תרומה לורים, ויחזור ויתרם. **מאי שנא** – גבי מקה דמחוקתין ליה חסר משעה ראשונה שנתרומה בחוקת שלם, דקתני: כל כטרות כשנעשה על
 גביה, אפילו ברשות הרבים – שמואה. **אלימא**: ולא ספק ודאי. **היה** ליה למימר ברשות הרבים תרומה. והאי מקה על כרחין בתרומה השלישונה באיבעתא סאה, וקא
 מחוקתין ליה מדאי עשאה בחוקת חסר דרואי. **ומאי שנא** – גבי חבית דקתני: כמאן ודלוקן ספק, ולא אמרינן משעתא דסלקי דירי מלבוךך החמין. ואמר רבי תינא – גרס. ברשות היחיד
 תולין – כל ספק טומאה לרבי שנתקן ברשות היחיד תולין, כדפרשי טעמא בשמעתא קמייתא גרתי (זב.א). דלא דמי לספק טומאה, דהתם ש רבליס לרבי, מכל לפיכך – זה שנתקן
 על ידי חבית זו. דאמרין: מדהשתא החמין – מעיקרא נמי חומץ. והכי נמי: נימא: מדהשתא גורת – בצפרא נמי גורת. **נימא פתנאי** – הא דרב שמואל.

1 אן מוציא מידו בלא ראה – ואם תאמר: כיון דתנא דהוא מוציא מידם אפילו
 2 החזיק בהם, בלא ראה – כל שכן אינן מוציאין מידו ויש לומר: דהא קא שמע
 3 לן דבראיא מידא מוציאין, דהוא אמרנין כיון דלא כתב "במחלה" על רגלוד ב"י – אפילו
 4 בראה לא מבספי, ב"י, תוספות ישנים, ב"י איבא למימר העמד הגוף על חוקתו – פשוט:
 5 ותירו ענינהו דמשלם שית: דהיי היום עשויה

1 מוציא מידו בלא ראה – ואם תאמר: כיון דתנא דהוא מוציא מידם אפילו
 2 החזיק בהם, בלא ראה – כל שכן אינן מוציאין מידו ויש לומר: דהא קא שמע
 3 לן דבראיא מידא מוציאין, דהוא אמרנין כיון דלא כתב "במחלה" על רגלוד ב"י – אפילו
 4 בראה לא מבספי, ב"י, תוספות ישנים, ב"י איבא למימר העמד הגוף על חוקתו – פשוט:
 5 ותירו ענינהו דמשלם שית: דהיי היום עשויה

6 להשתנות, ואם כן אין בה חוקה גזירתה ולא
 7 חוקה גזירתה ורבינו יצחק פירש: רגילותן חן
 8 לזבא בבקר, ואין שייך חוקה גזירתה. **אלא** –
 9 האבא מי מפקא נפשח מחוקה: – א"י מספקין לה
 10 בערונהו דהיי היום אין לה חוקה משום דבר, לא
 11 מערונהו ולא תוספת שרדי: דהיום עשויה
 12 להשתנות

6 להשתנות, ואם כן אין בה חוקה גזירתה ולא
 7 חוקה גזירתה ורבינו יצחק פירש: רגילותן חן
 8 לזבא בבקר, ואין שייך חוקה גזירתה. **אלא** –
 9 האבא מי מפקא נפשח מחוקה: – א"י מספקין לה
 10 בערונהו דהיי היום אין לה חוקה משום דבר, לא
 11 מערונהו ולא תוספת שרדי: דהיום עשויה
 12 להשתנות

13 **במכששתו** – פירש בקונטרס: שמכששת
 14 אביה, ואמרת: בריתי

13 **במכששתו** – פירש בקונטרס: שמכששת
 14 אביה, ואמרת: בריתי

15 מתאמלו, ולא דק, דהא כיזמא דמשלם שית
 16 איירי, **ואי** סלקא דעתך לא פליגי אמאי קפיד –

15 מתאמלו, ולא דק, דהא כיזמא דמשלם שית
 16 איירי, **ואי** סלקא דעתך לא פליגי אמאי קפיד –

17 כי עבד רב יוסף רב מנשיא עובדא במכששתו,
 18 דהא שמואל נמי מודה לרב דאיהו מקודשת:

17 כי עבד רב יוסף רב מנשיא עובדא במכששתו,
 18 דהא שמואל נמי מודה לרב דאיהו מקודשת:

19 אלא שטעמא מלתיה דאיהו מקודשת – דרב
 20 נמי דקאמר מיתיה דאיהו מקודשת – באין
 21 במכששתו, ורב יוסף עבד עובדא בותיה, ואיהו

19 אלא שטעמא מלתיה דאיהו מקודשת – דרב
 20 נמי דקאמר מיתיה דאיהו מקודשת – באין
 21 במכששתו, ורב יוסף עבד עובדא בותיה, ואיהו

22 ספירם גרסי: הלכאמי כי עבד רב יוסף – באין
 23 במכששתו, ולפיכך כטע שמואל, דאפילו רב נמי

22 ספירם גרסי: הלכאמי כי עבד רב יוסף – באין
 23 במכששתו, ולפיכך כטע שמואל, דאפילו רב נמי

24 מודה לשמואל דהיישין, וצריך גט מספק, ורב
 25 יוסף עבד עובדא דלא כוון, ולא נהירא, דהא

24 מודה לשמואל דהיישין, וצריך גט מספק, ורב
 25 יוסף עבד עובדא דלא כוון, ולא נהירא, דהא

26 מתוך לשבט דגמרא משמע דכלל פירושא כרב
 27 עבד, קריאמה: עבד עובדא רב –

26 מתוך לשבט דגמרא משמע דכלל פירושא כרב
 27 עבד, קריאמה: עבד עובדא רב –

28 **והולכתא** כותיה דרב – ואף על פי דבבבלי
 29 גמרא קיימא לן (בברותא מטב)

28 **והולכתא** כותיה דרב – ואף על פי דבבבלי
 29 גמרא קיימא לן (בברותא מטב)

30 הולכתא כותיה דרב באיסורי – והוצרך לפסוק
 31 כאן הלכה כמותו, משום דאיבא אמוראי דפסקי

30 הולכתא כותיה דרב באיסורי – והוצרך לפסוק
 31 כאן הלכה כמותו, משום דאיבא אמוראי דפסקי

32 כשמואל, **מביא** ראה על הבנים ואינו מביא
 33 ראה על האשה – פירש בקונטרס: שהאשה

32 כשמואל, **מביא** ראה על הבנים ואינו מביא
 33 ראה על האשה – פירש בקונטרס: שהאשה

34 היזה נבדקת כבר בארבע אמדות קודם שיתולכא
 35 למדינת הים, ובגמרא מוקד בברוכין אחריה, ואם

34 היזה נבדקת כבר בארבע אמדות קודם שיתולכא
 35 למדינת הים, ובגמרא מוקד בברוכין אחריה, ואם

36 תאמר: מאי קא משמע לן מתניתין דאין צריך
 37 להביא ראה על האשה פשיטא, דכיון דנבדקת

36 תאמר: מאי קא משמע לן מתניתין דאין צריך
 37 להביא ראה על האשה פשיטא, דכיון דנבדקת

38 כבר דשבו אין צריך להביא ראהו ועוד קשה:
 39 אמאי אינצריך לחזור ולמתניא: דהא תני ליה

38 כבר דשבו אין צריך להביא ראהו ועוד קשה:
 39 אמאי אינצריך לחזור ולמתניא: דהא תני ליה

40 בירשאו: לכן פירש רבינו יצחק אין צריך להביא
 41 ראה על הבנים – שכן שלו, ולא אמרנין

40 בירשאו: לכן פירש רבינו יצחק אין צריך להביא
 41 ראה על הבנים – שכן שלו, ולא אמרנין

42 שלקחה האשה איש אחר במדינת הים, ולא על
 43 האשה שחיו בה, וכיון דברוכין אחריה, מתח

42 שלקחה האשה איש אחר במדינת הים, ולא על
 43 האשה שחיו בה, וכיון דברוכין אחריה, מתח

44 מביא ראה על הבנים – ופירש: שרוב שמואל
 45 האשה שמתה, אבל אינו מביא ראהו שהם מן

44 מביא ראה על הבנים – ופירש: שרוב שמואל
 45 האשה שמתה, אבל אינו מביא ראהו שהם מן

46 האשה שהלכה עמו למדינת הים, ודיעבד בה
 47 שהיא מיחסת, שהרי כבר בודקת, אלא מאחר

46 האשה שהלכה עמו למדינת הים, ודיעבד בה
 47 שהיא מיחסת, שהרי כבר בודקת, אלא מאחר

48 שהיא ארצה שהבנים הם נאמנו שמתה במדינת
 49 הים – אין צריך לן להביא ראהו שאותה אשה

48 שהיא ארצה שהבנים הם נאמנו שמתה במדינת
 49 הים – אין צריך לן להביא ראהו שאותה אשה

50 היזה מיחסת, דאין לחוש שלקחה אשה אחרת שם
 51 שהוציא ממנה ארץ, כי מאור שליל משמעו ששטח שם

50 היזה מיחסת, דאין לחוש שלקחה אשה אחרת שם
 51 שהוציא ממנה ארץ, כי מאור שליל משמעו ששטח שם

52 אשה אחרת, והאשה שדריגא ממאן – כבר
 53 בדיקתה קודם שדלכה למדינת הים.

52 אשה אחרת, והאשה שדריגא ממאן – כבר
 53 בדיקתה קודם שדלכה למדינת הים.

54 **בשתי נשים** – מביא ראהו על הבנים ועל התבנים,
 55 על הגדולים ועל הקטנים, אמר ר' יצחק:

54 **בשתי נשים** – מביא ראהו על הבנים ועל התבנים,
 55 על הגדולים ועל הקטנים, אמר ר' יצחק:

קידושין. עשרה יוחסין – פרק רביעי דף פ עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

1 לא שנו – דסמכין אלא רמב"ן אלא לקדשי הגבול, אם כן הוא – אוכלים בקדשי הגבול.
2 משנביא ראה על אשה זו שהיא שבידה לבתונה – סומכין על הבנים הברוכין אחריה,
3 לומר בניה, והיון חללין. אבל יוחסין – אם יש בן בנות – אינן נישאות לכתנים עד
4 שביארו ראה שכן בביתנו של זו. ורבי יוחנן אמר אפילו יוחסין – סמכין אחזקה שכן
5 רובן אחריה. ואודאי רבי יוחנן אפילו למעשה –

6 דבאין סמכין אחזקה שדחוקין ליבין אעלה
7 בחזקה שדאי אמר אפילו לענין דני פשות.
8 לסיקל ולשרוף זה על זה כדלפנין. וכל שכן
9 ליוחסין ראהש בבנות. מילין על החזקות – על
10 דבר שאנו מחזיקים בן, ואפילו אין עדות דבר.
11 שורפין וסוקלין בן – בדומפיש לזו אויל. ואין
12 שורפין תרומה על החזקות – דבר שהוא אשה.
13 מתוך חזקה ולא מתוך שראו ראה. ונגע
14 בתרומה. בן הניק, שהוא חטא ממוקד סמא.
15 שמונח באשפה שיש בנילות ושרצים, ובגש
16 בתרומה – אין שורפין. אלא לתיק. כדומפיש
17 סמא. כדאמרין: העמד עיסה על חזקה סתרה
18 ואלו הוא – מניעט תניקות (הוא) שלא טיפת
19 החזקה נדה בשכינותיה – שראו שכניותיה
20 שהיא היום היתה מלוכשת בגדי נדות. איש
21 ואשה תנוק ותניקת שהגדילו בתוך הבית –
22 מביחין חזקה אשה ואלו בניהם. ואין אנו
23 מביחין בהם בעדות גמור. נפקלין זה על זה –
24 אם בא הבן על האשה – נסקל הבן עליה משום
25 בא על אמו. והיא עליו. ונשרפין זה על זה –
26 אם בא האיש על הבת, דבתו כשרפה. והנה
27 מורכב על בתיה ותנילותו – בחזקה בתה.
28 ובצק בידו – בידוע שנטל מן העיסה. לפשה –
29 בהרעים נבלות שאבשה. סמך מיעוטא –
30 דאין מפתחים. לחזקה רביעה. ואיתרע רובא
31 דמפתחין. ולדבי משיא לא בעי מעטא לגמרי,
32 השמענין עליה (נהד לבא) חדיש למיעוטא
33 הליכך במקומו עמוד, וכי משבח מיד
34 לאיצטרופי בהדיה – מעטרין. מיעוטא מיעוטא
35 דליתיה דמי – דבטל ליה לגבי רובא. ורובן
36 לעמיתיה. דלא חדיש למיעט (שם). זו היא
37 שרופין עליה את התרומה – חזקה שורפין
38 עליה את התרומה: חזקה תניקות שמתוקן
39 לטפה – שרפין עליה תרומה. דהאי מטמאן
40 דקאמרי רבנן – לשרוף קאמרי. אין זו חזקה
41 שרופין בן – וכי אמרי רבנן: תלולת קאמרי
42 שרצים – צב הוומה לצפרדג, הצב סמא
43 והצפרדג סתור. מפתחים שם – ערשים נפולין
44 לחזקה חתיכות חתיכות. ונמטאו חתיכות בעיסה
45 ואין יודע אם של שרצים אם של צפרדעים.
46 אם רוב שרצים – אם הבית מוחזק לדיות
47 שרצים מיעוט שם יותר מצפרדעים – סמא אין
48 לשרוף. חזקה רובא דאיתיה קמן רובא אכל
49 ההיא דתינתו – רובא דליתיה קמן הוא. בותיה
50 דרבי יוחנן – דאמר 'מטמאן' רבנן – תלולת. כפי ש דעת לישראל – וקיימאן לן נדה
51 דבג. ברשות היחיד ספיקו סמא. דבדבר שאין בו דעת לישראל קיימאן לן (שם) דאפילו
52 ברשות היחיד ספיקו רבנן.

קפט

קפט תוספות

1 לא שנו אלא בקדשי הגבול – לפירוש רש"י, הא דאמרין דמתי כרוכין – היינו חזק
2 לתרומה, שאם הוא בן חבויא ראה על האשה – אין צריך להביא ראה על הבנים
3 להאכלין בתרומה. וקשה: דמשמע ומכל מקום עריך שיהו כרוכין להאכלין בתרומה. ובפרק
4 'האשה שנתארמלה' (כתובות כהב.) אמרין: רבנן 'בני או וכן הוא' – אמאן להאכלין
5 בתרומה. ואינו אמאן להשיאו אשה. אלמא לא
6 בעינן שיהו כרוכין אחריה: ויש לומר דבר טא
7 הוא. ופליג. רבינו הם פירש: דבר רבי כמאן
8 דאמר (שם כהב.) אין מעלין מתרומה ליוחסין,
9 ולכן אמאן להאכלין תרומה – כיון דרבידו הוא
10 ומתניחין דרבא סברה כמאן דאמר (שם) מעלין
11 מתרומה ליוחסין. ודבא הכי פירשו: לא שנו אלא
12 בקדשי הגבול, פירוש: בכל דבר קדושה, כגון
13 לתרומה, ולנשאת בפנים להשיאו אשה. אבל
14 ליוחסין – לא. כלומר: לסיקל על ידו, דקאמר 'זה
15 בן או אמר הבן בא עליה – לא דמרינן. היינו
16 דקאמר: ואודאי רבי יוחנן אפילו סוקלין
17 ושרפין על החזקות. ולפירוש הקונטרס אבל
18 ליוחסין – כגון לדיות ממשש בנו על בני המבית
19 לא דמרינן, עריך לומר דבכי מייחי ראה. סוקלין
20 ושרפין על החזקות. וכל שכן דאמרן סוקלין
21 שדרבנו של תנוק לטפה – פירש בקונטרס:
22 לטפה באשפה. אם כן תמא: כיון
23 שהתיקין אינו ראי מטא. אם כן אמאן נטל תנוק
24 שנמצא בצד העיסה: לניקוט שנגע בעיסה ועוד
25 קשה: דאמרין בתוספתא (הסרתור פרק ג עין
26 שם: מפני מה אמרו שהתיקין טמא – משום
27 נדשים נדות מפתחות ונשקות אותה, והבא נפרש
28 משום דמטפחין באשפה לכן פירש רבינו תב:
29 שהתיקין ראי מטא. כדברפיש בתוספתא. ולכן
30 נקט שנמצא בצד העיסה בידו – כגון: אהשתא
31 ספק הוא אם נטלה מן העיסה ושימא את העיסה,
32 או שמא אדם סתור נכנס לשם ונטל את העיסה
33 ונתן לתיקין. ובדא פליגי רבי מאיר ורבנן. רבי
34 מאיר מטהר, והליתן באדם סתור. החבמים
35 מטמאין – מפני שדרכו של תנוק לטפה. פירוש:
36 בעיסה, ועל גבי תנוק שנטלה. ובכי ראי הווא
37 פליגי בתוספתא גבי תנוק שנמצא בצד הקבר
38 ושושבים בידו, ואינו יודע אם התיקין נטל או
39 אדם סתור נתן לו, וכי מאיר מטהר החבמים
40 מטמאין. סמך מיעוטא לחזקה איתרע ליה
41 רובא – פירוש: התי רובא בןאן דליתיה. וקשה
42 דרביש פרק בריא דבימות (ק"טא.) אמרין, גבי
43 האשה שהלך בעלה למדינת הים וצרתה עמו,
44 ושבעה האשה שמת בעלה, רבי מאיר אמר: לא
45 נבוא ולא מתיבנה, לפי דבר שיש במערכת
46 וילדות, ואיכא למימר שהצדעה שהלכה עמו
47 ילידה. והיא האשה שנשאה סתורא מן הים.
48 מיעוטא מפתחות ליתיה. קאמר רבי מאיר
49 דאמרין: סמך מיעוטא לחזקה, שרדי ויתיה

1 לא שנו אלא בקדשי הגבול, אבל ביוחסין – לא, ורבי
2 יוחנן אמר: אפילו ביוחסין, ואודאי רבי יוחנן למעשה.
3 דאמר רבי תיאי בר אבא אמר רבי יוחנן: מלקין על
4 החזקות, סוקלין ושרפין על החזקות, ואין שורפין
5 תרומה על החזקות. מלקין על החזקות – קרב והנדה,
6 דאמר רב יהודה: החזקה נדה בשכינותיה – בעלה
7 לוקה עליה משום נדה. סוקלין ושרפין על החזקות –
8 בקרבה בר רב הונא. דאמר רבה בר רב הונא: איש
9 ואשה תינוק ותניקת שהגדילו בתוך הבית – נסקלין
10 זה על זה, ונשרפין זה על זה. אמר רבי שמעון בן פון
11 אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא: מעשה
12 באשה שבאת לירושלים ותנוק מורקב לה על
13 בתיה, והגדילתו, וכא עליה. והביאום לבית דין
14 וסקלום. לא מפני שבנה ודאי – אלא מפני שפרך
15 אחריה. ואין שורפין תרומה על החזקות – דאמר רבי
16 שמעון בן לקיש: שורפין על החזקות, ורבי יוחנן
17 אמר: אין שורפין. ואודו למעשה, דתני: תינוק
18 שנמצא בצד העיסה וצצק בידו, רבי מאיר מטהר,
19 והבאים מטמאין, מפני שדרבנו של תנוק לטפה. והיונן
20 פה: מאי מיעוטה דרבי מאיר? – סקבר: רוב תינוקות
21 מטמאין, ומיעוטה אין מטמאין. ועיפה – בחזקה מטהר
22 עומקיה. ומכוח מיעוטא לחזקה – איתרע ליה רובא.
23 ורבנן: מיעוטא כמאן דליתא דמי, רובא וחזקה – רובא
24 עדיף. אמר ריש לקיש משום רבי אושעיא: זו היא
25 ששורפין עליה את התרומה. רבי יוחנן אמר: אין זו
26 חזקה ששורפין עליה תרומה. אלא איזו חזקה לרבי
27 יוחנן ששורפין עליה את התרומה? כדתני: עיפה
28 בתוך הבית, ושרצים והצפרדעים מטמלין שם, ונמצאו
29 חתיכות בעיסה. אם רוב שרצים – ממתא, אם רוב
30 צפרדעים – מהוריה. תניא פותיה דרבי יוחנן: שני
31 דברים אין בהם דעת לישראל, ועשאוהו כמקום קנה
32 שלש בהם דעת לישראל: תנוק, יחוד אחרת. תנוק –
33 חזק דאמרין. ועוד אחרת מביא רבא – עיפה בתוך
34 הבית והתניולים ומשקים כמאיים שם, ונמצאו
35 נקורים

1 בחזקה וזקקה ליבם כשהלך בעלה למדינת הים ולא היה לו בנים, והיה ליה מלאנ ופולא.
2 כלומר, ומיעוטא חזקה חשובין כגור אתון רוב נדשים מתעברת וילדות, והוא פלא
3 ופולא. ולא נגשא ולא תתיבם. וכפן כן – קשה אליבא דרבנן. דהא רבנן קאמר רובא של הלך בעלה
4 דמטריד רבי מאיר – היינו משום דתינוק אין בו דעת לישראל, וכל ספק שאין בו דעת לישראל
5 אף בתרומה היחיד ספיקו סתור – דהא בהדיא אמרין בסמך דאמרין דעשאוהו חבמים
6 כמני שיש בו דעת לישראל ויש לומר שאין זה רוב חשוב אלא רוב גרוע. לכן מריע ליה מיעוטא חזקה. ותני שאין חשוב, מדאמרין בסמך: עשאוהו חבמים כשיש בו דעת לישראל, ולכן
7 מטמאין את העיסה. ואי הוה רוב חשוב – אפילו אין בו דעת לישראל והוה לן לטמיה. ועל כרחי צריך לומר כן – דאם לא כן – קשה אליבא דרבנן. דהא רבנן קאמר רובא של הלך בעלה
8 למדינת הים ונשבעה שמת – נחטא. וקסברי דמיעוט כמאן דליתיה דמי. ורובא וחזקה – רובא עדיף. ואם כן – אמאי קאמר הכא רבי יוחנן אליבא דרבנן. אין זו חזקה ששורפין עליה תרומה
9 אלא שמע מינה שאין זה רוב חשוב, ולפיכך הם דרוב חשוב – נחטא. (ולפי זה נראה מה שמשיקים העולם, וקשה להו רבי דברים אין בו דעת לישראל ויש לומר שיש בו דעת לישראל,
10 וקא חזקה דתינתו. מועיקין מני איתרי שיש בו דעת לישראל ויש לומר שיש בו דעת לישראל, ורובא וחזקה רובא עדיף. ואין זו חזקה ששורפין עליה לישראל –
11 סמא. דהא אין זה ספק סמא, אלא ודאי סמא, שמע מינה שאין זה רוב חשוב. ואי לא דעשאוהו חבמים כמני שיש בו דעת לישראל – לא הו מטמאיים.

רבי

רבי שמעון אומר אף איש אחד מתייחד עם שתי נשים בזמן שאשתו עמו - משמע דלרבנן אפילו אשתו עמו אחד מתייחד עם שתי נשים. ואפילו לרבי שמעון נמי, עם שתי נשים ואשתו עמו הוא שדרי, אבל עם אשה אחת - אפילו אשתו עמו אסור. וקשה מהחידא דפרק "באי משמיעין" (עבודה זרה כ"ה, ב) ובי דהא איתא: לא דתני: לא תיחדו את עמיה. ועל גילה בגמרא: מאי עסקינן? אילימא ביה - ורבותיה

נקורים = "בקיורש" בלעז, שנקרו תרגומם בעיה. תולין - או עיסה זו של תרומה - דיישנין שמא שחו התרגולין ממשקין המאיים ובעד המשקה נוחס ברוטמיים נקרו בעיה. ומדקאמר שני דברים הללו עשאום בני שיש בו דעת לישראל, ושנינו באחת מוק תולין - מכלל הדינק תולין. בריבי - גדול הדור, רבי יהושע בן לוי. ופירושו לא שבע דבאומינם נמי דהוה ליה לפרש ולחלק בין

בירשאל מי שרין והתנן לא יתיחד כו' ומסקי' 1
בשאישה של רבי עמו. נבר - אין אשתו 2
משמרה, ישראל - אשתו משמרהו. ומדלא נמי 3
לה דתם כרבי שמעון - משמע דאפילו ברבנן 4
איתא, ובאשה אחת נמי משמע דשרי כשאישתו 5
עמו. לכך נראה לרבינו יצחק ולרבי שמעון אע" 6
אסור אלא כשאין אשתו עמו דוק. אהבי רבינו 7
רבי שמעון אומר אף איש אחד מתייחד עם שתי 8
נשים, ובזמן שאשתו עמו - יטן עמון בפונדק, 9
מפני שאשתו משמרהו. ואתאן אפילו לרבנן, 10
ואפילו עם אשה אחת.

צוללים לעבורים. משקין צוללין נוחין לביבל. 6
בשביאה של תיעון - דמות לסתער פניה. 7
משנה עם שתי נשים - מפני שדעתן קלה, 8
ושתוקן נוחות להתפתות ולא תיראו זו מתיבתה 9
- שאף היא תעשה כמותה. עם שני אנשים - 10
שהאחד בוש מתיבתה. מתיחד אדם עם אמו - 11
נעטמא מפרש בגמרא. ויטן עמיה - דהבן עם 12
אמו. ובעודו קטן קאמר דישן עמה בקידוב בשר, 13
כדפרשש ואולי. תיעולו זה יטן כבמותו בו - 14
וכן הבת עם אביה בעודה קטנה. גמרא מאי 15
זבן עמיה - לא לתייחד עם שתי נשים, באשה 16
שמתייחדת עם שני אנשים? דעתן קלה עליון 17
ושתוקן נוחות להתפתות. אילא - לרבינו נקט 18
קרא "בן אמן" - לומר שחבן מצוי אצל האם. 19
שפשיה בקרא במאי בתיב - לענין שפטוט של 20
מקרא. שמדבר בחסותה. מאי נקט "בן אמן"? 21
בן אב מי ליה - לפי שממעת בחלק וירשתו. 22
בן אב מי ליה - שאין להם חלק וירשת 23
יחד, זה וירש את אביו זה וירש את אביו. ולא 24
באבא שאול - דאמר איש מתייחד עם שתי 25
נשים. כל שלשים יום - ולד שמת בתוך שלשים 26
יום אין צריך לכבדו במתו ולתציבו לקבורה לא 27
במטה ולא בכילבה, אלא בחיק. ונקיב באשה 28
אחת ושני אנשים - ואין צריכים רבים ללוותה, 29
אלא שלשה. אבל לא באיש אחד ושתי נשים - 30
משום יחוד, שלא היו בני הקבורה סמוכין לעיד. 31
על תיאונן - מה מועיל אנינות לאדם לסמוך 32
מה כך מלהוחד בירצד? לא זמן שהוא דו צריך 33
לדחות גבר על חטאיו, שאם לא כן - היא יציר 34
גובר עליו ורטיאנו. על פדוהי - על קדושת 35
הקורות אותו. מה יתאונן אדם - למה יתאונן 36
אדם, זו למה ויתרעם אדם על הקורות הבאות 37
עליו, אחר כל החסד שאני עושה עמו שנתי לו 38
חיים, ולא הבאתי עליו מיתה. וכי גבר על חטאו 39
ורבנן - אפילו בעיד יצירה כדאמרת, יש 40
לחוש. פעמים שאין שם אנינות ועושין עצמן 41
כאילו עושין תוקם מה, ויוצאין לבעריה. כי 42
הדוא עובדא, הדוא עובדא איתא איתא 43
ואפקיתה לתועק דו בחוקת מת לעשות עבירה 44

כי הדיא מעשה הדידיא איתאן הדוא עובדא 17
ואפקיתה - דרבי רבין עובדא. געשה 18
באשה אחת שהיתה ביבה מתואנת על קבר 19
בעלה, והיה שם אדם אחד שהיה שומר תלו 20
אחר, ויצא לו המלך לשמונו. ובא אצל האשה 21
ופתחה אותה, ושעמה לו. וכיבשור אצל התלוי לא 22
מצאו, והיה מצטייר מצא מפחד המלך. והלך 23
האשה אל תריא, קח בעלי מקברה, ותלדה 24
במקומו. ואפקיתה לבעלה ותלדה. הרי לך 25
אפילו בשעת אנינות נתבדר יצירה. אך 26
הקונטרס פירש שתי שלשות. בלשון אחד גרס 27
ורבנן - כי הדיא עובדא הדידיא איתאן הדוא 28
עובדא ואפקיתה. ורבי פירשה לרבנן, אפילו 29
בתרי יתר כדאמר - יש לחוש. דפעמים שאין 30
שם אנינות ועושין עצמן כאילו נושאין תועק מת, 31
ויוצאין לבעריה. כי הדוא עובדא הדידיא איתאן 32
דדוא עובדא ואפקיתה לתועק דו בחוקת מת 33
לעשות עבירה עם ההולך עמה לקבורה. ועד 34
פירש לשון אחי. דלא רטיסין ורבנן אלא הכל 35
ממלתיה דאבא שאול, חבי פירשו: כלומר מה 36
יתרעם אדם על חטאו - וזו חיים שנתי לו, כי 37
הדוא מעשה הדידיא איתאן, כדאיתא בספר 38
הסידים: מעשה באשה אחת שהיה לה שבעה בנים 39
ומת אחד מהם, והיתה בוכה, ואמר לו אל תבכי, 40
ואל אמו - עד ימות בן אחר. ולא שתקת ומת 41
אחר, וכן עשתה עד שמתו כלם, היא אחרי כן, 42
מתמת שנתאנה על מדוהיה. ולחאי פירושא לא 43
גרסינן דהוא עובדא ואפקיתה 44

נקורים נקורים בעיפה - תולין, לא אוכלין ולא 1
שוףפין, אמר רבי יהושע בן לוי: לא שנו אלא 2
במשקים לבנים, אבל במשקים אדומים - אם איתא 3
דיקור מידע ידעי - ודילמא בלעמיהו עיפשה? - 4
אמר רבי יוחנן: דבר זה שמעו בריבי, ופירושו לא 5
שמעו: לא שנו אלא במשקים צוללים שבבואה 6
תינוק ניפר פה, אבל משקים עכורים - לא. משנה 7
לא ותייחד אדם עם שתי נשים, אבל אשה אחת 8
מתייחדת עם שני אנשים. רבי שמעון אומר: אף 9
איש אחד מתייחד עם שתי נשים, בזמן שאשתו 10
עמו, ושני עמהם בפונדק, מפני שאשתו משמרהו. 11
מתייחד אדם עם אמו ועם בתו ושני עמהם בקירוב 12
בשר, ואם הגדילו - זו ישנה בכמותה וזה ישן 13
בכמותו. ומאי עמקמא? - תנא דבי אליהו: 14
הואיל ונשים דעתן קלות עליון, מאן הני מילי? 15
אמר רבי יוחנן משום רבי ישמעאל: רמו לחדוד מן 16
התורה מנין - שאמרי "כי יסיתך אחיך בן אמן". 17
וכי זמן אב מסיח, בן אב אינו מסיח? אלא לומר 18
לך: בן - מתייחד עם אמו, ואסור להתייחד עם פל 19
עירות שפתורה. פשטיה דקרא במאי בתיב? - 20
אמר אבוי: לא מיבעיא קאמר; לא מיבעיא בן אב 21
דסיני ליה, ועיין ליה עצות רעות. אלא אפילו בן 22
אם, דלא סיני ליה - אימא צייתי ליה, קא משמע 23
לך. נימא מתניתין דלא באבא שאול, התניא: כל 24
שלשים יום יוצא בחיק ונקבר באשה אחת ושני 25
אנשים, אבל לא באיש אחד ושתי נשים. אבא שאול 26
אומר: אף באיש אחד ושתי נשים. - אפילו תימא 27
אבא שאול, בשעת אנינות תביר יצירה. - ורבנן 28
סברי לה דרבי יצחק, דאמר רבי יצחק: "מה יתאונן 29
אדם, חי גבר על חטאו" - אפילו בשעת אנינות של 30
אדם, יצרו ומתבגר עליו. - ואבא שאול: פתיב 31
התוא - במתנתיה על מדוהיה תתיב. והכי קאמר: 32

מחורא - שיש בה משול לעשרה. מוסרים לו - שני בתי דין. מי שקא לאשתו מתורה, והוא מעלה להשוקתה - מוסרין לו בית דין שבעיניו שני תלמידי בתמי, שמו נא עליה ברך. 55
שדרי נאסרה עליו, כדתנן (פסח כ"ב): "שנאורה" "שנאורה" - אחד לבעל ואחד לבעול. אם בא עליה - שוב אין המים בודקין אותה, דכתיב (במדבר ה') "וזקה האיש מעין" בזמן שהאיש 56
מנוקה מעין - המים בודקין את אשתו. אין האיש מנוקה מעין - אין המים בודקין את אשתו, ומצא שם מים מנוק מבלעל. 57

מה יתרעם על מדוהיה, וכי גבר על חטאו, וכי גבר על חטאו 33
מעשה דתייהא איתאן, דהוא עובדא ואפקיתה. "אבל אשה אחת". אמר רב יהודה 34
אמר רבי: לא שנו אלא בכשרים, אבל בפרוצים - אפילו בי עשרה נמי לא. הוה 35
מעשה והוציאהו עשרה במפתח. אמר רב יוסף: תדע, דמיתבירי בי עשרה ונגיבי בשורא 36
ולא מיכפי מרדדי. נימא מסייע ליה: מוסרין לו שני תלמידי חכמים שפא ובא עליה 37
בדרך. תלמידי חכמים - אין, אינשי דעלמא - לא! - שאני תלמידי חכמים, דידעי 38
לאתרוי

מחורא - שיש בה משול לעשרה. מוסרים לו - שני בתי דין. מי שקא לאשתו מתורה, והוא מעלה להשוקתה - מוסרין לו בית דין שבעיניו שני תלמידי בתמי, שמו נא עליה ברך. 55
שדרי נאסרה עליו, כדתנן (פסח כ"ב): "שנאורה" "שנאורה" - אחד לבעל ואחד לבעול. אם בא עליה - שוב אין המים בודקין אותה, דכתיב (במדבר ה') "וזקה האיש מעין" בזמן שהאיש 56
מנוקה מעין - המים בודקין את אשתו. אין האיש מנוקה מעין - אין המים בודקין את אשתו, ומצא שם מים מנוק מבלעל. 57

מה יתרעם על מדוהיה, וכי גבר על חטאו, וכי גבר על חטאו 33
מעשה דתייהא איתאן, דהוא עובדא ואפקיתה. "אבל אשה אחת". אמר רב יהודה 34
אמר רבי: לא שנו אלא בכשרים, אבל בפרוצים - אפילו בי עשרה נמי לא. הוה 35
מעשה והוציאהו עשרה במפתח. אמר רב יוסף: תדע, דמיתבירי בי עשרה ונגיבי בשורא 36
ולא מיכפי מרדדי. נימא מסייע ליה: מוסרין לו שני תלמידי חכמים שפא ובא עליה 37
בדרך. תלמידי חכמים - אין, אינשי דעלמא - לא! - שאני תלמידי חכמים, דידעי 38
לאתרוי

מחורא - שיש בה משול לעשרה. מוסרים לו - שני בתי דין. מי שקא לאשתו מתורה, והוא מעלה להשוקתה - מוסרין לו בית דין שבעיניו שני תלמידי בתמי, שמו נא עליה ברך. 55
שדרי נאסרה עליו, כדתנן (פסח כ"ב): "שנאורה" "שנאורה" - אחד לבעל ואחד לבעול. אם בא עליה - שוב אין המים בודקין אותה, דכתיב (במדבר ה') "וזקה האיש מעין" בזמן שהאיש 56
מנוקה מעין - המים בודקין את אשתו. אין האיש מנוקה מעין - אין המים בודקין את אשתו, ומצא שם מים מנוק מבלעל. 57

מה יתרעם על מדוהיה, וכי גבר על חטאו, וכי גבר על חטאו 33
מעשה דתייהא איתאן, דהוא עובדא ואפקיתה. "אבל אשה אחת". אמר רב יהודה 34
אמר רבי: לא שנו אלא בכשרים, אבל בפרוצים - אפילו בי עשרה נמי לא. הוה 35
מעשה והוציאהו עשרה במפתח. אמר רב יוסף: תדע, דמיתבירי בי עשרה ונגיבי בשורא 36
ולא מיכפי מרדדי. נימא מסייע ליה: מוסרין לו שני תלמידי חכמים שפא ובא עליה 37
בדרך. תלמידי חכמים - אין, אינשי דעלמא - לא! - שאני תלמידי חכמים, דידעי 38
לאתרוי

מחורא - שיש בה משול לעשרה. מוסרים לו - שני בתי דין. מי שקא לאשתו מתורה, והוא מעלה להשוקתה - מוסרין לו בית דין שבעיניו שני תלמידי בתמי, שמו נא עליה ברך. 55
שדרי נאסרה עליו, כדתנן (פסח כ"ב): "שנאורה" "שנאורה" - אחד לבעל ואחד לבעול. אם בא עליה - שוב אין המים בודקין אותה, דכתיב (במדבר ה') "וזקה האיש מעין" בזמן שהאיש 56
מנוקה מעין - המים בודקין את אשתו. אין האיש מנוקה מעין - אין המים בודקין את אשתו, ומצא שם מים מנוק מבלעל. 57

מה יתרעם על מדוהיה, וכי גבר על חטאו, וכי גבר על חטאו 33
מעשה דתייהא איתאן, דהוא עובדא ואפקיתה. "אבל אשה אחת". אמר רב יהודה 34
אמר רבי: לא שנו אלא בכשרים, אבל בפרוצים - אפילו בי עשרה נמי לא. הוה 35
מעשה והוציאהו עשרה במפתח. אמר רב יוסף: תדע, דמיתבירי בי עשרה ונגיבי בשורא 36
ולא מיכפי מרדדי. נימא מסייע ליה: מוסרין לו שני תלמידי חכמים שפא ובא עליה 37
בדרך. תלמידי חכמים - אין, אינשי דעלמא - לא! - שאני תלמידי חכמים, דידעי 38
לאתרוי

מחורא - שיש בה משול לעשרה. מוסרים לו - שני בתי דין. מי שקא לאשתו מתורה, והוא מעלה להשוקתה - מוסרין לו בית דין שבעיניו שני תלמידי בתמי, שמו נא עליה ברך. 55
שדרי נאסרה עליו, כדתנן (פסח כ"ב): "שנאורה" "שנאורה" - אחד לבעל ואחד לבעול. אם בא עליה - שוב אין המים בודקין אותה, דכתיב (במדבר ה') "וזקה האיש מעין" בזמן שהאיש 56
מנוקה מעין - המים בודקין את אשתו. אין האיש מנוקה מעין - אין המים בודקין את אשתו, ומצא שם מים מנוק מבלעל. 57

מה יתרעם על מדוהיה, וכי גבר על חטאו, וכי גבר על חטאו 33
מעשה דתייהא איתאן, דהוא עובדא ואפקיתה. "אבל אשה אחת". אמר רב יהודה 34
אמר רבי: לא שנו אלא בכשרים, אבל בפרוצים - אפילו בי עשרה נמי לא. הוה 35
מעשה והוציאהו עשרה במפתח. אמר רב יוסף: תדע, דמיתבירי בי עשרה ונגיבי בשורא 36
ולא מיכפי מרדדי. נימא מסייע ליה: מוסרין לו שני תלמידי חכמים שפא ובא עליה 37
בדרך. תלמידי חכמים - אין, אינשי דעלמא - לא! - שאני תלמידי חכמים, דידעי 38
לאתרוי

מחורא - שיש בה משול לעשרה. מוסרים לו - שני בתי דין. מי שקא לאשתו מתורה, והוא מעלה להשוקתה - מוסרין לו בית דין שבעיניו שני תלמידי בתמי, שמו נא עליה ברך. 55
שדרי נאסרה עליו, כדתנן (פסח כ"ב): "שנאורה" "שנאורה" - אחד לבעל ואחד לבעול. אם בא עליה - שוב אין המים בודקין אותה, דכתיב (במדבר ה') "וזקה האיש מעין" בזמן שהאיש 56
מנוקה מעין - המים בודקין את אשתו. אין האיש מנוקה מעין - אין המים בודקין את אשתו, ומצא שם מים מנוק מבלעל. 57

מה יתרעם על מדוהיה, וכי גבר על חטאו, וכי גבר על חטאו 33
מעשה דתייהא איתאן, דהוא עובדא ואפקיתה. "אבל אשה אחת". אמר רב יהודה 34
אמר רבי: לא שנו אלא בכשרים, אבל בפרוצים - אפילו בי עשרה נמי לא. הוה 35
מעשה והוציאהו עשרה במפתח. אמר רב יוסף: תדע, דמיתבירי בי עשרה ונגיבי בשורא 36
ולא מיכפי מרדדי. נימא מסייע ליה: מוסרין לו שני תלמידי חכמים שפא ובא עליה 37
בדרך. תלמידי חכמים - אין, אינשי דעלמא - לא! - שאני תלמידי חכמים, דידעי 38
לאתרוי

מחורא - שיש בה משול לעשרה. מוסרים לו - שני בתי דין. מי שקא לאשתו מתורה, והוא מעלה להשוקתה - מוסרין לו בית דין שבעיניו שני תלמידי בתמי, שמו נא עליה ברך. 55
שדרי נאסרה עליו, כדתנן (פסח כ"ב): "שנאורה" "שנאורה" - אחד לבעל ואחד לבעול. אם בא עליה - שוב אין המים בודקין אותה, דכתיב (במדבר ה') "וזקה האיש מעין" בזמן שהאיש 56
מנוקה מעין - המים בודקין את אשתו. אין האיש מנוקה מעין - אין המים בודקין את אשתו, ומצא שם מים מנוק מבלעל. 57

מה יתרעם על מדוהיה, וכי גבר על חטאו, וכי גבר על חטאו 33
מעשה דתייהא איתאן, דהוא עובדא ואפקיתה. "אבל אשה אחת". אמר רב יהודה 34
אמר רבי: לא שנו אלא בכשרים, אבל בפרוצים - אפילו בי עשרה נמי לא. הוה 35
מעשה והוציאהו עשרה במפתח. אמר רב יוסף: תדע, דמיתבירי בי עשרה ונגיבי בשורא 36
ולא מיכפי מרדדי. נימא מסייע ליה: מוסרין לו שני תלמידי חכמים שפא ובא עליה 37
בדרך. תלמידי חכמים - אין, אינשי דעלמא - לא! - שאני תלמידי חכמים, דידעי 38
לאתרוי

מחורא - שיש בה משול לעשרה. מוסרים לו - שני בתי דין. מי שקא לאשתו מתורה, והוא מעלה להשוקתה - מוסרין לו בית דין שבעיניו שני תלמידי בתמי, שמו נא עליה ברך. 55
שדרי נאסרה עליו, כדתנן (פסח כ"ב): "שנאורה" "שנאורה" - אחד לבעל ואחד לבעול. אם בא עליה - שוב אין המים בודקין אותה, דכתיב (במדבר ה') "וזקה האיש מעין" בזמן שהאיש 56
מנוקה מעין - המים בודקין את אשתו. אין האיש מנוקה מעין - אין המים בודקין את אשתו, ומצא שם מים מנוק מבלעל. 57

מה יתרעם על מדוהיה, וכי גבר על חטאו, וכי גבר על חטאו 33
מעשה דתייהא איתאן, דהוא עובדא ואפקיתה. "אבל אשה אחת". אמר רב יהודה 34
אמר רבי: לא שנו אלא בכשרים, אבל בפרוצים - אפילו בי עשרה נמי לא. הוה 35
מעשה והוציאהו עשרה במפתח. אמר רב יוסף: תדע, דמיתבירי בי עשרה ונגיבי בשורא 36
ולא מיכפי מרדדי. נימא מסייע ליה: מוסרין לו שני תלמידי חכמים שפא ובא עליה 37
בדרך. תלמידי חכמים - אין, אינשי דעלמא - לא! - שאני תלמידי חכמים, דידעי 38
לאתרוי

מחורא - שיש בה משול לעשרה. מוסרים לו - שני בתי דין. מי שקא לאשתו מתורה, והוא מעלה להשוקתה - מוסרין לו בית דין שבעיניו שני תלמידי בתמי, שמו נא עליה ברך. 55
שדרי נאסרה עליו, כדתנן (פסח כ"ב): "שנאורה" "שנאורה" - אחד לבעל ואחד לבעול. אם בא עליה - שוב אין המים בודקין אותה, דכתיב (במדבר ה') "וזקה האיש מעין" בזמן שהאיש 56
מנוקה מעין - המים בודקין את אשתו. אין האיש מנוקה מעין - אין המים בודקין את אשתו, ומצא שם מים מנוק מבלעל. 57

מה יתרעם על מדוהיה, וכי גבר על חטאו, וכי גבר על חטאו 33
מעשה דתייהא איתאן, דהוא עובדא ואפקיתה. "אבל אשה אחת". אמר רב יהודה 34
אמר רבי: לא שנו אלא בכשרים, אבל בפרוצים - אפילו בי עשרה נמי לא. הוה 35
מעשה והוציאהו עשרה במפתח. אמר רב יוסף: תדע, דמיתבירי בי עשרה ונגיבי בשורא 36
ולא מיכפי מרדדי. נימא מסייע ליה: מוסרין לו שני תלמידי חכמים שפא ובא עליה 37
בדרך. תלמידי חכמים - אין, אינשי דעלמא - לא! - שאני תלמידי חכמים, דידעי 38
לאתרוי

מחורא - שיש בה משול לעשרה. מוסרים לו - שני בתי דין. מי שקא לאשתו מתורה, והוא מעלה להשוקתה - מוסרין לו בית דין שבעיניו שני תלמידי בתמי, שמו נא עליה ברך. 55
שדרי נאסרה עליו, כדתנן (פסח כ"ב): "שנאורה" "שנאורה" - אחד לבעל ואחד לבעול. אם בא עליה - שוב אין המים בודקין אותה, דכתיב (במדבר ה') "וזקה האיש מעין" בזמן שהאיש 56
מנוקה מעין - המים בודקין את אשתו. אין האיש מנוקה מעין - אין המים בודקין את אשתו, ומצא שם מים מנוק מבלעל. 57

מה יתרעם על מדוהיה, וכי גבר על חטאו, וכי גבר על חטאו 33
מעשה דתייהא איתאן, דהוא עובדא ואפקיתה. "אבל אשה אחת". אמר רב יהודה 34
אמר רבי: לא שנו אלא בכשרים, אבל בפרוצים - אפילו בי עשרה נמי לא. הוה 35
מעשה והוציאהו עשרה במפתח. אמר רב יוסף: תדע, דמיתבירי בי עשרה ונגיבי בשורא 36
ולא מיכפי מרדדי. נימא מסייע ליה: מוסרין לו שני תלמידי חכמים שפא ובא עליה 37
בדרך. תלמידי חכמים - אין, אינשי דעלמא - לא! - שאני תלמידי חכמים, דידעי 38
לאתרוי

קידושין, עשרה יוחסין – פרק רביעי דף פא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
רש"י

1 לא תירוי ביה – שאם יבא עליה – אין מים בדרךך אותה. לא שנו – דאמרה אשה
2 מתיחדת עם שני אנשים. שאם ינשך דחד לנקבו – ובעו להתרחק לצניעות. וניהו
3 עליה סהרי – אם יבא עליה. ועידו לפני בית דין, ולא ימחו עליה מגילה. דלי כרעך –
4 מזה ללכה. שנקדמתה. כגון אמן – בתמיהה. ובי חנינא בר פפי וחבריו – רבי עזרק ורב
5 כהנא ברקא קמא (אוסרין מא). מילין על החדר
6 – מחרדות ואין אומר. אשת איש רע בעלה
7 ממתנת ייחוד. לא אמרי – דמלקון. אתח מוציא
8 לעו – שאמרנו. אוהה שנתנה. לכך הלוקח
9 הולידתא ליכא מתוך בית דין למקטלניהו. ור
10 זוטרא מילין – על ייחוד אשת איש. ומכר
11 עליה שלא זנתה אלא מתיהרה. על לא טובה
12 השמועה – מי שיוצא קול עליו שהוא עובר
13 על מצוות. מלקון אותו. ד"ל טובה השמועה"
14 – לאו הוא. דכתיב בני על "אל בני" – לאו
15 כי באן, על "לא טובה השמועה". אפשה =
16 *שבעתא. ומקרי לה – קורא לפני אל בני,
17 להודיע שרע לאו זה הוא לוקח. בעלה בערי אל
18 חוששין אל מתי יחוד – להלקות. דמסחפי
19 מבעול. השתא אתי שקולו דרט – שאכל
20 בעליה. וירדו בר ספק ואשתו. והוא שאל
21 בעליה. שקולו דרגא מתותי ביבי – שלא ירד
22 ותיחדו. שובינית – בעלת ברית לו. אנשים
23 בחזין – בבית החינוך. ונשים בפנימי חוששין
24 משום זה – והוא לענינא און להם דרך לפנים.
25 ואך ותיחדו האישי אחד עם תשמיש אבל
26 הפנימי שיהיה להם דרך לחזן. הילכך אנשים
27 בפרני נשים חוששין שמת יצא אחד
28 מהם. ותיחדו עם תשמיש. איפכא – אנשים
29 בחוץ נשים פנימי – וחוששין שמא יכנס האחד
30 לפנים. ולא יירשבו הם חבריו. אנשים פנימי
31 ונשים בחוץ – אין חוששין שמא תכנס אל
32 לפנים. ואם תכנס היא לפנים – לא איכפת לך.
33 דאשה מתיחדת עם שני אנשים. אלא אחד מהם
34 יוצא לכין תשמיש – סדין ייחוד. ומסחפי
35 שמת יצא אחד מהם אחריה. שהיה דרך הפנימיים
36 על החיצונים. ולפי – מקום קבוצת אנשים
37 ונשים. או לדרשה או לחופה. היה מסדר קבוע
38 של חסד הרבה בעידם. שאם יבאו זה אצל זה
39 יקשקשו ושמעו קול. דיי – לשון דרי דרי
40 (מגילה יבא). שרות שרות. דיי קנה – מסדר
41 קבוע. שהעובר עליו קולם שגומע סקבא דשמי
42 ריגלא – ריעוהו על שום השנה לייחוד ולבערה
43 – ימות הרגלו. שיש קבוצת אנשים ונשים
44 לשמוע דרשה. ותנינן ונשיאם זה עם זה
45 סקבא – "לשירותיהו" לילע. מזה ומספק לוה
46 לחמיריהו (בבא מציעא כז). אסקוניה – שעה
47 עליהם פרוחם. ונתנום בעלייתו. כהרי דקא
48 להפא חרא מנייהו – שהיתה עוברת אצל פי
49 ארבה שמו העליונה לביית. נפל נהורא אפויפא
50 – נפל אור בבית דין פי העליה. שהיו פניה
51 מאירות. וקא סליק – תלובעה. אפשה – הרחוב
52 ומיסק רגלו לבעודו במקומו שחוקה. להתברר על
53 יצרו. אמר נורא פי ערס – הועיק בני השכונה
54 לייסקו ולבא לככותה הליקה. כוז שירחל
55 מיצרו. שיתבייש שוקו. איתו רגנן – שהיו סבורים
56 שהיה שם הליקה. אסקוניה – רב עמרם ליער –
57 הרע שיצא ממנו. מתלווצין נקביהו – אמרה.
58 עסקי הוא להשגב על יצרו. אם היו גרמים
59 שירחל ליה חטון – דהוא יצר הרע. כוז נויא
60 דמכרא – לצד השני שמעבר המים. אל הוא מכרא –
61 היצר הרע מכרא. איתבא – על השלחן אכלין. וכיזי = *וינצין המוציאין לייחוד ומאוסין.

קצנ

מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
תוספות

1 מלקון על הייחוד – מירש בקונטרס. דמירי בפרויה. דחבי מוקי לה בסמוך. ואין אוסרים
2 על הייחוד – מירי בייחוד אשת איש. ושקשה דאם כי לצדקה קאמא דמירי. רישא פרויה
3 וסיפא באשת אישו נהורה לפרשי. דסיפא נמי מירי בפריה. ולאוסרה לכוון משום זונה. מיתה,
4 קשה דהגן בפרק קמא דכתובות (א.א.). היתה מעוברת, ואמרו לה מה טובי של עובר הזה
5 מאיש פלוני הוא ודא. רבי יהושע אומר. אינה
6 נאמתה. ואם עליה בנמינא קאמא דמירי רבא;
7 אין אוסרין על הייחוד ומשני מעלה עשו בחוסר.
8 ולפי מה שפירשתי. דמירי ולאוסרה לבח – לא
9 משני גורא דהם מיד, דהא הבא מירי ליוחסין.
10 ואפילו הכי אמרין דאין אוסרין? ויש לומר:
11 דלעולם מירי ליוחסין. והא דמסני דהם מעלה
12 עושה ביוחסין – שאני דהם דאינה נאמתה. משום
13 דמורה היא שבעלה. והבא דקמא דאין אוסרין
14 – היינו משום דאינה מורה שבעלה.
15 בעלה בערי אן חוששין לה משום יחוד –
16 מירש בקונטרס. אין חוששין להלקות.
17 משמע מתוך קונטרס – פירשו – אלא איסורא מיהא איכא.
18 ושקשה דאם כן נאי פירך בסמוך על רב יוסק
19 דקאמר: שקולו דרגא מתותי ביבי? והאמר רבה
20 בעלה בערי אן חוששין לה משום יחוד? ומאי
21 קושיא? נהי דמלקות ליכא – איסורא מיהא
22 איכא ונהורה לפרשי. אין חוששין כלל משום יחוד,
23 ואפילו איסורא ליכא.
24 סקבא דשורא וריגלא – פירוש ריעוהו
25 ימות השנה לייחוד ולבערה. כלומר,
26 ימות הרגלו (יששו) קבוצת אנשים ונשים לשמוע
27 דרשה. ונתנון קין זה על זה. ויש אנשים לכך
28 נהגו להחנות לפסח ודאור סכות.
29 אב"י
30 ייחוד. אמר רב יוסף: פתח פתוח לרשות הרבים – אין חוששין משום ייחוד.
31 רב ביבי אשקולו לבי רב יוסף. בתר דכרין ריפתא. אמר להו: שקולו דרגא מתותי ביבי. – והא
32 אמר רבה: בעלה בערי אין חוששין משום ייחודו – שאני רב ביבי, דשמינטיניהו תוואי. וגיפא
33 ביה. אמר רב פהניא: אנשים מבחזין ונשים מבפנימי – אין חוששין משום ייחוד, אנשים מבפנימי
34 ונשים מבחזין – חוששין משום ייחוד. במתניתא תנא איפכא. אמר אבין: השתא דאמר רב
35 פהניא הכי, ותנא מתניתא אפכא – אגא נעביד לחומרא. אבין דייז גולפי, רבא דייז קנה.
36 אמר אבין: סקבא דשמיא ריגלא. הנהך שביתתא דהאחא לנתרדעא, אסקניהו לבי רב עמרם
37 חסדא, אשקולו דרגא מקמיהו. בהרי דקא חלפה חרא מנייהו נפל נהורא אפויפא, שקליה
38 רב עמרם דרגא דלא תהו יכלין בי עשרה למדלייא, דלייא לחוריה, סליק ואיל. כי מטא
39 לפקא דרגא אפשה, רמא קלא: נורא בי עמרם! אתו רגנן. אמרו ליה: כספיתנין? – אמר
40 להו: מוטב תיכספו בי עמרם בעלמא דהון, ולא תיכספו מיניה לעלמא דאתי. אשבעיה דניפסא
41 מיניה, נפק מיניה פי עמודא דנורא. אמר ליה: חו, דאת נורא ואגא מישרא, אגא דניפסא
42 מיני. רבי מאיר היה מתלווצין בעוברי עבירה. אמר חד אידמי ליה שמן פאתתא קמא גיפא
43 דנהר, דלא תהו מכרא – נקמ מוציאין קא יכבא. פי מטא פלגא אמרא – אמר: אי
44 לא דקא מכרו ברקיעא "ההוהו רבבי מאיר ותורתו" – שותיה לך דקמ תרמי מעי. רבי עקיבא
45 היה מתלווצין בעוברי עבירה. וימא חד אידמי ליה שמן פאתתא גריש דיקלא, נקמיה לדיקלא
46 ומקליק ואיל. פי מטא לפלגיה דדיקלא שבקיה, אמר: אי לאו דמכרו ברקיעא "ההוהו רבבי
47 עקיבא ותורתו" – שותיה לך דקמ תרמי מעי. פלמוהו תהו רגיל למומר כל וימא: גיזא בעיניה
48 דשמן. וימא חד מעלי וימא דיכפיהו תהו, אידמי ליה פגניא, אתא קרא אגבא, אפיקו ליה
49 ריפתא. אמר ליה: וימא כי האידנא פולו עלמא גזאי ואגא אבראי? – עייליה, וקריבו ליה
50 ריפתא. – אמר ליה: וימא כי האידנא, פולו עלמא אתקא ואגא לחדיאי? איתויהו אותבוהו
51 אתקא. תהו יתוב מלא נפשיה שיתאן וכיבי עליה, ותתו קעבד ביה מילי דמאים. אמר ליה:
52 תוב

60 ספיות המעבורת. נקם מצרא – חבל מתוח משפת הנהר אל שפתו. ואוחזין בו לבא על דף קרע המוטל פרוח ונהר. שפקה
61 היצר הרע מכרא. איתבא – על השלחן אכלין. וכיזי = *וינצין המוציאין לייחוד ומאוסין.

1 **חוב שפיר** - שב כחוק, שלא תמאיטנו. הבו לי כסא - מזוג לו כוס. אבטרי = שוט"ר בלעז. שיא ביה כיוו - השלך בתוכו את כיוו, ליהה הורגאמ מן היראה. נחרו ביה - גערו
 2 בו. שקא - הוא החוק עמו כמות. שקא = הליקה, כמו שקל. שמעון דקאמרי פלימו קמל נברא - השמענו לאנשי ביתו קול יוצא מבחוץ. אומרים: פלימו קמל נברא. קיה - פלימו,
 3 כסבור שבאים עליו נוגש המלך להורגו. שטא - נחבא בבית הכסא חוץ לעיר. חוייה - שטן לפלימו רמזעטר. מאי טעמא אמרת הכי - למה הורגלה לקללני. אלא חכי ניטא -
 4 לדחותך מעלי, שלא תחטיאני. דריש סיניא - מחמת זקנה. ומה ירא מיצר דרענ? קשמה נפשח - בתבשטייה. קישוטי בשמים אפסטימון. חלפא ותני קיה - געברא להויה ושנתה
 5 ופס שניה. אמא חרואא - שתי זוגות ניכרת בעיר.

1 **אבוי** מבלי לוד ממולה דברא - נראה דהני
 2 אמוראי חומרא בעלמא קא עבדי, ואנן
 3 קיימא לן כרבנן דרבי יוחיד (קידושין פבא)
 4 דאמרו לא לה נדרבי ישראל לא על משכב וכו'
 5 ולא על הבהמה.

1 **אמר ליה:** מאי טעמא אמרת הכי? - ואלא חכי אימאי? - אמר ליה: לימא מר ד'ר'חמא ננער
 2 ביה בשטון'. רבי תיאי בר אשי היה רגיל כל עידן דהיה נפל לאפיה הוה אמר: הרחמן יצילנו
 3 מיצר הרע. וימא חד שמעתינהו דביתיהו, אמרה: מקדי היא כפה שני דפרישי ליה מימאי, מאי
 4 טעמא אמר הכי? וימא חדא הוה קא גרים נגמתייה, קשמה נפשיה חלפא ותנייה קמיה.
 5 אמר ליה: מאן את? - אמרה: אמא חרואא. דהררי מימא. כבעה. אמרה ליה: אייתי ניהליה

1 לך? רומנא דריש צוציטא. שוור, אול אתייה ניהלה. כי אתא לביתייה תרה קא שגרא דביתיהו
 2 מנורא, סליק וקא ותיב בגייה. - אמרה ליה: מאי האי? - אמר לה: הכי ויכחי תיה מעשה.
 3 אמרה ליה: אמא הואי. - לא אשגח בה, עד דהכה ליה סימני. - אמר לה: אמא מיהא
 4 לאיפורא אפונני. כל מינו של אוהו צדיק היה מתענה, עד שמת באותה מיתה. דתניא:
 5 'אישה הפרם וה' יסלח לה' כמה התבוס מרבר - באשה שגדרה בניור. ושמעו בעלה והפר
 6 לה. והיא לא ידעה שהפר לה בעלה, והיתה שותה וין ומפמאח למתים. רבי עקיבא כי הוה

1 מניו להאי פסוקא הוה כבי; אמר: ומה מי שנתפנין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר מלה
 2 - אמרה תורה: צריכה פפרה וסליחה, מי שנתפנין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר
 3 על אחת כמה וכמה. פיוצא בברך אתה אומר 'לא ידע ואשם ונשא עונו'. כשהיה רבי
 4 עובד מניע פסוק זה היה כוכה: ומה מי שנתפנין לאכול שומן ועלה בידו חלב - אמרה
 5 תורה 'לא ידע ואשם ונשא עונו'. ומה מי שנתפנין לאכול חלב ועלה בידו חלב - על אחת כמה

1 וכמה. איסי בן יהודה אומר: 'לא ידע ואשם ונשא עונו'. על דבר זה ידוה כל הדיונים.
 2 מתייחד אדם עם אמו'. אמר רב יהודה אמר רב אסי: מתייחד אדם עם אהוה, ודר עם
 3 אמו ועם בתו. כי אמרה קמיה דשמואל אמר: אסור להתייחד עם כל עריות שבתורה,
 4 ואפילו עם בהמה. תני: מתייחד אדם עם אמו ועם בתו וישן עמהם בקירוב בשר, ותיובתא
 5 דשמואל - אמר לך שמואל: ולישמעוד, הא דתניא: אחותו והמותו ושאר כל עריות
 6 שבתורה אין מתייחד עמהם אלא בעדים. בעדים - אין, שלא בעדים - לא. אלא תנאי היא.

1 דתניא, אמר רבי מאיר: הנהרו בי מפני בתו. אמר רבי מרפון: הנהרו בי מפני פלתו. לילגל
 2 עליו אותו תלמיד. אמר רבי אבהו מישם רבי חנינא בן גמליאל: לא היו ימים מוצטים עד
 3 שנקשל אותו תלמיד בהמותו. 'אפילו עם בהמה'. אפי מכלליה מכולה דברא, רב ששת
 4 מעבר ליה מצרא. רב בן גמליאל איקלע לרב כהנא לפום נהרא, חוייה דיתבי וקא גרס
 5 וקיימא בהמה קמיה. אמר ליה: לא סבר לה מר אפילו עם בהמה? אמר ליה: לא אדעתא.

1 אמר רבא: מתייחד אדם עם שתי בנותיו, ועם שתי ציות, עם אשה והמותה, עם אשה ובת
 2 בעלה, עם אשה ותינוקת שידועת מנים ביאה ואין מוסרת עצמה לביאה. 'הגדילו זה ישן
 3 כבסתו וכו'. וכמה? אמר רב אבהו רב רב עזא אמר רב אסי: תינוקת - בת תשע שנים
 4 ויום אחד, תינוק - בן ששים עשרה שנה ויום אחד. איפא דאמרי: תינוקת - בת ששים עשרה
 5 שנה ויום אחד, תינוק - בן שלש עשרה ויום אחד, וזה היה כדן שיהיו 'שרים נכנו ושערך

1 צמח'. אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא: לא שנו אלא שאינה בושה לעמוד לפניו ערום,
 2 אכל בושה לעמוד לפניו ערום - אסור. מאי טעמא - רצי אלבשה. רב אחא בר אבא איקלע
 3 לבי רב חסדא חתניה, שקליה לכת ברמיה אותביה בכנפיה. אמר ליה: לא סבר לה מר דמקדשא? - אמר ליה: עכרת לך אדרב,
 4 דאמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבי אלעזר: אסור לאדם שיקדש את בתו בשתייה קמיה, עד שתגדיל והאמר 'בפלוגי אני רוצה'.
 5 מר נמי עבר ליה אדשמואל, דאמר שמואל: אין משתמשים באשה! - אמר ליה: אמא פאךד דשמואל סבירא לך, דאמר שמואל:

1 **הכל**
 2 **הכל**

1 איש?

קצו **קידושין. עשרה יוחסין – פרק רביעי דף פב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" תוספות**

1 **הכל** לשם שמים – ועל זו אנו סומכין השתא. שאנו משתמשין בשמים. **לא** ילמד רוק
 2 סופרים – פירושו: תלמידים. רוק הוא אדם פגור שלא נשא אשה מגולם. ותרומם של
 3 'בזרחים כשול יבשר' הוא: רוקים (ישעיה מ). **ולא** ידעה ברומה – מפני שיש לו תאהה
 4 יתר מאשר שאר עשאת אשה.
 5 **לא** יתייחד עם הנשים – פירש בקונטרס: ואפילו
 6 עם נשים דרבה. ודוקא רובל. אבל איש
 7 אדר מתור. וקשה לדרב רבינו משה: דאמר לעיל
 8 (פא: א) אישים מבפנים נתיש מבחוץ חוששין
 9 משום יחוד. משמע דאמר להתייחד עם נשים
 10 הרבה לבולי לעלמא זכו נראה לי. לא יתייחד עם
 11 הנשים – אפילו אשתו גומז. חוששין לעיל (ב.ב.)
 12 רבין דחיי רובל – אינו שריא שפס. **לא**
 13 הכל לפי רובו – פירושו: לפי מלו. רבני חיי
 14 זמוןי לאו בכוחת הלא מלתא אלא במלא
 15 תליא מילתא.

הדרן עלך עשרה יוחסין

1 **ואינה** שרויה אצלו לא ילמד סופרים. "רבי יהודה אומר לא ידעה כו". תניא, אמרו לו
 2 **לרבי יהודה**: לא להשדו ישראל על משכב זכור ולא על הבמה. **משנה** כל שעסקו עם
 3 הנשים – לא יתחד עם הנשים. ולא ילמד אדם את בנו ואומנת הנשים. רבי מאיר אומר:
 4 לעולם ילמד אדם את בנו ואומנת נקיה וקלה, ויתפלל למי שהעושר והנכסים שלו. שאין
 5 אומנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניית מן האומנות ולא עשירות מן האומנות,
 6 אלא הכל לפי זכותו. רבי שמעון בן אלעזר אומר: ראית מימך היה ועוף שיש להם
 7 אומנות? והן מתפרנסין שלא בצער. והלא לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש
 8 את קוני – ואינו דין שאתפרנס שלא בצער? אלא שהורעתי מעשי וקפחתי את פרנסתי.
 9 כפא גוריא איש צדיק אומר משום אבא גוריא: לא ילמד אדם את בנו חמר, גפול, קדר,
 10 סבא, רושע, והגוני – שאומנותן אומנות ליסמים. רבי יהודה אומר משמו: החמורין – רובן
 11 רשעים, והגמולין – רובן כשרין, הספנין – רובן חסידים, טוב שבאפאים לגיהנם, ותבשר
 12 משבטחים – שחופו של גמולק. רבי יהוראי אומר: מניח אני כל אומנות שבועלים ואינו
 13 מלמד את בני אלא תורה, שאדם אוכל משכרה בעולם הזה והפרן קיימת לו לעולם הבא,
 14 ושאר כל אומנות אינן כן. כשאדם בא לדי חול או לדי נקמה או לדי יסורין, ואינו יכול
 15 לעשות במלאכתו – הרי הוא מת פרעב. אבל התורה אינה כן, אלא משכרתו מכל רע
 16 בערותו, ונותנת לו אחרית ותקוה בקונותו. כגערותו מהו אומר – "וקו' ה' יחליפו כח",
 17 בקונותו מהו אומר – "עוד ינובן בשיבה", וכן הוא אומר באברהם אבינו "ואברהם וקו...
 18 ו' ברך את אברהם ככל". מצינו שעשה אברהם אבינו את כל התורה בקלה עד שלא
 19 יתנה, שנאמר "עקב אשר שמע אברהם בקול יישימר משמרתו מצותי חקותי ותורת".
 20 **גמרא** תנו רבנן: כל שעסקו עם הנשים סורו רע, כגון הזכרים והספרים, והנקורות,
 21 והרבילים, והנדרים, והספרים, והבכרים, והתער, והבדיל, והבדיל. אין מעמידים מהם לא
 22 מלה, ולא כהן גדול. מאי מעמא – לא משום דפסולי, אלא משום דתפילין, ואינו מלמד לנדבאי. תנו
 23 רבנן: עשרה דברים נאמרו בנרע: מתפלל על צידו, ורוחו נפס, ונתלה וישב, ועינו צרה,
 24 ועינו רעה, אוכל הרבה ומוציא קומעא, וחשד על העריות, ועל הגול, ועל שפיכות דמים.
 25 **דרש בר קפרא**: לעולם ילמד אדם את בנו ואומנת נקיה וקלה. מאי היא? אמר רב יהודה:
 26 מחבא

53 **ש** יד שנשים סותרות בהם, כדורגן בחבנות (נטב:) אלו מלאכות שהאשה עושה לבעלה. סותרת ואופה. ואמרין (שב: בריחא דרא. והרובלין – מוכרין קשוטי בשמים לנשים.
 54 **הספנין** – הנשים צריכות לזון בשביל בניהם. ונרע – אומן הנקודים דם, על שם שגורע את הדם. ובכרסין – מעבד כל עורות לכושר ולעויל. והבלין – מנחם מרחאות. מחיל
 55 על ציד ורוחו נפס ונתלה וישב – לשפון סימני גאה. אבל אין זו דומה לו. ובכולן הוא חלוק ממדת הכשרים. נתלו וישב – אינו יושב אלא כן כסגמ או לאתרווי על ציד
 56 דרך גאות. ובשביל שחברות מוסרין לזון הוא חמארה. ועינו צרה – בממנו להוציא כלום. מפני שהוא מלמד לאכול אצל המוקדן, ואינו מלמד לנדבאי. ועינו רעה – נוהן
 57 עינו בריבאם שיחלו, ודורו צריכן לו. אוכל הרבה – שזמנו לאכול עם כמה אנשים בכל יום. ומוציא קומעא – מתוך שנכאב לו יפה כלום נק ובשר עשן שמעמטת את הכול
 58 שכל אדם מכין לסעודת הקוה מנאכל בריאה. וחשד על העריות – מתוך שהשדש צריכות לו, ועסק עמון. ועל הגול – שהנשים גולות מנעליהן ונותנות לו. ועל שפיכות דמים –
 59 זינען דשפי ליה לזמא לפחות מרביעית.

1 הכל לשם שמים – ואין דעתי אחריה לחיבת אשות אלא לחיבת קרובה, ולעשות קרת
 2 רוח לאמה כשאני מתבא את בתה. **משנה** לא ילמד רוק סופרים – רוק – פניו בלא
 3 אשה. סופרים = מלמדו תיעוקת. כלומר, לא ירגיל רוק עצמו להיות מן הסופרים.
 4 ובגמרא מפרש עמא. וכן אלו תלמד אשה סופרים – לא תרגיל עצמה להיות ממלמדי
 5 תיעוקת. אף מי שאין לו אשה – בגמרא מפרש
 6 מאי היא. לא יתעה רוק את הבחמות – שלא
 7 יתאהה לה. ולא יישנו בני רוקים בשבילת אהת
 8 – שלא יבואו לידי משכב זכור. והבמים מתירין
 9 – שלא חשדו ממשכב זכור ובגמתי
 10 **גמרא** מאי מעמא – לא ילמד רוק סופרים,
 11 אי נימא משום חדשידי רוקים אנשכב זכור
 12 ותיעוקת? אמרו לו לרבי יהודה – דמתניתין.
 13 דאמר: לא יישנו בני רוקים בשבילת אהת. משום
 14 אמרתא ודיקו – אמרתיהם של תיעוקת,
 15 שמעיות אצלו לחביא את בניזן לבית הספר.
 16 מי שאין לו אשה כלל – ומסוץ ארתא קמא
 17 דקאמר רוק – שלא נשא אשה מימיו, ואתא
 18 רבי אלעזר למשה: אפילו היה לו ומהת, אבל
 19 של לו ואתה שרדיה אצלו – מותר, או דלמא
 20 כו, **משנה** כל שעסקו עם הנשים –
 21 שמלאכת אומנותו נעשית לנשים, והנשים
 22 צריכות לו. לא יישנו בני רוקים עם הנשים – אפילו עם
 23 הרבה נשים. לפי שלבן סב בהו, ויכולן חמפת
 24 עליו. ואילו איש אחרינא בין שתי נשים תן
 25 (דקושין פב:) אבל עם שלש או ארבע – שפר
 26 דמי. נקיה וקלה – מפרש בגמרא שפיר. ואל
 27 יאמר בלבו אומנותו לאינה מעשרת, אלא יבקש
 28 רחמים למי שהעושר שלו. חמר נגל ספן קדר
 29 – בעלי קרות. כל אלו אומנות ליסיות,
 30 כשלנים בדרכים הם נכנסים לוקים עצים מן
 31 הברמים ויתרו, וער, ושכשכים אדם
 32 ומעבידן על תנאם. ורעה – בהמות שלו,
 33 שמעבידן לרעות במדה אחריים. חנוי – מלמד
 34 באונאה: לחטול מיד בנין. צורות חתין. משמא
 35 – של אבא גוריא. החסדים רובן רשעים – מפני
 36 ליסיות. הגמולין רובן כשרים – שפרשין
 37 מלמדות ונעמדי גרדי חותו וליסין, וריאם
 38 לנפשמ, ומשכרים נלמד למקום. הספנין רובן
 39 חסידים – שפרשין למקום הסכנה, ותמיד הם
 40 ברעה יתר מן הגמולין. טוב שבאפאים ליהנם
 41 – אינו יורן מן החולין, ומאכלו מנאכל בריאם
 42 ואינו משכר לבו למקום, ופעמנים שהורג נפשות,
 43 שכל בידו לפרעות הענו ואינו משמא. טוב
 44 שבמבאים – ספיקו טריפת באות לידי, וחס על
 45 ממנו ומאכלו, אבל תורה אינה כן – שאף
 46 הבא לידי וקנה או יסורין ואינו יכול לעסוק בה
 47 – דוא אוכל ממנון כשרה, דכתיב "ועינו ינובן
 48 בשבית, **גמרא** סורו רע – מנאנו רע,
 49 קרבותו רע, להשתדל עמו שריא סר אליו ובא
 50 לביתו. הגורפין – צורפי חב. העשין לנשים
 51 שרין גומים וטבעות. הספרים = סורק גורים
 52 לנשים, "פלוקידרא" הנקורות – מנכרין רוחם
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59

- 1 מחמא דתלמיזתא. תניא, רבי אומר: אין לך אוינות שעוברת מן העולם, אשרי מי שרואה
 2 את הוריו באוינות מעולה, אוי לו למי שרואה את הוריו באוינות פגומה. אי אפשר לעולם
 3 בלא פסם ובלא בורסקי, אשרי מי שאוינותו פסם ואוי לו מי שאוינותו בורסקי. אי אפשר
 4 לעולם בלא זכרים ובלא נקבות, אשרי מי שבניו זכרים ואוי לו למי שבניו נקבות. רבי מאיר
 5 אומר: לעולם ולמד אדם לבנו אוינות נקה וקלה, ויבקש רחמים למי שהעושר והנכסים
 6 שלו, שאין עניות מן האוינות ואין עשירות מן האוינות, אלא למי שהעושר שלו, שנאמר
 7 "לוי הפסוף ולי הנהיב נאם ה' זבאות". רבי שמעון בן אלעזר אומר אם ראית מימיוך". תניא,
 8 רבי שמעון בן אלעזר אומר: מימי לא ראיתי צבי קניין, וארי סבל, ושועל חנוני – והם
 9 מתפרנסים שלא בצער. והם לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני. מה
 10 אלו שלא נבראו אלא לשמשני – מתפרנסים שלא בצער, ואני שנבראתי לשמש את קוני –
 11 אינו דין שאתפרנס שלא בצער? אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי, שנאמר
 12 "עונותיכם המו". רבי נהוראי אומר מניח אני כל אוינות וכו'". תניא, רבי נהוראי אומר:
 13 מניח אני כל אוינות שעולם ואינו מלמד את בני אלא תורה, שכל אוינות שעולם אין
 14 עומדת לו אלא בימי ילדותו, אבל בימי זקנותו הרי הוא מוטל ברעב. אבל תורה אינה פו,
 15 עומדת לו לאדם בעת ילדותו, ונחנת לו אחרית ותקוה בעת זקנותו. בעת ילדותו מהו אומר
 16 "וקו' ה' יחליפו כח יעלו אבר פגשרים", בזקנותו מהו אומר "עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו".

הדרן עלך עשרה יוחסין ומליקא לה מסכת קדושין

- 1 מהמא דתלמיזתא – מחט תלמיט, *ברושדי"ר
 2 בלעז, שהתפרדות עשויות תלמים תלמים,
 3 שורות שורות, כתלמים של מחרישה. שעוברת
 4 מן העולם – שבטילה מן העולם, בין שהיא נקיה
 5 בין שהיא מאוסה יש בה צורך, ואם לא ילמדנה
 6 זה – ילמדנה אחר. אשרי מי שרואה את הוריו
 7 – ילדיו, ואת ילדיו, באוינות נקה. כשם =
 8 מוכר בשמים. צבי קניין – מייבש קציעות
 9 בשדה. סבל = נושא משאות. כל אוינות – אין
 10 לזון מתן שכר לאתר זמן, אלא שכר המצוי לזון
 11 בשעתו, אבל תורה מתן שכרה בא מאלו
 12 לאורך ימים, ואף לחלה ולזון שאינו יכול
 13 לעסוק בה עבשיו – אוכל מן הקודמות. שנאמר
 14 עוד ינובון בשיבה – יצמחו צמח, ויתייחד שכן
 15 לעת שיבון, ידשנים ורעננים יהיו וכו'.

הדרן עלך עשרה יוחסין
 ומליקא לה מסכת קדושין

1 אב מטמא אדם וכלים. גרס ולא גרסינן אדם ובגדים שלשון זה משמע מטמא אדם
 2 לשמא בגדים ואר"ת ורבי טמא מן עושה בלי מתכת ביצא בו דרבה ור"י הוא בחלל
 3 אלקא יש מהן ביצא בהן ו"ל דאביי אינו עושה ביצא בו שאורו בלי מתכת אין עושה בלי
 4 מתכת אחר ביצא בו כמו שנוקט ר"ת ברש מתיא דאמלול:

תנו רבנן שלשה אבות הפסיק בבדיקתן זו
 6 לפשר תולדותיהן לאו ביצא בהן אקאמר
 7 רב פפא אתיאי **אבל** במחורתא אקאי בקלה
 8 מועדת היא. לשלם גזק שלם אפילו בדיע
 9 ראשונה ואלת מותי תיתי אי מחלוקת דיהה
 10 בתלמודא אי משאר אבות התינה למדך (למקן ד'
 11 ה) קרן עדיפא דבנותו להיוק אפילו קרן אחי
 12 ובדמפרש ר"ח לקמן דהיינו למדך פלגא נוקא
 13 ממונא דאית ליה סתם שוורים לאו בחוקת
 14 שימור קיימי אבל למדך פלגא נוקא קניא דאית
 15 ליה סתם שוורים בחוקת שימור קיימי לאו אחי
 16 קרן מבלחא דארמינן לקמן (ש"ס) בי שרית תמי
 17 בעייתו אחי בחלוה לבר מפרן דאיפא למיפרך
 18 שבן מועדין מתחילתן פ"י דרבן להיוק משא"כ
 19 בקרן דבנותא שימור קיימי ור"ל דלמדך פלגא
 20 דנוקא קניא הא דקאמר אבל במחורתא אקאי
 21 בקלה מועדת היא וישלם גזק שלם בפעם
 22 ראשונה ולא משום דארמינן קרא לאשמיעין
 23 דאין מועדת אלא התנה דערך לאשמיעין
 24 לתיבא ראיא מן הפסוק דמועדת נמי הוי בכלל
 25 נגיפה שלא טענה לומר דנגיפה היינו בתלוקשא
 26 דומיא דגרמי ברול דרזיקה אבל במחורתא דרבו
 27 להיוק מתחילתו ולתמוז מבור ומחד מאבא
 28 לתיבוי לבתחלה גזק שלם.

ומלחא אגב ארדוהא קמיל. אפילו לרב פפא
 29 דאמר לקמן בשור שגנן ד' דהו נדק
 30 לז' דמועד לקמא אלא הוי מועד לבתמה
 31 היינו חוקא שגנן ג' בני אדם דבדיק לא הוי
 32 מועד לבתמה אבל גנן אדם ושור וחמור דהוי
 33 מנ' מינני הוי מועד לכל אבל גנן שור וחמור
 34 ונגמל לא הוי מועד לאדם ואע"ג דלכל בתמה
 35 הוי מועד אפילו לרב פפא כדאיתא התם דרד'
 36 מנחם פי' דה"ק מועד לאדם שהיה מועד לכל
 37 וחרו"ב מועד ושאר מועד לאדם מכל
 38 לבתמה דחרו"ב דבתמה לאו חררה היא אבל
 39 מועד לכל חררה מאדם לא הוי מועד לאדם
 40 דחררה דאדם חררה היא **כאשר** יבער הגלגל
 41 פי' ר"ח כמו דרכין ד' אבן גלגל נטרא ו' שהשן
 42 דומה לאבן ששית.

הא

1 ותמא מתי. מן שגנע במת הוי אב הטומאה דמת עצמו אבי אבות הטומאה הוא והנוגע בו
 2 הוי אב הטומאה ומטמא אדם וכלים והוא כתיב ב' אשר יגע בו הטמא טמא וגו' (במדרב
 3 יט) והאי קרא בטמא מת כתיב ומשמע דמטמא אדם דרזא כתיב והקפיש תבוגעת וגו' **הבא**
 4 פאי. תולדות דשבת הוי פאבות תולדות הטומאה לאו הוי פאבות והבא תולדות דנקון

מאי מן אמרין תולדות ביצא בהן לא שאנא אב
 5 ל"ש תולדות אמ חזיק משלם או לוקמא לא. ש'
 6 כתיב מ' ולקמן מפרש מילתא דרב פפא
 7 בשעתיה: הקרן, לנתות השן. לאלול: ור"ל.
 8 דרבה לשבור את הכלים: באלה נתנח את ארס
 9 קהם עמיש ונתה. אלקמא נגיפה בקרן: דרבי קבלה.
 10 נביאים ובתוביב: תמיא מילתא. אחי. בתמיה היא
 11 לא נגמרי מדבר קבלה לא חיוב ולא פטור אלא
 12 גלוי מילתא הוא לכל חיבי דכתיב נגיפה בקרן
 13 הוא: אלא. להכי איצטרך ואומר דמדה דחמיא
 14 בין חלק רחמיא בין חלק ממשלם דבשווה הם
 15 כתיב וזמנו את כסף לא דמשת אלא אלא וזק
 16 ובמועד כתיב שלם ושלם שור תחת השור
 17 דמשלם גזק שלם הוי בקרן תלוקשא דחמיא
 18 דגרמי דזיקה בן כנגעה ובעון שאחיה דבמקל
 19 הקרן בין שניה ונגעה דהתם דרזאי לא משלם
 20 תם בחילה גזק משום דאין דרכה בכך ולא היה
 21 לכלעיל לשמור מדרב זאי: אהי. מוחרית.
 22 דארדוהא הוא: איבא בולח מועדת הוי. אפילו
 23 בתחילה ומשלם גזק שלם. ת"ש. וקרני ראם
 24 כתיב בהי נגיפה אלקמא שחורתא נמי קרני נגיפה
 25 ובסתם נגיפה פליג רחמיא בן קרן תמה לקרן
 26 מועדת: גיפשה. שרדפה גנופה והזיקה בכנות
 27 רביצה. שרדפה כלים בדרך והלכה ורביצה
 28 עזיתו כדי לשברן: גיפשה. שבגשה ברביצה
 29 ושקבת את הכלים ואחיי: הוי תולדה דקרן
 30 דבנותו להיוק פי קרן ואין תנאה להזיקה פי קרן
 31 ואין להיוק מצוי תרתי והלכך הוי כי קרן וכל
 32 אימת דלא הועדה בדי' ג' פעמיים בכך אינה
 33 משלמת גזק שלם: פאי שגנא נגיפה דקרני ליה אב
 34 דכתיב פי יגח נגיפה נמי כתיב פי יגוח שור איש
 35 הוי שור רעווי. וכיון דנגיפה כתיב מתינו נמי אב
 36 הוי נגיפה נגיפה הוא. ולא דחופת הנוף פתח
 37 דכתיב ללא דחופת הנוף איני אלא גינתן קרן
 38 וליכא למימר דאבתי נגיפה הוי אב נגיפה זו
 39 היא נגיפה דהיינו דחופת הנוף דתא נגיפה
 40 אשקבו דבקרן היא גני אדם. כשהשור גנן
 41 אדם כתיב פי יגח שור את איש ונבי נגיפה שור
 42 בשור כתיב פי יגוח שור את איש שור רעהה
 43 אדם דאית ליה מולא. שיש לו דעת לשמור את
 44 גופו: כתיב פי יגחי. ודואי נתחבו השור לקרע
 45 ובי עזיו בכח אבל נגיפה הוי משמע שפגמו עמוד ודחפו בקרניו לישנא ארמיא אית ליה מולא ואינו נוט להחיותו כנגיפה דהיא דחופת קרן מעט אלא כנגיפה בכח ובחיותה
 46 קרן כנף: ואגב ארדוהא קמיל. קרא מתוקלה נגיפה באדם ונגיפה דמשמע נוחה היא דבתמה למוח מן האדם משמענו דשור המועד להרוג את בתמה ג' פעמים לא חשיב
 47 העדאה לגבי אדם דאם גנן אדם ומת דעו כהם דאינו משלם את החופר דבתם החרוג אדם כתיב סקול יסקל השור ובעל השור נקם (שם כהא) ובמועד כתיב וגם בעזיו יומת והוא
 48 מיתה היינו כמות משלם את החופר דעו נאכר לירשויו ולא מיתה ממש דארמינן בפ"ק דסנהדרין (דף טו) על רציחתו אתה הורגו ואי אתה הורגו על רציחת שורו אכל מועד לאדם
 49 הוי מועד לבתמה ומועד להרוג את האדם משכחת לה כשלא גנמ ברין עז שגנן שלם פעמיים אלא נסקל מוקי כשהמית הראשון: רביצה תולדה דקרני הוי. דעל ידי כפיסת גולגים
 50 היא רובצת: תלי הויקה כמי. וכל שעה היא מהלכת ואם יש כלום תחת גולגיה היא דורסת: תני אין הויקן כמי. הלכך תולדה דקרן תן דאין הויקן כמי ואין תנאה להזיקו ומשמלא
 51 חצי גזק בקרן: פאי שגנא קרני. דמתביב דבנותו להיוק בו: וישלח. את בעיריה
 52 הגלגל

הויץ מן הטמא שְׁבֵת, וְאָמַר הוּא וְהַטְּמָא שְׁבֵת, וְיַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאַהּ! רַבִּי יוֹנָה אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל קְפוּדְקַיָּא, וְחַד מִן רַבְנֵינוּ, חַד אָמַר: בָּאֵן – בְּשֵׁישׁ בּוּ כְּדִי לְהַעֲלוֹת, וְכֵאֵן – בְּשֵׁאִין בַּהּ כְּדִי לְהַעֲלוֹת. וְחֲרָנָא אָמַר: מַכִּינּוּן שְׁהוּא זָקוּק לְהַעֲלוֹת – כְּמִי שֵׁישׁ לוֹ פְּרָנְסָה מִמְּקוֹם אַחֵר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: נִרְאִין דְּכָרִים בְּעָרְבֵי

[דף ט"ז ע"א]

שְׁבֵתוֹת, שְׁזַה מְבִיאָה וְזַה מְבִיאָה, כְּמַפְרִישׁ מִחַיִּיב עַל חַיִּיב, אֲכָל בַּחֹל, תִּקְנֵנוּ בַּחֲלָה – שְׁתֵּהָא נִיפְלַת מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא, וְשֵׁלָא מִן הַמוֹקֶף. שְׁמָא מַפְטוֹר עַל הַחַיִּיב?

אָמַר רַבִּי יוֹנָה: לֹא מִסְתַּבְּרָא דְלָא בַּחֹל. אֲכָל בְּעָרֵב שְׁבֵת – צְרִיכָה לִזְמַר הוּא וְהַטְּמָא שְׁבֵת. לְמַה? עַד שֵׁלָא תַעֲשֶׂה גוֹשׁ אֶחָד, הוּא נִיפְלַת לְשׁוּם חֲלָה. מִשְׁתַּעֲשֶׂה גוֹשׁ אֶחָד – הוּא קְדִישָׁה לְשֵׁם חֲלָה. אִם אוֹמַר אֵת: הוּא מִן הַטְּמֵאָה שְׁבֵת, נִמְצָא טָבֵל טְמֵא מְעוֹרֵב בְּעֵיסָה וּבַחֲלָה. מִתּוֹךְ שְׁאֵת אוֹמַר: הוּא וְהַטְּמָא שְׁבֵת – הוֹלִין טְמֵאִין הֵן, לֹא מוּטֵב לְהַפְרִישׁ מִטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא? וְלֹא יְהֵא טָבֵל טְמֵא מְעוֹרֵב בְּחַיִּלִּין.

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבְדּוּמָא: וְלֹא לְמַפְרִיעוּ הוּא קְדִישָׁה? מַכִּינּוּן שְׁהוּא קְדִישָׁה

[דף ט"ז ע"ב]

לְמַפְרִיעָה – כְּמַפְרֶשֶׁת מִחַיִּיב עַל חַיִּיב.

לְמַה לִּי, וּבִלְבַד שֵׁלָא יְהֵא שֵׁם חַמִּשָּׁת רַבְעִים קַמָּה? אָמַר רַבִּי מַתְנִיא: מַתְנִיתָא – קוֹדֵם עַד שֵׁלָא לְמַדוּ אֵת הַכְּהֻנּוֹת.

הַלְכָה ב' מַתְנִי' נִדְמָעָה עֲפָתָה עַד שֵׁלָא גִלְגְּלָה – פְּטוּרָה, שְׁהַפְדָּמַע – פְּטוּר. וּמִשְׁגֻּלְגְּלָה – הַיְבֵת. נוֹלַד לָהּ סַפֵּק טְמֵאָה, עַד שֵׁלָא גִלְגְּלָה – תַעֲשֶׂה כְּטְמֵאָה. וּמִשְׁגֻּלְגְּלָה – תַעֲשֶׂה כְּטְהוֹרָה.

גַּמְרָא אָמַר רַבִּי יוֹנָה: תַּרְתִּין מִלִּין תַּנִּי רַבִּי חֵיָא רֹבָא, וְאִינוּן פְּלִיגִין חֲדָא עַל חֲדָא! טָבֵל מַנְיָנוּ בַּחֹלִין. וְכֵל הַסַּפֵּק פּוֹסֵל אֵת הַתְּרוּמָה וּפּוֹסֵל אֵת הַחֹלִין מִלְעֲשׂוֹת תְּרוּמָה. וְקָשְׁיָא, אִם טָבֵל מַנְיָנוּ בַּחֹלִין, לְמַה לִּי פּוֹסֵל אֵת הַתְּרוּמָה, וְאֵת הַחֹלִין מִלְעֲשׂוֹתֵן תְּרוּמָה, וְהֵא מַנְיָנוּ בַּחֹלִין?

אָמַר רַבִּי יוֹנָה: אוֹף אֲנִן תַּנְיָנָן תַּרְתִּיהוֹן. טָבֵל מַנְיָנוּ בַּחֹלִין. דְּתַנְיָנָן תַּפְּסִין: אוֹכֵל מַעֲשֵׂר שְׁהוּכָשֶׁר כְּמוֹשֶׁקָה, וְנִנְע בּוּ טְבוּל יוֹם אוֹ יְדִים מְסוּאָבִין – מַפְרִישִׁין מִפְּנֵי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר בְּטַהֲרָה, מַפְנֵי שְׁהוּא שְׁלִישִׁי. חֲדָא אָמַרְה: שְׁהַטָּבֵל מַנְיָנוּ בַּחֹלִין.

וְכָל הַסֶּפֶק פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה וּפּוֹסֵל אֶת הַחֲלוּלִין מִלְעֲשׂוֹתָן תְּרוּמָה. דִּתְנִינָן תַּמּוּן: נוֹלַד לָהּ סֶפֶק, עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָהּ – תֵּיעֲשֶׂה בְּטוּמְאָה. מִשְׁנִיגְלָהּ – תֵּיעֲשֶׂה בְּטַהֲרָה. וְתַנִּי עֲלֶיהָ: וְחִלְתָּהּ תְּלוּיָהּ. בְּאִיזָה סֶפֶק אָמְרוּ בְּסֶפֶק חֵלְה.

אָמַר רַב שֵׁשֶׁת: דְּרַבִּי עֲקִיבָה הִיא! דְּרַבִּי עֲקִיבָה אָמַר: יַעֲשֶׂנָה בְּטוּמְאָה וְלֹא יַעֲשֶׂנָה קַבִּין. אָמַר רַבִּי זְעִירָא: דְּבַרִּי הַכֵּל הִיא. יַעֲשֶׂנָה קַבִּין בְּסַפִּיקוֹן. הַתֵּיב רַבִּי הֵיחָד בִּי רַבִּי בּוֹן קוּמֵי רַבִּי זְעִירָא: וְהַתְּנִי אַף בְּשֵׁאֵר הַמֵּינִין

[דף י"ז ע"א]

בָּזוּ! אֵיךְ לָךְ מִימַר: יַעֲשֶׂנָה קַבִּין בְּסַפִּיקוֹן? רַבִּי זְבִידָא אָמַר: אֲנָא בְּעֵינֵיהּ. רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי הִילָא: בְּדִין הָיָה שֵׁיטְמָא אָדָם טַבְלוּ דְּבַר תּוֹרָה, דְּכַתִּיב (במדבר י"ח): וְאֲנִי הִנֵּה נֹתֵתִי לָךְ אֶת מִשְׁמַרְתְּ תְּרוּמָתִי. תְּרוּמָה – צְרִיכָה שִׁימּוּר. אִין הַטָּבֵל צְרִיף שִׁימּוּר. מַה אֲנִי מְקַיִם (שם) וְנֹתַתְּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת ה' לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן? עֲשֶׂה שֵׁינְתָן לֹא לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן בְּכַהֲוִינְתּוֹ. וְכֹאן, הוֹאִיל וְאִין אֶת יָכוֹל לִיתְנֵי לְכַהֵן בְּכַהֲוִינְתּוֹ, רְשָׁאֵי אֶת לְטַמּוֹתוֹ.

הַלְכָה ג' מִתְּנִי' הַקְּדִישָׁה עֲפָתָה עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָהּ, וּפְדִייתָהּ – תְּיִבָּת. הַקְּדִישָׁתָה עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָהּ, וְגִלְגְּלָהּ הַגְּזָבָר, וְאַחַר כֵּן פְּדִייתָהּ – פְּטוּרָה. שְׁבִשְׁעַת חוֹבְתָהּ הָיְתָה פְּטוּרָה.

כִּיּוֹצֵא בּוֹ, הַמְּקַדֵּשׁ פְּרוֹתָיו עַד שֶׁלֹּא כָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשְׂרוֹת, וּפְדִיין – תְּיִבִין. וּמִשְׁכָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשְׂרוֹת, וּפְדָאן – תְּיִבִין. הַקְּדִישָׁן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ, גְּמָרֵן הַגְּזָבָר, וְאַחַר כֵּן פְּדִיין – פְּטוּרִין, שְׁבִשְׁעַת חוֹבְתָן הָיוּ פְּטוּרִין.

גְּמָרָא וְלָמָּה תִּנְיִנְתָּא תְּרֵי זִמְנִין? רַבִּי הוֹנָא, רַבִּי חֵיָא, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לױי בְּשֵׁם רַבִּי פְּדִיָה: אַחַת לְמִירוּתָהּ, וְאַחַת לְשָׁלִישׁ.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי כָּא, וְחִבְרֵיא. חִבְרֵיא אָמְרִין: אַחַת לְמִירוּתָהּ, וְאַחַת לְשָׁלִישׁ. רַבִּי כָּא מְפָרֵשׁ, לְחֵלְה, לְמִירוּתָהּ, וּפִיּאָה לְשָׁלִישׁ.

וּמִתְּנִיתָא – דְּרַבִּי עֲקִיבָה הִיא, דְּרַבִּי עֲקִיבָה אָמַר: אַחַר שְׁלִישׁ הָאֲהֲרוֹן אֶת מַחֲלָף. דְּאִיתְּפִלְגּוּ, שְׁדָה שְׁחִבְיָאָה שְׁלִישׁ לְפָנֵי גוֹי, וְלִקְחָהּ יִשְׂרָאֵל. רַבִּי עֲקִיבָה אָמַר: הַתּוֹסְפוֹת פְּטוּר. וְחֻכְמִים אוּמְרִים: הַתּוֹסְפוֹת חַיִּיב.

מִי פְּדוּן? תִּיפְתֵּר אוּ כְּרַבִּי עֲקִיבָה בְּתוֹסְפָתָהּ, אוּ כְּדְבַרִּי הַכֵּל בְּקוֹצֵר מִיָּד.

הַלְכָה ד'

מתני' נכרי שנתן לישראל עסה לעשות לו - פטורה מן החלה. נתנה לו מתנה, עד שלא גלגל - חייבת. ומשוגלגל - פטורה.

העושה עיסה עם הנכרי, אם אין בשל ישראל כשעור חלה - פטורה מן החלה.

גר שנתגר והיתה לו עיסה, אם נעשית עד שלא נתגר - פטור. ומשנתגר - חייב. ואם ספק - חייב. ואין חייבין עליה הומש.

רבי עקיבא אומר: הכל הולך אחר הקרימה בתנור.

גמרא מה בינה לעיסת ארנונה?

[דף י"ז ע"ב]

שמוא אינה חייבת בחלה? תמן - ברשות ישראל הוא שמוא ומלך הגוי לימלה. ברם הכא - לדעתו היא תלויה. תני רבי יודה: מלאי של ישראל, ופועלין גוים עושין לתוכו - חייב בחלה. מלאי של גוי, ופועלי ישראל עושין בתוכו - פטור מן החלה.

אמר רבי יוסי: אוף אַנן נמי תנינן: נכרי שנתן לישראל לעשות לו עיסה - פטורה מן החלה.

רבי בון בר חיייה בעא קומי רבי זעירא: ואפילו יש בשל ישראל כשעור, יעשה פקב מפקאן וקב מפקאן, וקב הגוי באמצע! אמר ליה רבי זעירא: ואינו מעורב על ידי גידין?

תמן תנינן: גר שנתגר והיתה לו פרה, נשחטת עד שלא נתגר - פטור. משנתגר - חייב. ואם ספק - פטור. שהמוציא מהבירו עליו הראייה. תמן את אמר: ספק - פטור, והכא את אמר: ספק - חייב!

אמר רבי אהא: איתתבת קומי רבי אמי, ואמר, מי יאמר לי, שאינו נוטל דמיו מן השבט! רבי יעקב בר זבדי, רבי חייא בשם רבי לעזר: נוטל הוא דמיו מן השבט.

ויפריש תמן, ויטול דמיו מן השבט! אמר רבי יוסי: חלה שהיא טבל ובעון מיתה - מפריש. ולא יטול דמיו מן השבט! על שם המוציא מהבירו - עליו הראייה.

אמר רבי בון בר חיייה: שני גוים שעשו שני קבין, והלקו, והוסיפו זה על שלו וזה על שלו - חייבין, שלא היתה להן

[דף י"ח ע"א]

שעת הובה ונפטר.

שְׁנֵי יִשְׂרָאֵלִים שְׁעָשׂוּ שְׁנֵי קַבִּינִין, וְחִלְקוּ, וְהוֹסִיפוּ זֶה עַל שְׁלוֹ וְזֶה עַל שְׁלוֹ – פְּטוּרִין, שֶׁכֵּבֵר הִיָּתֵדָה לְהֵן שְׁעַת חוֹבָה וְנִפְטָרוּ.

יִשְׂרָאֵל וְגוֹי שְׁעָשׂוּ שְׁנֵי קַבִּינִין, וְחִלְקוּ, וְהוֹסִיפוּ זֶה עַל שְׁלוֹ וְזֶה עַל שְׁלוֹ. נִיחָא חִלְקוּ שְׁלֵי יִשְׂרָאֵל – חַיִּיב. חִלְקוּ שְׁלֵי גוֹי מַהוּ? בְּלוּם חִלְקוּ שְׁלֵי גוֹי חַיִּיב, לֹא מִחֻמַּת חִלְקוּ שְׁלֵי יִשְׂרָאֵל? חִלְקוּ שְׁלֵי יִשְׂרָאֵל – חַיִּיב, וְחִלְקוּ שְׁלֵי גוֹי פְּטוּרִין?

רַבִּי עֲקִיבָה אָמַר: הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֲרֵי קְרִימָה בְּתַנּוּר. חֲכָרִיִּיא בְּשֵׁם רַבִּי לְעֹזֵר: מוֹדָה רַבִּי עֲקִיבָה לְחֻמַּיִם בְּעִיסַת הַדְּיוּמָה, שְׁגִילְגוּלָה – מִיבּוּלָה. רַבִּי הִילָא בְּשֵׁם רַבִּי

[דף י"ח ע"ב]

לְעֹזֵר: מוֹדָה רַבִּי עֲקִיבָה לְחֻמַּיִם בְּעִיסַת הַקֹּדֶשׁ – שְׁגִילְגוּלָה פּוֹטְרָה. כִּהְנָא אָמַר, דְּכָרִי רַבִּי עֲקִיבָה, אֵין מִירוּחַ פּוֹטֵר בְּמִקּוּם הַקֹּדֶשׁ.

אָמַר רַבִּי יוֹנָה: הֵדָא דְכִהְנָא פְּלִיגָא עַל רַבִּי לְעֹזֵר. מֵאֵן דְּאָמַר גִּלְגוּל פּוֹטֵר – הַמִּירוּחַ פּוֹטֵר. וּמֵאֵן דְּאָמַר אֵין גִּלְגוּל פּוֹטֵר – אֵין הַמִּירוּחַ פּוֹטֵר. בְּרַם כְּרַבְנִין – גִּלְגוּל פּוֹטֵר בְּרִשּׁוֹת הַגּוֹי, וְאֵין הַמִּירוּחַ פּוֹטֵר בְּרִשּׁוֹת הַגּוֹי.

וּקְשִׁיָּא עַל דְּרַבְנִין! גִּלְגוּל פּוֹטֵר בְּרִשּׁוֹת הַגּוֹי. אֵין הַמִּירוּחַ פּוֹטֵר בְּרִשּׁוֹת הַגּוֹי! שְׁנִיָּיא הִיא, דְּכָתִיב (ויקרא כו, ל): **וְכָל מַעֲשֵׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ.** וְהָכָא לִית כְּתִיב (במדבר טו, יט) **מִלֶּחֶם הָאָרֶץ!** מִלֶּחֶם וְלֹא כָּל לֶחֶם.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא בְּרִיהַ דְּרַבִּי הִלֵּל: מִזֶּה הֵדָא דְּרַבְנִין אֲנִין וְלִפְנֵין, דְּלִית הֵדָא דְּכִהְנָא פְּלִיגָא עַל רַבִּי לְעֹזֵר. כְּמָה דְּרַבְנִין אָמְרִין: גִּלְגוּל פּוֹטֵר בְּרִשּׁוֹת הַגּוֹי, אֵין הַמִּירוּחַ פּוֹטֵר בְּרִשּׁוֹת הַגּוֹי. כֵּן רַבִּי עֲקִיבָה אָמַר: אֵין גִּלְגוּל פּוֹטֵר בְּרִשּׁוֹת הַקֹּדֶשׁ, וְאֵין הַמִּירוּחַ פּוֹטֵר בְּרִשּׁוֹת הַקֹּדֶשׁ.

הַלְקָה ה'

מִזְתַּנִּי הַעוֹשֶׂה עֶסֶה מִן הַחֲפָטִים וּמִן הָאֲרוֹן, אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דְּגָן – חֵיבַת בַּחֲלָה, וְיֹצֵא בָּהּ אָדָם יְדֵי חוֹבְתוֹ בְּפֶסַח. וְאִם אֵין בָּהּ טַעַם דְּגָן – אֵינָה חֵיבַת בַּחֲלָה, וְאֵין אָדָם יֹצֵא בּוֹ יְדֵי חוֹבְתוֹ בְּפֶסַח.

הַגּוֹטְל שְׂאוֹר מְעַסֶּה שְׂלֵא הוֹרְמָה חֲלָתָה, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ עֶסֶה שְׁהוֹרְמָה חֲלָתָה, אִם יֵשׁ לוֹ פְּרִנְסָה מִמְּקוֹם אַחֵר – מוֹצִיא לְפִי חֲשֵׁבוֹן. וְאִם לֹא – מוֹצִיא חֲלָה אַחַת עַל הַכֹּל.

כִּיּוֹצֵא בּוֹ, זִיתֵי מְסִיק שְׁנַתְעַרְכוּ עִם זִיתֵי נְקוּף, עֲנָבֵי כְּצִיר עִם עֲנָבֵי עוֹלְלוֹת, אִם יֵשׁ לוֹ פְּרִנְסָה מִמְּקוֹם אַחֵר – מוֹצִיא לְפִי חֲשֵׁבוֹן. וְאִם לֹא – מוֹצִיא תְּרוּמָה וְתְרוּמַת מְעִשֶׂר לְכֹל, וְהַשְּׂאָר – מְעִשֶׂר. וּמְעִשֶׂר שְׁנֵי לְפִי חֲשֵׁבוֹן.

הנוטל שאור מעפת הפנים ונותן לעפת הארז, אם יש בה טעם דגן – חיבת בחלה. ואם לאו – פטורה מן החלה. ואם בן למה אמרו הטבל אוסר כל שהוא? מין במינו. ושללא במינו – בנותן טעם. **גמרא** מתניתא – דלא כדרבן שמעון בן גמליאל. דרבן שמעון בן גמליאל אומר: לעולם אינה חיבת בחלה, עד שיהא בה דגן בשיעור.

[דף י"ט ע"א]

רבי יעקב בר אידי בשם רבי שמעון בן לקיש: הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. אומר רבי הילא: בין כרבניו דהכא, בין כרבניו דהתם, אמרין: עד שיהא רובה דגן וטעמו דגן. רב הונא אומר: טעמה דגן, אף על פי שאין רובה דגן.

מתניתא פליגי על רב הונא! עירב בה שאר המינין עד שיהא בה רובה דגן וטעמה דגן! פתר לה: במינים אחרים.

מתניתא פליגא על רבי הילא! הנוטל שאור מעיפת היטין ונותנה לתוך עיפת הארז, אם יש בה טעם דגן – חיבת בחלה. ואם לאו – פטורה.

בגין ניתני דבתרה, הטבל – אוסר כל שהוא מין במינו. ושללא במינו – בנותן טעם.

רבי יוסי הוה מסמך לרבי זעירא. שמע קליה דרבי הילא, יתיב מתני, רבי יוחנן אומר: טעמה דגן, אף על פי שאין רובה דגן. רבי יוסי בשם רבי יוחנן: עד שיהא בה רובה דגן וטעמה דגן. אומר: מהלפא היא בידיה!

[דף י"ט ע"ב]

רבי בון בר הויא בעא קומי רבי זעירא: מנחה שנתערבה בחולין – קומין ומתיר את שירים לאכילה? קורא אני עליה והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו (ויקרא ב, א)?

אמר ליה: וכי טבל שנתערב בחולין קורא אני עליה (במדבר יח, כח) ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן? אמרית לה: שמוציא ממנו עליו, ולא ממנו למקום אחר. דאין תפשיטא לה שאינו קומין ומתיר, אפילו ממנו

[דף כ' ע"א]

עליו אינו מוציא. מתניתין אמרה: שהוא מוציא ממנו עליו. דתנינן: ואם לאו – יוציא חלה אחת על הכל.

אמרין: לית הדיא דרבי זעירא תתיבא על רבי בון בר היתה! מה בין המוציא ממנו עליו, מה בין המוציא ממנו למקום אחר? בשעה שהוא מוציא ממנו עליו, הואיל ואין אותו הטבל ראוי להיעשות

תְּרוּמָה פְּיֻצָּא בּוּ – אִין הוּלִין שְׁבוּ מִכְּפֻלִין אוֹתוּ. בְּשַׁעָה שֶׁהוּא מוֹצִיא מִמְּנֹו לְמָקוֹם אַחֵר, הוֹאִיל וְאוֹתוּ הַטָּבֵל יְכוּל לְהַעֲשׂוֹת תְּרוּמָה פְּיֻצָּא בּוּ –

[דף כ' ע"ב]

בְּטֵל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: הֵדָא אָמְרַהּ: טָבֵל שְׁנַתְּעָרְכָה בְּתְרוּמָה, הוֹאִיל וְאוֹתוּ הַטָּבֵל יְכוּל לְהַעֲשׂוֹת בְּתְרוּמָה פְּיֻצָּא בּוּ – לֹא בְּטֵל. וְלִית הֵדָא דְרַבִּי בּוֹן בַּר חֵייה תְּתִיבָה עַל דְּרַבִּי זְעִירָא. מָה נִפְשָׁד, אִם שְׁלֻמְעֵלָן בְּטֵל – אַף שְׁלֻמְעוֹן בְּטֵל. אִם שְׁלֻמְעוֹן לֹא בְּטֵל – אַף שְׁלֻמְעֵלָן לֹא בְּטֵל, שְׁכַבְר קִידֵשׁ. תַּנּוּי: וְאִם לֹא – מִבִּיא אַרְבַּעַת רוֹבְעִין וּמִשִּׁיד.

רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: זֹאת אוֹמְרַת: רוֹבַע שְׂאוֹר שְׁנֻטְפֵּל בְּמָקוֹמוֹ – טוֹבֵל אַרְבַּעַת רוֹבְעִים בְּמָקוֹם אַחֵר.

[דף כ"א ע"א]

הֵדָא אָמְרַהּ: שֶׁהַנְּשׂוּד – תּוֹרָה. אָמַר רַבִּי אִימִי: אֵיתְּפֻלְגִין רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: הַנְּשׂוּד – תּוֹרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ אָמַר: אִין הַנְּשׂוּד תּוֹרָה. רַבִּי הֵייא בַר כָּא מְחֻלִּף שְׁמוּעָתָא.

בְּעוֹן קוּמִי רַבִּי יוֹסִי: אֵת מַה שְׁמַעְתָּ מִן רַבִּי יוֹחָנָן? אָמַר לוֹ: אֲנָא לֹא שְׁמַעִית כְּלוּם, אֲלֵא נִפְרַשׁ מִיִּלְיָהוֹן דְּרַבְּנִין מִן מְלִיהוֹן.

דְּתַמּוֹן תַּנּוּיָן: הַמְכַנִּים חֲלוֹת עַל מְנַת לְהַפְרִישׁ וּנְשָׁכוּ, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: חֵיבּוֹר בְּטָבוֹל יוֹם. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: אֵינוֹ חֵיבּוֹר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ: מִפּוֹה דְּתַנּוּיָן אֵינוֹ חֵיבּוֹר, הֵדָא אָמְרַהּ: שְׂאִין חֵיבִים עָלָיו מִשּׁוּם טָמֵא. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹחָנָן: שְׁנַיִיא הִיא בְּטָבוֹל יוֹם, דְּכִתִּיב בֵּיה טָהוֹר וְטָמֵא, טָהוֹר לְחוּלִין – מִבְּעוֹד יוֹם, וְלְתְרוּמָה – מִשְׁתַּחֲשָׁד.

הוּי: רַבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר דְּכַר שְׂאִינוֹ חֵיבּוֹר בְּטָבוֹל יוֹם תּוֹרָה הוּא – דּוּ אָמַר שֶׁהַנְּשׂוּד תּוֹרָה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ דּוּ אָמַר אֵינוֹ תּוֹרָה – דִּהוּא אָמַר אִין הַנְּשׂוּד תּוֹרָה.

וְהַתַּנּוּיָן: וְאִם לֹא – מִבִּיא אַרְבַּעַת רוֹבְעִין וּמִשִּׁיד! אָמַר רַב הוֹשַׁעִיה: תַּפְתֵּר שְׁבֵא מַעִיפַת הַנְּשׂוּד.

[דף כ"א ע"ב]

רַבִּי זְעִירָה בְּעִי: אוּ מַה פְּלִיגִין רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ? בְּנְשׂוּד מֵאִילוּי. אָבֵל אִם הִשִּׁיכוּ בְּיָדוֹ – כֵּל עָמֹא מוֹדִי שֶׁהַנְּשׂוּד תּוֹרָה. אֲפִילוּ תִימַר: הִשִּׁיכוּ בְּיָדוֹ הִיא הַמְּחַלְקָתָא, נֹאמַר, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ – כִּדְעָתִיה. דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ בְּשֵׁם הַזְּקֵנָה: טָבֵל – בְּטֵל בְּרוּב. רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי

נהוראי אָמר: טָבֵל – בְּטֵל בְּרוּב. אָמר רבי יוחנן: אֵין הַטָּבֵל בְּטֵל בְּרוּב. רבי בָּא בר ממל וְרבי הִילָא אַעְלוּן עוּבְדָא קוּמִי רבי יסָא, סְבָרִין מִימֵר: שְׁנַיִם רְבִין עַל אֶחָד, וְלֹא שְׁמִיעִין דְּאָמר רבי סימוּן בְּשֵׁם רבי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוי: אֵין הַטָּבֵל בְּטֵל בְּרוּב.

וְהִתְנַיְנִין: וְאֵם לֹא – מוּצִיא מֵאֶחָד עַל הַכֵּל. אָמר רבי יוֹסִי: כֹּל עֵמָא מוּדֵי שְׁהוּא מִפְּרִישׁ! מַה פְּלִיגִין? לְחוּשׁ לְהַפְרָשָׁה שְׁנֵייה. מֵאֵן דְּאָמר: טָבֵל בְּטֵל בְּרוּב, אַרְימָה וְנִפְלָה לְאַתֵּר חוּרְן – אֵינִי חוּשֵׁשׁ לְהַפְרָשָׁה שְׁנֵייה. מֵאֵן דְּאָמר אֵין הַטָּבֵל בְּטֵל בְּרוּב, אַרְימָה וְנִפְלָה לְאַתֵּר חוּרְן – חוּשֵׁשׁ לְהַפְרָשָׁה שְׁנֵייה.

אָמר רבי בָּא: מַה פְּלִיגִין רבי יוחנן וְרבי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ? בְּטָבֵל שְׁנַטְבֵּל דְּכַר תּוֹרָה. אָבֵל בְּטָבֵל שְׁנַטְבֵּל מוֹדְבְּרִיחֵן – כֹּל עֵמָא מוּדֵי שְׁהַטָּבֵל בְּטֵל בְּרוּב.

הַתִּיב רבי בָּא בר כְּהֵנָא קוּמִי רבי יוֹסִי: וְהִתְנַיְנִין: פִּיּוּצָא בּו זִיתִי מְסִיק שְׁנַתְעָרְבוּ עִם זִיתִי נִיקוּף, עֵינְבִי בְּצִיר שְׁנַתְעָרְבוּ עִם עֵינְבִי עוֹלְלוּת. וְלֹא טָבֵל שְׁנַטְבֵּל מוֹדְבְּרִיחֵן הוּא? אָמר רבי מְנָא: קְוִימְתִּיה בְּשִׁמּוֹן שֶׁל זִיתִי מְסִיק שְׁנַתְעָרְב בְּשִׁמּוֹן שֶׁל זִיתִי נִיקוּף. מְתִיב רבי יוחנן לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ: וְהִתְנַיְנִין: גּוּמַל אָדָם כְּדִי חֵלְהָ מַעִיסָה

[דף כ"ב ע"א]

שְׁלֹא הוֹרְמָה חֵלְתָה לְעִשׂוֹתָה בְּטְהָרָה, לְהִיּוֹת מִפְּרִישׁ גְּלִיָּה וְהוֹלָף. מִכִּיּוֹן שְׁקֻדֵּשׁ רוּבָה לְשֵׁם חֵלְהָ – תְּבַטְלִי בְּרוּב! אָמר: בְּרוּשָׁם. תַּדַּע לָךְ שְׁהוּא כֹּן, דְּתַנְיִין תַּמּוּן: הַרוּצָה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר בְּאַחַת, לְאִיזָה דְּכַר הוּא מְסִיִּים? לֹא כְּדִי שְׁלֹא יִבְטַל בְּרוּב!

אָמר רבי יֶצְחָק בר לְעֶזְרָא: שְׁלֹא יְהֵא אוּמֵר: תְּרוּמַת הַכְּרִי הִנֵּה, וְזֶה בְּזַח. חוּר רבי יֶצְחָק בר לְעֶזְרָא וְאָמר: לֹא אִמְרָנָא בְּלוּם. וְלֹא רבי יוחנן, כִּי אָמר תְּרוּמַת כְּרִי זֶה וְזֶה בְּזַח, רבי יוחנן אָמר: מְקוּם שְׁנַתְרָמָה תְּרוּמָתוֹ שֶׁל רֵאשׁוֹן – נִסְתֵּימָה תְּרוּמָתוֹ שֶׁל שְׁנִי. לְקַט דְּלַעַת לְהִיּוֹת מִפְּרִישׁ גְּלִיָּה וְהוֹלָף – חֲרִי זֶה לֹקֵט וְכֹא וְרוּשָׁם: עַד כֵּאֵן תְּרוּמָה, וְעַד כֵּאֵן תְּרוּמָה; דְּכַרִּי רבי. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמר: לֹקֵט וּמְחַשֵּׁב כְּמוֹת שְׁהוּא לְמוּד.

חוּזוֹן בְּעֵי מִימֵר: מֵאֵן דְּאָמר: עַד כֵּאֵן תְּרוּמָה וְעַד כֵּאֵן תְּרוּמָה – טָבֵל בְּטֵל בְּרוּב. מֵאֵן דְּאָמר לֹקֵט וּמְחַשֵּׁב כְּמוֹת שְׁהוּא לְמוּד – אֵין הַטָּבֵל בְּטֵל בְּרוּב. אָמר רבי בָּא: כְּדִי שְׁיִהֵא זְקוּק לִיתֵן לְשִׁבְטֵי בִינְיָהוּן.

הִיָּה צְרִיד לְתָרוּם אַרְבַּע חֲמִישׁ חֲבִיּוֹת מִן הַכּוּר – מַעְלָה אֶת הָרֵאשׁוֹנָה עַל פִּי הַכּוּר, וְאָמר: "חֲרִי זֶה תְּרוּמָה". וְכֵן הַשְּׁנֵייה, וְכֵן הַשְּׁלִישִׁי; דְּכַרִּי רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רבי אוּמֵר: מַעְלָה כּוּלָן עַל פִּי

הבור ואומר: "הרי אלו תרומה". הוון בעיי מומר: מאן דאמר מעלה את הראשונה על פי הבור – הטבל בטל ברוב. ומאן דאמר מעלה בולן

[דף כ"ב ע"ב]

על פי הבור – אין הטבל בטל ברוב.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: הקיף ביניהון, מאן דאמר מעלה בולן על פי הבור – תורם מן המוקף. ומאן דאמר מעלה את הראשונה על פי הבור – אין תורם מן המוקף.

רבי שמואל, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: מחליף. מאן דאמר מעלה את הראשונה על פי הבור – תורם מן המוקף. ומאן דאמר מעלה בולן על פי הבור – אין תורם מן המוקף. אמר ליה רבי זעירה: ואינו מעורב על ידי גידיו?

הדרן עלה אובליו עראי

פֶּרֶק רְבִיעִי

מתני' שתי נשים שעשו שני קבין, ונגעו זה בזה, אפלו הם ממין אחד – פטורין. ובזמן שהן של אשה אחת, מין במינו – חייב. ושללא במינו – פטור. אי זהו הוא מין במינו? החטים – אינן מצטרפות עם הכל, אלא עם הכוסמין. השעורין מצטרפין עם הכל, חוץ מן החטים. רבי יוחנן בן נורי אומר: ושאר המינין מצטרפין זה עם זה.

גמרא שתי נשים שעשו שני כו'. אמר רבי יוחנן: סתם אשה אחת – אינה מקפדת, שתים – מקפידות הן. אשה אחת שהיא מקפדת – עשו אותה בשתי נשים. שתי נשים שאינן מקפידות – עשו אותם כאשה אחת. אם אינה מקפדת, למה היא עושה אותה בשני מקומות? אמר רבי יונה: בשאין לה מקום ללוש.

מילתיה דרבי יונה אמר: הנה לה מקום היכן ללוש, והיא עושה אותן בשני מקומות, מקפדת היא. נקי וקובר – מקפדת היא. אמר רבי לעזר: שתי דיעות – עשו אותן בשתי נשים. שמואל בר אבא בעי: אפילו רוצות?

יש דברים שהן חיבור בחלה, ואינן חיבור בטבול יום. חיבור בטבול יום, ואינן חיבור בחלה. חיבור בחלה, דתנינן: ובזמן שהן של אשה אחת, מין במינו – חייב. ושללא במינו – פטור. ואין חיבור בטבול יום. דתנינן תמן: המכנים חלות על מנת להפריש ונשכו, בית שמואי אומרים: חיבור בטבול יום. ובית הלל אומרים: אינן חיבור.

בְּטָבוֹל יוֹם. דְּתַנְיִנן תַּמּוֹן: בְּשֵׁר הַקּוֹדֵשׁ שְׁקָרָם עָלָיו הַקּוֹפָה, הָא שְׂאָר כָּל הַקּוֹפָה – הַיּוֹבּוֹר. וְאִין סוֹפּוֹ לְהַתְּכּוֹ? וְאִין חַיִּיבִים בַּחֲלָה! דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: הָעוֹשֶׂה עִיסָה עַל מִנְתָּ לְחַלְקָה בְּצֶק – פְּטוּרָה מִן הַחֲלָה.

מַהוּ שְׂוִירְתָּהּ? רַב הוֹנָא אָמַר: אִם אֹמַר אֶת: הַשִּׁיפוֹן מִין בּוֹסְמִין – מִצְטָרֵף עִם הַחַיִּיבִים. שְׂוִירְתָּהּ שׁוֹעֵל מִין שְׁעוּרִין – אִינוּ מִצְטָרֵף עִם הַחַיִּיבִים. רַבִּי יוֹחָנָן בְּן נַרְי אֹמַר: שְׂאָר הַמִּינִין מִצְטָרְפִין – זֶה עִם זֶה.

[דף כ"ג ע"א]

אֵית תַּנְיִ תַּנְיִ: כָּל הַמִּינִין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה, עַל דְּעַתְיָה דְּהַד תַּנְיִיא בְּרִיא, מַה בֵּין נְשׁוּף מַה בֵּין בְּלוּלָה? אָמַר רַבִּי יוֹדָן אָבוּהַ דְּרַבִּי מַתְנֵיה: בְּשַׁחֲלָקוֹן וְהוֹסִיף עָלֵיהוֹן נְשׁוּבִין – חַיִּיבִין. בְּלוּלִין – פְּטוּרִין.

הַלְּמָה ב'

מתני' שְׁנֵי קַבִּין וְקַב אֶרְזוּ, וְקַב תְּרוּמָה בְּאֻמְצָע – אִינוּ מִצְטָרְפִין. דְּבַר שְׁנֵיטְלָה חֲלָתוֹ בְּאֻמְצָע – מִצְטָרְפִין, שְׁכַבְרָה גְּתֻחִיב בַּחֲלָה.

קַב חֲדָשׁ וְקַב יָשׁוּן שְׁנַשְׁכּוּ זֶה בְּזֶה, רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אֹמַר: יוֹזֵל מִן הָאֻמְצָע. וְחַכְמִים אוֹסְרִין. הַנּוֹטֵל חֲלָה מִן הַקַּב, רַבִּי עֲקִיבָא אֹמַר: חֲלָה. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: אֵינָה חֲלָה. שְׁנֵי קַבִּין שְׁנֵיטְלָה חֲלָתוֹן שֶׁל זֶה בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וְשֶׁל זֶה בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, הָזֵר וְעֵשְׂאֵן עֵסָה אַחַת – רַבִּי עֲקִיבָא פּוֹטֵר, וְחַכְמִים מְחַיְבִין. נִמְצָא אֹמַר: הוֹמָרוֹ – קִילוֹ.

גמרא נִיתְנִי אוֹרְזוּ וְלֹא נִיתְנִי תְּרוּמָה! אֵילוֹ תַּנְיִנן אוֹרְזוּ וְלֹא תַּנְיִנן תְּרוּמָה, הוֹינן אֶמְרִין: אוֹרְזוּ, עַל יְדֵי שְׂאִינוּ מִמֵּינוֹ – אִינוּ מִצְטָרְפִין. תְּרוּמָה, עַל יְדֵי שֶׁהִיא מִמֵּינָה – מִצְטָרְפִין, הוֹי צוֹרְכָה מִיתְנִי תְּרוּמָה. אוֹ אֵילוֹ תַּנְיִנן תְּרוּמָה וְלֹא תַּנְיִנן אוֹרְזוּ, הוֹינן אֶמְרִין: תְּרוּמָה עַל יְדֵי שֶׁהִיא אֵינָה נִגְרָרַת – אֵינָה מִצְטָרְפֶת. אוֹרְזוּ, עַל יְדֵי שֶׁהִיא נִגְרָרַת – מִצְטָרְפִין. הוֹי צוֹרְכָה מִיתְנִי

[דף כ"ג ע"ב]

אוֹרְזוּ, וְצוֹרְכָה מִיתְנִי תְּרוּמָה.

קַב אוֹרְזוּ – אִינוּ מִצְטָרְפִין. קַב מְדוּמָע – אִינוּ מִצְטָרְפִין. קַב תְּרוּמָה – אִינוּ מִצְטָרְפִין. קַב תַּגּוּי – אִינוּ מִצְטָרְפִין. קַב מִין אַחֵר – מִצְטָרְפִין. קַב אִשָּׁה אַחֲרַת – מִצְטָרְפִין. קַב חֲדָשׁ – מִצְטָרְפִין. קַב דְּבַר שְׁנֵיטְלָה חֲלָתוֹ מִן הָאֻמְצָע – מִצְטָרְפִין. וְרַבִּי בּוֹן בַּר חֵיִיא בְּעֵי: קַב חֲלָה מַהוּ שְׂוִירְתָּהּ? תַּנְיִ רַבִּי חֲלַפְתָּא בְּן שְׂאוּל: קַב הַקְּדִישׁ – מִצְטָרְפִין. קַב חֲלָה – אִינוּ מִצְטָרְפִין. מַה בֵּין הַקְּדִישׁ וּמַה בֵּין חֲלָה? הַקְּדִישׁ – רְאוּי לְפָדוּתוֹ וְלַחַיִּיבוֹ. חֲלָה – אֵינָה רְאוּי לְפָדוּתָהּ וְלַחַיִּיבָהּ.

מסכת שביעית פּרָק חמישי

מחרוזות מחרוזות, אָבֵל מוֹכְרִין אוֹתָן
אֵיבְרִין אֵיבְרִין עַל גְּבֵי מִטּוֹת:

ו. לֹא יִהְיֶה מְבִיא כָּלְבִים כּוֹפְרִין, וְחִלּוּדוֹת
הַסְּנָאִין, וְחִתּוּלִין, וְקַפּוּד - לְמַכְרֵן לְנֹכְרֵי
וְלִהְשְׁכֵר עֲלֵיהֶן. אָבֵל מוֹרִיס, וּגְבִינַת בֵּית
אוֹנֵיקַי, וְהַפֶּת וְהַשֶּׁמֶן - שֶׁהֵן מִתֵּר - לְמוֹכְרֵן
לְנֹכְרֵי וְלִשְׁכָּב עֲלֵיהֶן:

ז. לֹא יִהְיֶה לּוֹקֵט יִרְקוֹת שְׂדֵה וּמוֹכֵר בְּשׂוּק.
אָבֵל הוּא לּוֹקֵט וּבְנֵו מוֹכֵר עַל יְדוֹ. רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אִף יִשְׁכַּר פּוֹעֲלִים
וַיִּכְנִס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ:

ח. לִקַּח הַכּוֹר לְמִשְׁתֵּה בְנוֹ אוֹ לְרַגְלָא, וְלֹא
צְרִיף לוֹ - מִתֵּר לְמוֹכְרוֹ. רַבִּי אוֹמֵר: אוֹמֵר
אָנִי, שְׁלֹא יִמְכַר אֶלָּא בְדַמְיוֹ. לּוֹלְבֵי הָאֱלֹהִים,
וְהַבְּטָנָה, וְהַאֲטָדִים, וְהָאֲדָל. רַבִּי מֵאִיר
אוֹמֵר: לְעֵלִים עִם הַלּוֹלְבִין - אֵין בַּעֲוֹר.
וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: לּוֹלְבִין עִם הָעֵלִין - יֵשׁ
בַּעֲוֹר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: לְלּוֹלְבִין - אֵין
בַּעֲוֹר, אָבֵל לְעֵלִים - יֵשׁ בַּעֲוֹר מִפְּנֵי שֶׁנֶּשְׂרוּ
מֵאֲבֵיהֶן. וְכֵלְן שֶׁנִּכְנְסוּ מֵעֵרֵב שְׁבִיעִית
לְשְׁבִיעִית, אוֹ שִׁצְאוּ מִשְׁבִּיעִית לְמוֹצָאֵי
שְׁבִיעִית - נְדוּנִין כְּאֵילָן, חוּץ מִן הָאֲדָל -
שְׁנֹדוֹן כִּירָק. הַעִיד רַבִּי יוֹסִי בֶּן יִדְעִיָה הַבְּשָׂם
לְפָנָי רַבִּי עֲקִיבָה מִשׁוּם רַבִּי טְרַפּוֹן: שֵׁישׁ
לְקֶטֶף - שְׁבִיעִית. עֲלֵי זֵיתִים וְעֲלֵי קָנִים וְעֲלֵי
חֲרוּבִין - אֵין לָהֶן בַּעֲוֹר, לְפִי שְׁאִין כְּלִין:

ט. הַנּוֹרֵד חֲדָשׁ שֶׁכָּבְשׁוּ בְשֶׁמֶן יִשָּׁן - יִלְקֹט אֶת
הַנּוֹרֵד וְהַשֶּׁמֶן מִתֵּר. יִשָּׁן בְּחֲדָשׁ - חֵיב בְּבַעֲוֹר.
הַחֲרוּבִין חֲדָשִׁין שֶׁכָּבְשָׁן בֵּין יִשָּׁן - יִלְקֹט
אֶת הַחֲרוּבִין וְהֵיִן מִתֵּר. יִשָּׁנִין בְּחֲדָשׁ -
חֵיבִין בְּבַעֲוֹר:

י. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: חֲבִילֵי אֲזוּב, וְהַפְּאָה,
וְהַקּוֹרְנִית שֶׁהִכְנִסֵן לְעֵצִים - אֵין מְסִיקִין
בָּהֶן. לְמֵאֲכָל בְּהֵמָה - אֵין מְסִיקִין בָּהֶן. רַבִּי

א. פְּרוֹת שְׁבִיעִית שִׁצְאוּ לְחוּצָה לְאֶרֶץ -
מִבְּעֵרֵן בְּמִקּוּמוֹן; דְּבַרֵי רַבִּי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
אֶלְעָזָר אוֹמֵר: מְבִיאָן לְאֶרֶץ וּמוֹכְרֵן בְּאֶרֶץ,
שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כוה, ז): "בְּאֶרְצָךָ תִּהְיֶה כָּל
תְּבוּאָתָה לְאָכֹל":

ב. אֵין מְבִיאִין תְּרוּמָה מְחוּצָה לְאֶרֶץ לְאֶרֶץ.
אָמַר רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: אָנִי רֵאִיתִי אֶת
שְׁמַעוֹן בֶּן כְּהֵנָא שֶׁהָיָה שׁוֹתֵה יַיִן שֶׁל תְּרוּמָה
בַּעֲכוּ, וְאָמַר: זֶה בְּיַדִּי מִקְּלָקְלֵיא, וְגִזְרוּ
עָלָיו שִׁישְׁתְּהוּ בְּסַפִּינָה:

ג. עֲלֵה תְּמָכָה, וְחִרְחִבְנָה, עֲלֵי וְרַד, וְעֲלֵי
מִלַּת - יֵשׁ לָהֶן שְׁבִיעִית, וְלְדַמְיָהֶן שְׁבִיעִית,
וְיֵשׁ לָהֶן בַּעֲוֹר, וְלְדַמְיָהֶן בַּעֲוֹר. עֶקֶר
הַמִּלְפָּפִים, עֶקֶר וְרַד, וְעֶקֶר מִלַּת - אֵין לָהֶן
שְׁבִיעִית, וְלֹא לְדַמְיָהֶן שְׁבִיעִית, אֵין לָהֶם
בַּעֲוֹר, וְלֹא לְדַמְיָהֶן בַּעֲוֹר. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
דְּמִיָּהֶן מִתְּבַעְרִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. אָמְרוּ לוֹ:
לָהֶם - אֵין בַּעֲוֹר, קַל וְחֹמֵר לְדַמְיָהֶן! אָמַר
לָהֶם: מִחְמִיר אָנִי בְּדַמִּים יוֹתֵר מִן הָעֶקֶר.
שֶׁמֶן שֶׁל שְׁבִיעִית - מְדַלִּיקִין בוֹ. מְכַרוּ וְלִקַּח
בוֹ שֶׁמֶן אַחֵר - אֵין מְדַלִּיקִין בוֹ:

ד. הַלְשִׁישׁוֹת, וְהַלְבִּיצִין, וְהַלּוֹעֲנִין,
וְהַבּוֹרִית, וְהָאֵהָל - יֵשׁ לָהֶן שְׁבִיעִית,
וְלְדַמְיָהֶן שְׁבִיעִית. יֵשׁ לָהֶן בַּעֲוֹר, וְלְדַמְיָהֶן
בַּעֲוֹר. עֶקֶר חֲרוּב, וְעֶקֶר הָאוּגָה, וְעֲלֵי הָאוּג,
וְהַפְּרַחְבִּילָה, וְהָאֶרֶן - אֵין לָהֶם בַּעֲוֹר, וְלֹא
לְדַמְיָהֶן בַּעֲוֹר. דִּין אוֹצֵר וְזֶרַע אֶסְטִיס
שֶׁנּוֹרְעִים בְּשְׁבִיעִית - קִדְּשַׁת שְׁבִיעִית חֲלָה
עֲלֵיהֶן:

ה. הַצְּבָעִין וְהַפְּטָמִין - לּוֹקְחִין מִרְסָן מִכֹּל
מְקוּם וְאֵין נִמְנָעִין. אֵין מוֹכְרִין אוֹתָהּ

1 - 'שֵׁם כְּפָר שֶׁרֵב עֲגָלִים הַנִּמְצָאִים שָׁם קְרִבִים
לְעֹבְדָה זְרָה' (רַבִּי עֹבְדָה מִפְּרִטְנֹרָא עֹבְדָה
זְרָה ב, ד).

מִסְכַּת שְׁבִיעִית פְּרָק שִׁישִׁי

א. שְׁבִיעִית - נִתְּנָה לְאָכִילָה לְשִׁתְיָה וּלְסִיכָה, לְאָכֹל דְּבַר שְׁדַרְכוּ לְאָכֹל, וּלְשִׁתּוֹת דְּבַר שְׁדַרְכוּ לְשִׁתּוֹת, וּלְסוּף דְּבַר שְׁדַרְכוּ לְסוּף. כִּי־צַד לְאָכֹל דְּבַר שְׁדַרְכוּ לְאָכֹל? אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ לְאָכֹל קְנוּבַת שֶׁל יָרֵק, וְלֹא פֶת שְׁעַפְשָׁה, וְלֹא תַבְשִׁיל שְׁעֵבֵר צוּרְתּוֹ. כִּי־צַד לְשִׁתּוֹת דְּבַר שְׁדַרְכוּ לְשִׁתּוֹת? אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ לְהִיּוֹת גּוֹמֵעַ אֲנִיגְרוֹן וְאֲסַנְגְרִין, וּלְשִׁתּוֹת יֵין בְּשִׁמְרֵיו:

ב. הַחוּשֵׁשׁ בְּגֵרוֹנוֹ - לֹא יֵעָרְעֵנוּ שְׁמֵן, אָבֵל נוֹתֵן שְׁמֵן הַרְבֵּה לְתוֹף אֲנִיגְרוֹן וּבּוֹלַע. הַחוּשֵׁשׁ בְּשֵׁנָיו - לֹא יִגְמַע בְּהֵן אֶת הַחֲמִץ וְיִהְיֶה פּוֹלֵט, אָבֵל מְגַמַּע וּבּוֹלַע וּמְטַבֵּיל כְּדַרְכוּ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ:

ג. כִּי־צַד לְסוּף דְּבַר שְׁדַרְכוּ לְסוּף? סֶף אָדָם שְׁמֵן עַל גְּבִי מִכְתּוֹ, וּבִלְבַד שְׁלֹא יִטּוֹל בְּמוֹף וְיִתֵּן עַל גְּבִי מִכְתּוֹ. הַחוּשֵׁשׁ בְּרֹאשׁוֹ, וְכֹל מִי שְׁעָלוּ בּוֹ חֲטָטִין - סֶף אֶת הַשְּׁמֵן וְאֵין סֶף יֵין וְחֲמִץ, שֶׁהַשְּׁמֵן - דַּרְכוּ לְסִיכָה, יֵין וְחֲמִץ - אֵין דַּרְכֵן לְסִיכָה:

ד. יֵין שֶׁל שְׁבִיעִית שֶׁנִּפְּל לְתוֹף הַמּוֹרִיס - צָרִיךְ לְבַעַר. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַרִי הוּא כְּמַבְעַר. נוֹתֵן אָדָם דְּבִלָּה וְגִרְוֹגְרוֹת לְתוֹף הַתַּבְשִׁיל, כְּדָרְךְ שְׁנוֹתֵן אֶת הַתַּבְּלִין, וְלֹא יִסְחָטֵם לְהוֹצִיא מֵהֵן מְשַׁקִּין, וּבַתַּבְּלִין - מִתֵּר מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְלֹאכְתָּן. צוּרֵר אֶת הַתַּבְּלִין וְנוֹתֵן לְתוֹף הַתַּבְשִׁיל, אִם בָּטֵל, טַעֲמֵן - מִתְרִים, וְאִם לֹא - אֲסוּרִין:

ה. אֵין עוֹשִׂין אֶת הַיֵּין אֲלוֹנְתִית, וְאֶת הַשְּׁמֵן עֵרֵב, וְאִם עָשָׂה אֶת הַיֵּין אֲלוֹנְתִית וְאֶת הַשְּׁמֵן עֵרֵב - סֶף אֶת הַשְּׁמֵן וְאֵין סֶף מִיֵּין

שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִף קְלָחִין שֶׁל בֵּית הַשְּׁלַחִין שִׁיבְשׁוּ - אֲסוּרִין בְּהִנָּאָה:

יא. חֲצִיר וְיִרְקוֹת שְׂדֵה שְׁלֶקְטָן לְהֵטִין בְּהֵן² - אֵין רִשְׁאֵי לְהֵטִין בְּהֵן. לְמֵאכֹל בְּהֵמָה - אֵין רִשְׁאֵי לְהֵטִין בְּהֵן. עִידִית שְׁלֶקְטָה לְמֵאכֹל בְּהֵמָה - הַרִי זֶה צָרִיךְ לְבַעַר. נִתְּנָה תַּחַת הַכּוֹר - הַרִי הִיא כְּמַבְעֶרֶת. תְּבֵן שֶׁל שְׁבִיעִית - אֵין נוֹתֵנִין אוֹתוֹ לְתוֹף הַכּוֹר וְלֹא לְתוֹף הַטֵּיט. אִם נִתְּנֵהוּ אַחֲרֵים - הַרִי הוּא כְּמַבְעַר:

יב. תְּנוּרָה שֶׁהִסִּיקוּ בְּתֵבֵן וּבְקֶשׁ שֶׁל שְׁבִיעִית - יוֹצֵן. מוֹכְרִין אוֹכְלֵי אָדָם וְאוֹכְלֵי בְּהֵמָה - לֶקַח בְּהֵן אָכֹל אָדָם. וְאֵין מוֹכְרִין אוֹכְלֵי בְּהֵמָה - לֶקַח בְּהֵן אוֹכְלֵי בְּהֵמָה, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר: אוֹכְלֵי אָדָם - לֶקַח בְּהֵן אוֹכְלֵי בְּהֵמָה:

יג. פְּרוֹת שְׁבִיעִית - אֵין מֵאכִילִין אוֹתָן לְבְּהֵמָה, וְלַחֲמִיָּה וְלַעוֹפּוֹת. אִם הִלְכָה בְּהֵמָה מֵאִלְיָה לְתַּחַת תְּאֵנָה וְאוֹכְלַת בְּתֵאנִים, לְתוֹף חֲרוּב וְאוֹכְלַת בְּחֲרוּבִין - אֵין מְחִיבִין אוֹתָהּ לְהַחְזִירָה, מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כַּהֵן, ז'): "וְלִבְהִמְתָּךְ וְלַחֲמִיָּה אֲשֶׁר בְּאַרְצְךָ תִּהְיֶה כָּל תְּבוֹאֲתָהּ לְאָכֹל":

יד. מֵאכִילִין אֶת אֲכַסְנֵיָא פְּרוֹת שְׁבִיעִית. וְאֵין מֵאכִילִין, לֹא אֶת הַנִּכְרִי וְלֹא אֶת הַשְּׂכִיר פְּרוֹת שְׁבִיעִית. וְאִם הָיָה שְׂכִיר שְׁבֵת, שְׂכִיר חֹדֶשׁ, שְׂכִיר שָׁנָה, שְׂכִיר שְׁבוּעָה, אוֹ שְׁקָצְצוּ מְזוֹנוֹתָיו עָלָיו - מֵאכִילִין אוֹתוֹ פְּרוֹת שְׁבִיעִית:

טו. אֵין בֵּית דִּין פּוֹסְקִין לְאִשָּׁה פְּרוֹת שְׁבִיעִית. אָבֵל נְזוּנִית הִיא מִשָּׁל בַּעֲלָהּ. סְפִיחִין שֶׁל שְׁבִיעִית - אֵין תּוֹלְשִׁין אוֹתָן בִּיד. אָבֵל חוֹרֵשׁ כְּדַרְכוּ. וּבְהֵמָה - רוּעָה כְּדַרְכָּה:

² ב'חסדי דוד' גרס לפי הירושלמי: 'חציר וירקות שדה שלקטנו לתנו בהם - רשאי לתנו בהם. למאכל אדם - אסור לתנו בהם'.

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלֵם

וְחִמְץ. שֶׁהֶשְׁמַן - דְּרָכּוּ לְסִיכָה, וְיִין וְחִמְץ -
אֵין דְּרָכּוּ לְסִיכָה:

ו. לֹא יִתֵּן אָדָם שֶׁמֶן שֶׁל שְׁבִיעִית עַל גְּבִי
טְבֵּלָא שֶׁל שֵׁישׁ לְהִתְעַגֵּל עָלֶיהָ. רַבֵּן שֶׁמְעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל מִתִּיר שֶׁמֶן שֶׁל שְׁבִיעִית. אֵין
סְכִין אוֹתוֹ בִּידִים טְמֵאוֹת. נָפַל עַל בְּשָׂרוֹ -
מִשְׁפָּשְׁפוּ אֶפְלוּ בִּידִים טְמֵאוֹת:

ז. שֶׁמֶן שֶׁל שְׁבִיעִית - אֵין חוֹסְמִין בּוֹ תַנּוּר
וְכִירִים. וְאֵין סְכִין בּוֹ מִנְעֵל וְסַנְדַּל. לֹא יִסוּף
אֶת רִגְלוֹ שֶׁמֶן וְהוּא בְּתוֹךְ מִנְעֵל. וְלֹא יִסוּף
אֶת רִגְלוֹ וְהוּא בְּתוֹךְ סַנְדַּל. אֲבָל סָף אֶת רִגְלוֹ
וְנִתְּנָה לְמִנְעֵל. סָף אֶת רִגְלוֹ וְנִתְּנָה לְסַנְדַּל.
סָף אָדָם אֶת עֲצָמוֹ שֶׁמֶן שֶׁל שְׁבִיעִית,
וּמִתְעַגֵּל עַל גְּבִי קְטַבְלִיא חֲדָשָׁה וְאֵינוֹ
חוֹשֵׁשׁ:

ח. אֵין מִפְטָמִין שֶׁמֶן שֶׁל שְׁבִיעִית. אֲבָל
לוֹקְחִין שֶׁמֶן עָרֵב לְסִיכָה מִכָּל מְקוֹם. שֶׁמֶן
שֶׁל שְׁבִיעִית - אֵין נֹתְנִין אוֹתוֹ לְתוֹךְ
הַמְדוּרָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: טוֹבֵל בְּהֵן עֵץ,
וְנִתְּנָה לְתוֹךְ מְדוּרָה. מְסִיקִין בְּגַפְתָּ וּבִזְגִין
שֶׁל שְׁבִיעִית. אֲבָל אֵין מְדַלִּיקִין בְּאֵגוּזִים,
וְאֵין מְסִיקִין בְּזִיתִים:

ט. אֵין מוֹכְרִין פְּרוֹת שְׁבִיעִית: לֹא בְּמִדָּה,
וְלֹא בְּמִנְיָן, וְלֹא בְּמִשְׁקָל. וְלֹא יֵהָא מוֹדֵד אֶת
הַחֲבִית וּמוֹכְרָה כְּמוֹת שֶׁהִיא. כִּלְכֵּלָה,
וּמוֹכְרָה כְּמוֹת שֶׁהִיא. אֲלֵא אוֹמֵר לוֹ: 'חֲבִית
זוֹ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ בְּדִינְךָ', כִּלְכֵּלָה זוֹ אֲנִי מוֹכֵר
לָךְ בְּטָרִיסִית:

י. לֹא יִמְלֵא אֶת הַכִּלְכֵּלָה וְיוֹצֵא וּמוֹכְרָה
בְּשׂוּק. אֵף בְּשָׂאֵר שְׁנֵי שְׁבוּעֵ - אֶסוּר, שְׁזוֹ
דְּרַךְ הַרְמִיּוֹת:

יא. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אֵין מוֹכְרִין פְּרוֹת
שְׁבִיעִית בְּמַעוֹת, אֲלֵא בְּפְרוֹת, כְּדִי שְׁלֵא יִקַּח
בְּהֵן קָרְדָם. וּבֵית הַלֵּל מִתִּירִין. אֵין מוֹכְרִין
פְּרוֹת שְׁבִיעִית לְחֲשׂוֹד עַל הַשְׁבִּיעִית, אֲלֵא
מְזוּן שֶׁלֵּשׁ סְעוּדוֹת. בְּמָה דְּכָרִים אֲמוּרִים?
בְּדָכֵר הַמִּתְקִים. אֲבָל דְּכָר שְׁאֵין מִתְקִים,
אֶפְלוּ מֵאָה סְעוּדוֹת - מִתֵּר:

יב. אֵין מוֹכְרִין וְאֵין לוֹקְחִין מִן הַכּוֹתֵי וּמִן
הַנְּכָרֵי פְּרוֹת שְׁבִיעִית. אַחֲרַיִם אוֹמְרִים:
מוֹכְרִין לְכוֹתֵי עַד אַרְבַּע אֶסְרוֹת:

יג. הַלוֹקַח מִן הַנְּחִתוּם כִּכָּר בְּפוֹנְדִין, וְאָמַר
לוֹ: 'שְׁאֲלִקֵט יִרְקוֹת שְׂדֵה וְאָבִיא לָךְ' - מִתֵּר.
רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹסְרִין:

יד. חֲמִשָּׁה שְׁהִיו מְלַקְטִין יִרְק - לֹא יֵהָא אֶחָד
מוֹכֵר לְכָלֶם, אֲלֵא אֶחָד מֵהֵן מוֹכֵר שְׁלוֹ
וְשִׁלְהֵן. חֲמִשָּׁה אַחִין שְׁהִיו מְלַקְטִין יִרְק -
אֶחָד מוֹכֵר עַל יְדֵי כְּלָן, וּבִלְבַד שְׁלֵא יַעֲשׂוּהוּ
פְּלוֹטֵר:

טו. חֲנוּנֵי שְׁהִיה מְגַדֵּל יִרְק שֶׁל שְׁבִיעִית - לֹא
יֵהָא מַחֲשֵׁב שְׁכָרוֹ מִיִּרְק, אֲלֵא מַחֲשֵׁב הוּא
מִיָּין וּמִשֶּׁמֶן, שְׁכָר בְּטָלָה:

טז. לֹא יֹאמֵר אָדָם לְחִבְרוֹ: 'הֵעֵלָה אֶת
הַפְּרוֹת אֵלּוֹ לִירוּשָׁלַיִם לְחִלְקִי'. אֲלֵא אוֹמֵר
לוֹ: 'הֵעֵלֶם שְׁנֵאכֻלֶם בִּירוּשָׁלַיִם וְשִׁנְשַׁתְהוּ
אֲנִי וְאַתָּה'. וְכֵן לֹא יֹאמֵר אָדָם לְעַנִּי: 'הֵילָךְ
סִלַּע זוֹ וְהִבֵּא לִי לִקְטַת הַיּוֹם'; 'הִבֵּא לִי שְׂכֻחָה
הַיּוֹם'; 'הִבֵּא לִי פֶּאֶה הַיּוֹם'. אֲלֵא אוֹמֵר לוֹ:
'בְּלִקֵּט שְׁתִּבִּיא הַיּוֹם'; 'בְּפֶאֶה שְׁתִּבִּיא
הַיּוֹם':

יז. וְכֵן מִי שְׁהִיתָה בִּידוֹ סִלַּע שֶׁל שְׁבִיעִית,
וּמִבְּקֵשׁ לְקַח בָּהּ חֲלוּק - הוֹלֵךְ אֲצֵל חֲנוּנֵי
וְאוֹמֵר לוֹ: 'תֵּן לִי כְּזֶה פְּרוֹת', וְנֹתֵן לוֹ. וְהִלָּה
אוֹמֵר לוֹ: 'הֲרִי פְּרוֹת הָאֵלוֹ נִתְּנוּ לָךְ
בְּמִתְּנָה'. וְהִלָּה אוֹמֵר: 'הֲרִי סִלַּע נִתְּנָן לָךְ
בְּמִתְּנָה'. וְהוּא נֹתֵן לוֹ חֲלוּק בְּמִתְּנָה. פְּרוֹת
שְׁבִיעִית - אֵין לוֹקְחִין בְּהֵן מִים וּמְלַח. [רַבִּי
יוֹסִי אוֹמֵר: לוֹקְחִין בְּהֵם מִים וּמְלַח]:

יח. פְּרוֹת שְׁבִיעִית - אֵין נֹתְנִין אוֹתָן, לֹא
לְתוֹךְ הַמְּשָׁרָה, וְלֹא לְתוֹךְ הַכְּבוֹסָה. רַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר: נֹתְנִין אוֹתָן לְתוֹךְ הַכְּבוֹסָה. הַחֲמִרִין,
וְהַגְּמִלִין, וְהַסְּפִינִין, שְׁהִיו עוֹשִׂין בְּשְׁבִיעִית,
שְׁכָרָן - שְׁבִיעִית:

יט. זיתים של שביעית - אין עושין אותן בקתבי³. רבן שמעון בן גמליאל מתיר. רבן גמליאל ובית דינו התקינו, שיהיו עושין אותן בקותב. רבי יהודה אומר: טוחנן ברחים שלא נטחן בה בשאר שני שבוע. רבי שמעון אומר: כותש ומקפה בערבה:

ד. חמר במעשר שני, שמעשר שני - קונה את הקנן ואוסר דמיו. ערובין⁵, ספק ערובו - כל שהוא, וטעון חמש, וטעון ודוי, ואסור לאונן, ולא התר לאכילה אלא בפדיון, ואין מדליקין בו את הנר, מה שאין כן בשביעית:

ה. אחד שביעית ואחד מעשר שני - מחללין אותו על חיה ועוף, ועל בהמה בעלת מום, בין חיים ובין שחוטין; דברי רבי. וחכמים אומרים: לא אמרו, אלא בזמן שהן שחוטין:

ו. אחד שביעית ואחד מעשר שני - אין פורעין מהן מלנה וחוב. אין משלמין מהן גמולין, ואין פודין בהן שבויין, ואין עושין בהן שושבינות, ואין פוסקין מהן צדקה. אבל משלמין מהן דבר של גמילות חסדים, וצריכין להודיע, ונותנין אותן לחבר עיר בטובה:

ז. שלש ארצות לבעור: יהודה, ועבר הירדן, והגליל. שלשתן - של שלש ארצות. למה הזכרו החר העמק והשפלה? לפי שאין אוכלין מבהר על שבועמק, ולא מבעמק על שבהר. אלא: הר והורו, עמק ועמקו, שפלה ושפלתו:

ח. ובסוריא - לא אמרו שלש ארצות, אלא: אוכלין מן הראשון, עד שיכלה האחרון שבה. רבי שמעון אומר: לא אמרו שלש ארצות - אלא ביהודה. ושאר כל ארצות - אוכלין והולכין עד שיכלה מבית-אל ומגדרה של קסרין. איזה הוא הר שלה? זה

כ. ענבים של שביעית - אין דורכין אותן בגת, אבל דורכין אותן בערבה. רבי יהודה אומר: דורכין ביד, בחבית. תאנים של שביעית - אין עושין אותן דבלה, אבל עושין אותן גרוגרות. רבי יהודה אומר: ממעור ומנגב ביד:

כא. מפררין רמונין לעשותן פרד⁴. וסוחטים ענבים לעשותן צמוקים. אין לוקחין תרומה בדמי שביעית, שלא יביאה לידו פסול. ורבי שמעון מתיר:

מִסְכַּת שְׁבִיעִית פֶּרֶק שְׁבִיעִי

א. אין מחללין מעשר שני על פרות שביעית. ואם חללו - יאכלו כחמור שבהן. פרות שביעית ופרות מעשר שני שנתערבו - יאכלו כחמור שבהן. פרות שביעית שלקח בהן דברים אחרים - יאכלו כחמור שבהן. פרות מעשר שני שלקח בהן דברים אחרים - יאכלו כחמור שבהן:

ב. חמר בשביעית שאין במעשר שני, ובמעשר שני שאין בשביעית. שהשביעית עשה בה את המפקר - כשמור. ופסלת אוכלין - פאוכלין. ואוכלי אדם פאוכלי בהמה. וקלפי אגוזים וקלפי רמונין פיוצא בהן, מה שאין כן במעשר שני:

ג. שביעית - מתחללת על הכל. ומעשר שני - אין מתחלל אלא על המעות בלבד. שביעית - מתבערת מכל מין ומין. ומעשר

⁴ שמוציא לחלוהית הרמוני ונגעשה כמו צמוקים בענבים.

⁵ שנתערב מעשר שני בחליון.

³ עץ גדול שנותנים על הזיתים בבית הבד, ואסור, דהנה כדרך הפוצרים.

הר המלך. שפלה? זו שפלת דרום. לוד - עמק שלה מעין גדי ועד יריחו:

ז,ט איזה הוא עמק שבגליל? כגון גנוסר וחברותיה. רבי שמעון בן אלעזר אומר: איזה הוא הר שבעבר הירדן? כגון חרים וכמרוגדר וחברותיה. שפלה שלה - חשבון וכל עריה שבמישור, דיבון ובמות בעל ובית בעל מעון. עמק שלה - כגון בית נמרה רמתה וחברותיה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: סימן להרים - מילין. סימן לעמקים - דקלים. סימן לנחלים - קנים. סימן לשפלים - שקמים. אף על פי שאין ראיה לדבר - זכר לדבר (מלכים-א, י, כז): "ואת הארזים נתן כשקמים אשר בשפלה לרב":

י. אוכלין מבית-המלך עד שיכלה מבית-אל. אף על פי שאין ראיה לדבר, זכר לדבר (בראשית מט, כז): "בנימין זאב יטרף" - זו ארצו שחוטפת. "בבקר יאכל עד" - זו יריחו שמקדמת. "ולערב יחלק שלל" - זה בית-אל שמאחרת. אוכלין בדבלה - עד שיכלו סגרייתו. ובני גליל העליון - עד שיכלו לופסי בית דגן וחברותיה. בגליל התחתון - עד שיכלו אהונות של טובייתא:

יא. אוכלין בתאנה - עד שיכלו בני בית-היני. אמר רבי יהודה: לא הזכרו פגי בית-אוני אלא למעשרות בלבד. פגי בית-אוני ואהיני טובייתא - חביבין במעשרות. ואין אוכלין על הספיחין שבעכו. רבי יוסי אומר: אוכלין על הספיחין שבעכו, ועל הדיפרא, אבל לא על סתוניות. רבי יהודה אומר: אף על סתוניות. רבי יוסי אומר: דיפרא שבפורה, עד שלא פלה הקיץ - אוכלין עליה:

יב. אוכלין בענבים - עד שיכלה דליות שבאכל. אם יש אפיל מהן - אוכלין עליהן. ושאר כל ארצות, אחד לחרובין לזיתים ולתמרים. אוכלין בזיתים - עד שיכלה האחרון שבתקוע. רבי אלעזר בן יעקב אומר: אף על גוש חלב, כדי שהיא עני יוצא ולא יהא מביא רבע, בין מראשו ובין

מתחתיו. אוכלין בתמרים - עד שיכלה האחרון שבצער. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אוכלין על מה שבפיפין, ואין אוכלין על מה שבשיצין. ושאר כל פרות האילן, כגון: העגוסים, והקרוסטמילין, והפרודין, והעזרדין - אוכלין ממה שבהר על שבעמק, וממה שבעמק על שבהר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כלן כחרובין, אוכלין עליהן - עד שתד רביעה שניה. אין אוכלין על הירק של בית-שלחין, לפי שאינו פלה:

יג. שרשי קולסי כרוב שיבשו - אסורין בהנאה. רבי שמעון אומר: קולסי כרוב, אף על פי שיבשו - אוכלין עליהן. כיוצא בו: מגבב ביבש - צריך לבער:

יד. מאימתי פורשין משבילין שבשדות? משתדד רביעה שניה. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? בזמן שהשנים פתקנן. עכשו שנתקלקלו שנים, אפלו לא ירד אלא גשם אחד בלבד - צריך לפרש. רבן שמעון בן גמליאל אומר: גשמים שיורדו שבעה ימים, זה אחר זה ולא פסקו - יש בהן כדי רביעה ראשונה:

מסקת שביעית פרק שמיני

א. בראשונה היו שלוחי בית דין יושבין על פתחי צירות, כל מי שמביא פרות בתוך ידו - נוטלין אותן ממנו, ונותנין לו מהן מזון שלש סעודות. והשאר - מכניסין אותו לאוצר שבעיר:

ב. הגיע זמן תאנים - שלוחי בית דין שוכרין פועלין ואורין אותן, ועושים אותן דבלה, ומכניסין אותן לאוצר שבעיר. הגיע זמן ענבים - שלוחי בית דין שוכרין פועלין ובוצרין אותן, ודורכין אותן בגת, וכובשין אותן בחביות, ומכניסין אותן לאוצר שבעיר. הגיע זמן זיתים - שלוחי בית דין שוכרין פועלין ומוסקין אותן, ועוטנין אותו בבית הבד, וכונסין אותן בחביות, ומכניסין אותן לאוצר שבעיר, ומחלקין מהן ערבי שבתות, כל אחד ואחד לפי ביתו:

ג. הגיע זמן שעת הבעור - עניים אוכלין אחר הבעור אבל לא עשירים; דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר: אחד עניים ואחד עשירים - אוכלין אחר הבעור. רבי שמעון אומר: עשירים - אוכלין מן האוצר אחר הבעור:

ד. מי שיש לו פרות שביעית, הגיע שעת הבעור - מחלק מהן לשכניו ולקרוביו וליודעיו, ומוציא ומניח על פתח ביתו, ואומר: 'אחינו בית ישראל, כל מי שצריך לטול יבא ויטל', חוזר ומכניס לתוך ביתו, ואוכל והולך עד שעה שיכלו:

ה. הקפת החנות - משמטת; דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים: אינה משמטת. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה - בכותב מעות, ודברי חכמים - בכותב פרות:

ו. כתבת אשה, פגמה וזקפה - הרי זו משמטת. פגמה ולא זקפה, זקפה ולא פגמה - הרי זו אינה משמטת:

ז. המלוה את חברו על המשכון, אף על פי שהחוב מרבה על המשכון - הרי זו אינו משמט. המלוה את חברו על המשכון, או בשטר שיש בו אפותיקי - הרי זה אינו משמט:

ח. וכשם שהשביעית משמטת מלוה - כך שביעית משמטת שבועה. שנאמר (דברים טו, ב): 'וזה דבר'. דבר שהשביעית משמטתו - משמטת שבועתו. ודבר שאין השביעית משמטתו - אין משמטת שבועתו. רבי שמעון אומר: הוא משמיט, ואין יורשין משמיטין, שנאמר (שם): "שמוט כל בעל משה ידו אשר ישה ברעהו":

ט. רבי יהודה אומר: פרוזבול המקשר, דינין חותמין מבפנים, והעדים מבחוץ. אמרו לו: אין מעשה בית דין צריכין קיום:

י. חמשה שלוו בשטר אחד, כל מי שיש לו קרקע - כותבין עליו פרוזבול. וכל מי שאין לו קרקע - אין כותבין עליו פרוזבול. רבן

שמעון בן גמליאל אומר: אפלו אחד שיש לו קרקע - כותבין עליו פרוזבול. ללוה קרקע, ולמלוה אין קרקע - כותבין עליו פרוזבול. לו אין קרקע, ולערבין לו קרקע - כותבין עליו פרוזבול. עציץ נקוב - כותבין עליו פרוזבול, ושאינו נקוב - אין כותבין עליו פרוזבול. רבי שמעון אומר: אף שאינו נקוב - כותבין עליו פרוזבול. רבי חזפית אומר: כותבין לאשה על נכסי בעלה:

יא. אימתי כותבין פרוזבול? ערב ראש השנה של מוצאי שביעית. כתבו ערב ראש השנה של מוצאי שביעית, אף על פי שחוזר וקורעו לאחר מכן - גובה עליו והולך אפלו לזמן מרבה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל מלוה שלאחר פרוזבול - הרי זה אינו משמט:

יב. הגזלן, ושהלוה מעותיו ברבית שעשו תשובה, והחזירו גזלן - אין מקבלין מהן. כל המקבל מהן - אין רוח חכמים נוחה הימנו:

מסכת תרומות פרק ראשון

א. רבי יהודה אומר: חרש שתת - תרומתו תרומה. אמר רבי יהודה: מעשה בבניו של רבי יוחנן בן גודגדה שהיו חרשים, והיו כל הטהרות שבירושלים נעשות על גבם. אמרו לו: משם ראיה? טהרות - אין צריכות מחשבה, ונעשות על גב חרש שוטה וקטן. תרומות ומעשרות - צריכות מחשבה. רבי יצחק אומר משום רבי אליעזר: תרומת חרש שוטה וקטן - לא תצא לחלין, מפני שהוא ספק יש בו דעת ספק אין בו דעת. כיצד עושין? בית דין ממנין לו אפוטרופוס והוא תורם, והם מקימין על ידיו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: איזהו חרש? כל שהיה חרש מתחלתו. אבל פקח שנתחרש - הוא תורם והן מקימין על ידיו:

ב. שומע ואינו מדבר - זה הוא אלם. מדבר ואינו שומע - זה הוא חרש. זה וזה - הרי הן כפקח לכל דבר:

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלָמָה

ג. איזהו שוטה? היוצא יחידי בלילה, והלן בבית הקברות, והמקצוע את כסותו, והמאבד את מה שנותנים לו. פעמים שוטה ופעמים חלים: זה הכלל! כל זמן שהוא שוטה - הרי הוא כשוטה לכל דבר, חלים - הרי הוא כפקח לכל דבר:

ד. רבי יהודה אומר: קטן שתרם - תרומתו תרומה. אומר רבי יהודה: מעשה בקטן שהניחו אביו במקשה, והיה תורם, ואביו מקים על ידו, ואמרו חכמים: תרומתו - תרומה. אמרו לו: לא הוא שתרם, אלא אביו שאמן אחריו:

ה. כיצד תורם את שאינו שלו? הרי שירד לתוך שדה חברו ולקט תרם שלא ברשות, אם חושש משום גזל - אין תרומתו תרומה. ואם אינו חושש משום גזל - תרומתו תרומה. כיצד ידוע אם חושש משום גזל אם לאו? הרי שבא בעל הבית ומצאו ואמר לו: 'כלך אצל יפות', נמצאו יפות - אינו חושש משום גזל, ואם לאו - הרי זה חושש משום גזל. ואם היה בעל הבית מלקט ומוסיף עליהן, בין כך ובין כך - אינו חושש משום גזל:

ו. הגנב, והגזלן, והאנס - תרומתן תרומה, ומעשרותיהן מעשר, והקדשן הקדש. אם היו בעלים מרדפין אחריהן - אין תרומתן תרומה, ואין מעשרותיהן מעשר, ואין הקדשן הקדש. בעלי בתים סיקריקון - תרומתן תרומה, ומעשרותיהן מעשר, והקדשן הקדש:

ז. הבן, והשכיר, והעבד, והאשה - תורמין על מה שהן אוכלין. אבל לא יתרמו על הכל, שאין אדם תורם דבר שאינו שלו. הבן בשל אביו, והאשה בעסתה - הרי אלו תורמין, מפני שתרמו ברשות:

ח. אריס שתרם, ובא בעל הבית ועכב, אם עד שלא תרם עכב - אין תרומתו תרומה. ואם משתרם עכב - תרומתו תרומה. אבל

אין רשאי להוציא מעשר אלא על חלקו בלבד:

ט. פועל שתרם את הגרן - אין תרומתו תרומה. ואם אמר לו בעל הבית: 'כנוס לי גרני' - תרומתו תרומה, שאין הגרן נכנס אלא אם כן נתרם:

י. פועלים שתרמו את הבור - אין תרומתן תרומה. ואם היה בור קטן ואחרים משתמשין בו - תרומתן תרומה:

יא. רשאי בעל הבית להפריש מעשר טבל כדי תרומת מעשר שבמעשר. רבי יוסי אומר: בעל הבית שתרם את המעשר - מה שעשה עשוי:

יב. אפטרופין תורמין ומעשרין על נכסי יתומים. מוכרין בתים שדות וכרמים, בהמה, עבדים ושפחות להאכיל ליתומים, ולעשות להן ספה ולולב וציצית, וכל מצות האמורות בתורה, ולקנות להן ספר תורה נביאים וכתובים, וכל דבר הקצוב מן התורה. אבל אין פודין עליהן שביוז, ואין פוסקין עליהן צדקה בבית הנכנסת, וכל דבר שאינו קצוב מן התורה. ואינן רשאים להוציא עבדים בני חורין, אבל מוכרין אותן לאחרים, ואחרים מוציאים אותן בני חורין. רבי אומר: אומר אני, שנותן דמיו ופודה את עצמו:

יג. אין מוכרין ברחוק לקח בקרוב, ברע לקח בפה. אין דנין לחוב ולזכות, להכניס להוציא ליתומין, אלא אם כן נטלו רשות מבית דין. וצריכין אפטרופין לחשב עם היתומין באחרונה; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין ליתומין אלא מה שהניחו להם אפטרופין. מוכרין עבדים לקח בהן קרקעות. אין בית דין עושין אפטרופין נשים ועבדים בתחלה. ואם מנה אותן אביהן בחייו - עושין אפטרופין:

יד. רבי שמעון בן אלעזר אומר: יתומים שסמכו אצל בעל הבית, או שסמכם אביהם, או שסמכום בית דין - מעשר ומאכילן מפני

מִסְכַּת תְּרוּמוֹת פָּרָק שְׁנִי

א. הַמוֹכֵר פְּרוֹת לַחֲבֵרוֹ, וְאָמַר לוֹ: 'פְּרוֹת שְׁמִכְרְתִי לָךְ טְבֵלִים הֵן'; 'בְּשֵׁר בְּכוֹר הוּא'; 'יֵינן נֶסֶךְ הוּא' - שׁוֹרֵת הַדִּין אֵין נֶאֱמָן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא נִחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל כֵּן, אֲלֵא הַכֹּל לְפִי מָה שֶׁהוּא אִישׁ:

ב. הִיָּה מְקַרִּיב עִמּוֹ זְבָחִים, וְאָמַר לוֹ: 'נִתְפַּגְּלוּ'. הִיָּה עוֹשֶׂה עִמּוֹ טְהוֹרוֹת, וְאָמַר לוֹ: 'נְטֵמְאוּ' - נֶאֱמָן, לֹא נִחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל כֵּן. אֲבָל אָמַר לוֹ: 'זְבָחִים שֶׁהִקְרַבְתִּי עִמָּךְ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם נְטֵמְאוּ' - שׁוֹרֵת הַדִּין אֵין נֶאֱמָן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא נִחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל כֵּן, אֲלֵא הַכֹּל לְפִי מָה שֶׁהוּא אִישׁ:

ג. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַפֶּסַח עַל בְּנֵי הַחֲבוּרָה, וְאָמַר: 'שְׁלֵא לְשֵׁמוֹ שְׁחֻטְתִּיר' - שׁוֹרֵת הַדִּין אֵין נֶאֱמָן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שְׁלֵא הַתְּחִיל בּוֹ - נֶאֱמָן, מִשֶּׁהִתְחִיל בּוֹ - אֵינוֹ נֶאֱמָן:

ד. אֵין תּוֹרְמִין מִמֵּין עַל שְׂאִינוֹ מִינוּ! אֲבָל אָמְרוּ: כָּל מִינֵי חֻטִּין אֶחָד. כָּל מִין אוֹפִילִין וְאֶגוּזִים וְשִׁקְדִים וְרִמּוֹנִים אֶחָד. תּוֹרְמִין וּמַעֲשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. הֵיוּ לוֹ תְּאֵנִים שְׁחוֹרוֹת וְלִבְנֹת בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְכֵן שְׁנֵי מִינֵי חֻטִּין - תּוֹרְמִין וּמַעֲשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. רַבִּי יִצְחָק אוֹמֵר מִשּׁוֹם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: אֵין תּוֹרְמִין, וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: תּוֹרְמִין:

ה. כִּיצַד אֵין תּוֹרְמִין מִן הַחֲדָשׁ עַל הַיֶּשֶׁן? אֵין תּוֹרְמִין מִפְּרוֹת שְׁנָה זוֹ עַל פְּרוֹת שְׁנָה שְׁעֵבְרָה, וְלֹא מִפְּרוֹת שְׁנָה שְׁעֵבְרָה עַל פְּרוֹת שְׁנָה זוֹ. אֲבָל שְׂדֵה שְׁנַעֲשָׂה שְׁתֵּי בְּרוֹת בְּשָׁנָה, וְכֵן שְׂדֵה בֵּית הַשְּׁלַחִין - תּוֹרְמִין וּמַעֲשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. לִקְטַת יָרֵק בְּעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד שְׁלֵא בָּא הַשֶּׁמֶשׁ, וְחָזַר וְלִקְטַת מִשְׁבַּא הַשֶּׁמֶשׁ - אֵין תּוֹרְמִין וּמַעֲשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה, מִפְּנֵי שֶׁזֶה חֲדָשׁ וְזֶה יֶשֶׁן:

תְּקוּן הָעוֹלָם. וְכֵן הִיָּה רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יְתוּם בֶּן לוֹי שְׁגָדַל אֲצֵל בַּעַל הַבַּיִת, מַעֲשֵׂר וּמַאֲכִילוֹ מִפְּנֵי תְּקוּן הָעוֹלָם. הִיָּה לְמוֹד אֲצֵל לוֹי, אוֹ כֹהֵן, אוֹ עֲנִי - הָרִי זֶה מַאֲכִילֵן מִשְׁלוֹ. אִם הִיָּה בֶּן אֲשֶׁתוֹ כֹהֵן, אוֹ לוֹי, אוֹ עֲנִי - הָרִי זֶה מַאֲכִילֵן מִחֻלְקָן:

טו. קִטְן שְׂאָמַר לְאֶחָד בְּשׁוּק: 'הַאֲכִילֵנִי מַעֲשֵׂר מִחֻלְקִי' - מַאֲכִילוֹ מִפְּנֵי תְּקוּן הָעוֹלָם. אִם הִיָּה חֵיב לוֹ מִזְנוּת, אוֹ שְׁעֵשָׂה עִמּוֹ כְּדֵי מִזְנוּתוֹ - מַאֲכִילוֹ מִשְׁלוֹ, וְעוֹשֶׂה לוֹ בְּחֻלְקוֹ סְגֻלָּה:

טז. לֹא יִתְרַם בַּעַל הַבַּיִת מַעֲשֵׂר, וַיִּטַּל רְשׁוֹת מִן הַלוֹי. וְלֹא אֶת הַזְּרוּעַ וְהַלְחָיִים וְהַקֶּבֶה, וַיִּטַּל רְשׁוֹת מִן הַכֹּהֵן. אֲבָל מְלֵא הַאֲוֶתָן לְהִיּוֹת מִפְּרִישׁ עֲלֵיהֶן מִחֻלְקָן:

יז. מַכִּירֵי כֹהֵנָה וְלוֹיָהּ, אֵינָן רְשָׁאִין לַעֲשׂוֹתָן כֵּן. בְּדַבְּרִים הַאֲבוּדִין - מִתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמֹשֵׁב אַבְדָּה:

יח. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִי שֶׁבָּא בְּדֶרֶךְ, וּבִדְרוֹ תְּאֵנִים וְעִנְבִים וּמְלַפְּפוֹנוֹת שְׂאִין יְכוּלִין לְהַגִּיעַ לְעִיר - מִשְׁלִיכֵן לְתוֹךְ הַנֶּקֶע אוֹ לְתוֹךְ הַסִּנְאִין. הִיָּה עוֹבֵר בֵּין הַגּוֹיִם וּבֵין הַכּוֹתִימִים, וּבִדְרוֹ דְּבָרִים שְׂאִין יְכוּלִין לְהַגִּיעַ לְעִיר - מִנִּיחֵן עַל גְּבֵי סַלְעַ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מִנִּיחֵן בְּאַפְנֹדָתוֹ עַד שִׁיִּסְרִיחוּ:

יט. גּוֹי שֶׁתְּרַם שֶׁל חֲבֵרוֹ וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל אֶפְלוּ בְּרִשׁוֹת - אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. מַעֲשָׂה בְּפִינָא, בְּיִשְׂרָאֵל אֶחָד שְׂאָמַר לְגוֹי: 'תְּרוּם לִי גְרִנִּי! וְתְרוּמָה, וְחֲזֵרָה תְּרוּמָה לְגֵרְךָ, וּבָא מַעֲשָׂה לְפָנָי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, וְאָמַר: הוּאִיל וְהַגּוֹי תְּרַם - אֵינָה תְּרוּמָה. רַבִּי יִצְחָק אוֹמֵר: גּוֹי שֶׁתְּרַם אֶת שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְהַבְּעָלִים מְקַיְמִין עַל יְדָיו - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה:

7 קוֹצִים. סְנַא - סְנָה.

6 הֵינוּ מַעֲשֵׂר עֲנִי מִהַחֲלֵק שְׁלוֹ, שְׂאִין לוֹ מָה לְאָכַל.

ו. הִיתָה שְׁנִיָּה וּנְכֻסָּה לְשִׁלְיִית, הָרֵאשׁוֹן - מִתְעַשֵּׂר מִעֶשֶׂר שְׁנִי, וְהַשְּׁנִי - מִתְעַשֵּׂר מִעֶשֶׂר עֲנִי. לֶקֶט אֲתוּרוֹ בְּעֶרְבַּ חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בְּשִׁבְטַ עַד שְׁלֹא בָּא הַשֶּׁמֶשׁ, וְחֹזֵר וְלֶקֶט אַחֵר מִשְּׁבֹט הַשֶּׁמֶשׁ - אֵין תּוֹרְמִין וּמַעֲשָׂרִין מִזֶּה עַל זֶה, מִפְּנֵי שֶׁזֶּה חֲדָשׁ וְזֶה יָשׁוּן. הִיתָה שְׁלִישִׁית וּנְכֻסָּה לְרַבִּיעִית, הָרֵאשׁוֹן - מִתְעַשֵּׂר מִעֶשֶׂר עֲנִי, וְהַשְּׁנִי - מִתְעַשֵּׂר מִעֶשֶׂר שְׁנִי:

הָאָרֶץ. יִשְׂרָאֵל שִׁקְנָה שְׂדֵה בְּסוּרְיָא - הָרִי הוּא כְּקוֹנָה בְּפִרְדָּא⁹ שְׁבִירוּשְׁלָם, תּוֹרֵם וּמַעֲשֵׂר עָלֶיהָ:

י. יִשְׂרָאֵל וּנְכָרֵי שִׁקְנּוּ שְׂדֵה בְּסוּרְיָא - הָרִי הוּא כְּטַבֵּל וּכְחֻלִין שֶׁנִּתְעַרְבוּ זֶה בְּזֶה; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: חֻלְקוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל - חִיָּב, חֻלְקוֹ שֶׁל נְכָרִי - פְּטוּר. יִשְׂרָאֵל שִׁקְנָה שְׂדֵה בְּסוּרְיָא עַד שְׁלֹא הִבִּיא, וְהִבִּיא שְׁלִישׁ, אָף עַל פִּי שֶׁחֹזֵר וּמְכָרָה לְנְכָרִי - חִיָּבַת בְּמַעֲשֵׂר וּבְשִׁבְעִיעִית, שֶׁכָּבֵד נִתְחַיְבָה. אֲבָל הָאָרִיסִין וְהַחֲכִירוֹת וּבְחֵי אֲבוֹת, נְכָרִי שֶׁמִּשְׁכַּן שְׂדֵהוּ לְיִשְׂרָאֵל, אָף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה לוֹ יִשְׂרָאֵל נִימוּסוֹת¹⁰ עָלֶיהָ - פְּטוּרָה מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת וּפְטוּרָה מִן הַשֶּׁמֶטָה:

יא. אִיזוֹ הִיא הָאָרֶץ וְאִיזוֹ הִיא חוֹצֵה לְאָרֶץ? כָּל שְׁשׁוּפֵעַ מִטּוֹר אֲמַנּוֹן וְאֵילָךְ - אָרֶץ יִשְׂרָאֵל. מִטּוֹר אֲמַנּוֹן וּלְפָנָיִם - חוֹצֵה לְאָרֶץ. נִסִּין שְׁבִיָּים¹⁰ - רואִין אוֹתָן כְּאֵלוֹ חוּט מִתּוֹחַ מִטּוֹר אֲמַנּוֹן עַד נְחִלֵי מִצְרַיִם, מִחוּט וּלְפָנָיִם - אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִחוּט וְלַחוּץ - חוֹצֵה לְאָרֶץ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל שֶׁהוּא כְּנֶגֶד אָרֶץ יִשְׂרָאֵל - הָרִי הוּא כְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׁנֶאֱמַר (בַּמִּדְבָּר לַד', ו): "וּגְבוּל יָם וְהָיָה לְכֶם הַיָּם הַגְּדוֹל וּגְבוּל". נִסִּין שֶׁבְּצַדְדֵינָּ - רואִין אוֹתָן כְּאֵלוֹ חוּט מִתּוֹחַ מִקְפְּלָרִיא עַד אוֹקִינּוֹס, מִנְחַל מִצְרַיִם עַד אוֹקִינּוֹס, מִחוּט וּלְפָנָיִם - אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִחוּט וְלַחוּץ - חוֹצֵה לְאָרֶץ:

יב. סְפִינָה הַבָּאָה מִחוּצָה לְאָרֶץ וְהָיָה בָּהּ פְּרוֹת, מִחוּט וּלְפָנָיִם, אִם הִיא גּוֹשְׁשֶׁת - חִיָּבַת לְפִי חֶשְׁבוֹן. וְהַיּוֹצֵאת לַחוּץ לְאָרֶץ - אֵין חִיָּבַת לְפִי חֶשְׁבוֹן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: עֶפֶר אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, כָּל מְקוֹם שֶׁהוּא - חִיָּב:

יג. אֲבָל עֲרֵלָה וְכֵלָאֵי הַכֶּרֶם - שׁוּיִן לְנְכָרִים בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּסוּרְיָא וּבְחוּצָה לְאָרֶץ. אֵלָא

ז. כִּיצַד אֵין תּוֹרְמִין מִן הַתְּלוּשׁ עַל הַמְּחַבֵּר? אָמַר: 'פְּרוֹת תְּלוּשִׁין אֵלוֹ עֶשׂוּיִן תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת עַל פְּרוֹת מְחַבְרִין אֵלוֹ'. או' פְּרוֹת מְחַבְרִין אֵלוֹ עֶשׂוּיִן תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת עַל פְּרוֹת תְּלוּשִׁין אֵלוֹ' - לֹא אָמַר כְּלוּם. אֲבָל 'פְּרוֹת תְּלוּשִׁין אֵלוֹ עֶשׂוּיִן תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת עַל פְּרוֹת מְחַבְרִין אֵלוֹ לְכַשְׁיִתְלָשׁוּ' - הָרִי זֶה אוֹכֵל מִהֵן עֲרָאִי, וְעוֹשֶׂה אוֹתָן תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת עַל מְקוֹם אַחֵר עַד שִׁיִּתְלָשׁוּ. נִתְלָשׁוּ - דְּבָרֵיו קִימִים:

ח. כִּיּוֹצֵא בּוֹ: מִי שֶׁהָיָה בָּא בְּדֶרֶךְ, וְהִיתָה בִּידוֹ כִּלְכֵּלָה שֶׁל פְּרוֹת שְׁאִינָן מִתְקַנְיָן, אוֹמֵר: 'הָרִי זֶה עֶשׂוּיָה תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר עַל פְּרוֹת שִׁישׁ לִי בְּתוֹךְ בֵּיתִי לְכַשְׁיָגִיעַ לְעִיר' - הָרִי זֶה אוֹכֵל מִמֶּנָּה עֲרָאִי, וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר עַל מְקוֹם אַחֵר עַד שִׁיִּגִיעַ לְעִיר. הִגִיעַ לְעִיר - דְּבָרֵיו קִימִין. נֶאֱכָלוּ פְּרוֹת אוֹ נִגְנְבוּ אוֹ שְׁאֲבָדוּ, עַד שְׁלֹא הִגִיעַ לְעִיר - כִּלְכֵּלָה בְּטַבְּלָה, מִשֶּׁהִגִיעַ לְעִיר - דְּבָרֵיו קִימִין. יֵתֵר עַל כֵּן אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב: 'עֲרוּגָה תְּלוּשִׁין יְהִיָּה תְּרוּמָה עַל פְּרוֹת עֲרוּגָה זֹאת מְחַבְרִין לְכַשְׁיָבִיאֵי שְׁלִישׁ וְיִתְלָשׁוּ, וְהִבִּיאֵי שְׁלִישׁ וְנִתְלָשׁוּ' - דְּבָרֵיו קִימִין:

ט. כִּיצַד אֵין תּוֹרְמִין מִפְּרוֹת הָאָרֶץ עַל פְּרוֹת חוּץ לְאָרֶץ? אֵין תּוֹרְמִין מִפְּרוֹת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל פְּרוֹת סוּרְיָא. וְלֹא מִפְּרוֹת סוּרְיָא עַל פְּרוֹת

⁹ פִּרְדָּא שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם - מְגֻרְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם וּבְקֶרְיָהּ.

¹⁰ אֵינִי הַיּוֹם. תְּרַגּוּם מְגֻרְשָׁה - פִּרְוּדָה (רַמְבַּ"ם פְּרוּשׁ

הַמְזוּנָיוֹת - מוֹסַפֵּת חֵלָה פֶּרֶק ד' מִשְׁנָה יא).

שְׂרַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: אֵין לְנִכְרֵי כְּרָם רַבְעֵי בְּסוּרְיָא. וְחֻמְמִים אֹמְרִים: יֵשׁ לוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה בְּשִׁבְיֹון רֹאשׁ בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁל כְּזִיב, שֶׁלָּקַח מִן נִכְרֵי רַבְעֵי בְּסוּרְיָא וְנָתַן לוֹ דְמִיּוֹ, וְכָא וְשָׂאֵל אֶת רַבֵּן גְּמַלְיָאֵל שֶׁהִיא עוֹבֵר מִמְקוֹם לְמְקוֹם, וְאָמַר לוֹ: 'הִמְתַּן עַד שְׁנֵהִיא בַּהֲלֵכָה, וְהִתִּירוּ. אָמַר לוֹ: מִשָּׁם רָאִיָּה? אָף הוּא שָׁלַח לוֹ בִּיד שְׁלִיחַ חֲרָשׁ: מַה שְּׁעֲשִׂיתָ עֲשִׂיתָ אָבֵל לֹא תִשְׁנֶה!¹¹ לַעֲשׂוֹת כֵּן:

יד. אֵין תּוֹרְמִין מִן הַתְּבוּאָה שְׁלֵא הִבִּיאָה שְׁלִישׁ. כִּיצַד יוֹדַע אִם הִבִּיאָה שְׁלִישׁ אִם לֹא? אִם זוֹרְעָה וּמַצְמַחַת - הַדְּבָר יוֹדַע שֶׁהִבִּיאָה שְׁלִישׁ. אִם זוֹרְעָה וְאִינָה מַצְמַחַת - הַדְּבָר יוֹדַע שְׁלֵא הִבִּיאָה שְׁלִישׁ:

מִסְכַּת תְּרוּמוֹת פְּרָק שְׁלִישִׁי

א. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ: אִלֵּם לֹא יִתְרֵם? מִפְּנֵי שְׂאִין יְכוּל לְבַרְךְ. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ 'סוּמָא לֹא יִתְרֵם'? מִפְּנֵי שְׂאִין יְכוּל לְבוֹר אֶת הַיָּפֶה מִן הָרַע. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ 'שְׂכוֹר לֹא יִתְרֵם'? מִפְּנֵי שְׂאִין בּוֹ דַּעַת. אָף עַל פִּי שְׂאֲמָרוּ: שְׂכוֹר - מִקְחוּ מִקַּח, וּמִמְכְּרוּ מִמְכָּר, מִתְּנַתּוּ מִתְּנָה, וְנִדְרוּ נִדְר, הִקְדָּשׁוּ הִקְדָּשׁ, עָבַר עֲבָרָה שְׁחָיֵב עָלֶיהָ חֻטְאָת - מִחִיבִין אוֹתוֹ. סְקִילָה - מִחִיבִין אוֹתוֹ. כָּלְלוּ שֶׁל דְּבָר: שְׂכוֹר - הָרִי הוּא כְּפִקֵּחַ לְכָל דְּבָר, אֵלָא שְׁפָטוֹר מִתְּפִלָּה. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ: בְּעַל קָרִי לֹא יִתְרֵם? מִפְּנֵי שְׂאִינוּ יְכוּל לְבַרְךְ. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ 'עָרֵם לֹא יִתְרֵם'? מִפְּנֵי שְׂאִינוּ יְכוּל לְבַרְךְ. אָבֵל מִכְּסָה אֶת עֲצָמוֹ בַּחֲבֵן וּבְקֶשׁ וּבְכָל דְּבָר, וּמְבָרַךְ:

ב. הִיָּה הוֹלֵךְ לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּמַעֲשֶׂר רֵאשׁוֹן וּמַעֲשֶׂר עֲנִי, מֵאִמְתִּי מִבְּרַךְ עֲלֵיהֶן? מִשְׁהַפְרִישֵׁן. הַפְרִישֵׁן, אִם עֲתִיד לְקָרוֹת לָהֶם שֵׁם - אֵין בְּהֵן קִדְשָׁה עַד שְׁיִקְרָא לָהֶם שֵׁם. וְאִם אֵין עֲתִיד לְקָרוֹת לָהֶם שֵׁם, כִּיּוֹן שֶׁהַפְרִישֵׁן - נִתְקַדְּשׁוּ:

ג. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: מוֹדֵד אָדָם אֶת טַבְלוֹ וּמְכַנְסוֹ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, וּבִלְבָד שְׁלֵא יִתְרֵם בַּמְּדָה וּבַמְשָׁקֵל. שׁוֹקֵל אָדָם אֶת טַבְלוֹ וּמְכַנְסוֹ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, וּבִלְבָד שְׁלֵא יִתְרֵם בַּמְשָׁקֵל. רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה אֹמֵר: לֹא בַּמְּדָה, וְלֹא בַּמְדוּד, וְלֹא בַּמְשָׁקֵל, וְלֹא בַּשְּׁקוּל, וְלֹא בַּמְנוּיָן, וְלֹא בַּמְנוּי. אָמְרוּ לוֹ: מַעֲשֶׂה שֶׁהִינּוּ מְלַקְטִים תְּאֲנִים אַחַר אֲבִיךָ, וְאָמַר לָנוּ: הֵינּוּ מוּנוּיָן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר: מַעֲשֶׂה בְּזֶקֶן אֶחָד בְּעַרְדְּסָקִית שֶׁהִיא שׁוֹקֵל אֶת כָּלכֶּלְתוֹ מִלְּאָה, וְחוֹזֵר וְשׁוֹקֵלָהּ רִיקָנִית, וְהִיָּה רַבִּי מֵאִיר מְשַׁבְּחוֹ:

ד. הַתּוֹרֵם אֶת הַכֹּלְכֵלָה, וְנִמְצְאוּ פְרוֹת בְּצַדִּי כֹלְכֵלָה - הָרִי אֵלּוֹ תְרוּמָה, מִפְּנֵי שְׁבָלְבוֹ לְתָרֵם עַל הַכֹּל:

ה. הִיָּה לְפָנָיו תְּאֲנִים וְרְמוּנִים - אֵין מִחִיבִין אוֹתוֹ לְהִיּוֹת יוֹשֵׁב וּמַעֲשֶׂר בֵּין בְּדָקָה בֵּין בְּגִסָּה, אֵלָא: תּוֹרֵם כְּדִרְכּוֹ בְּכִינּוּנֵי:

ו. הַתּוֹרֵם אֶת הַגֶּרֶן - צְרִיךְ שִׁיכּוֹן אֶת לְבוֹ עַל מַה שְׁבִקְשִׁין, עַל מַה שְׁבַתְבָּן, עַל מַה שְׁבַצְדִּין. הַתּוֹרֵם אֶת הַגֵּת - צְרִיךְ שִׁיכּוֹן אֶת לְבוֹ עַל מַה שְׁבַחֲרֻצִין וְעַל מַה שְׁבַצְגִין. הַתּוֹרֵם אֶת הַבוֹר - צְרִיךְ שִׁיכּוֹן אֶת לְבוֹ עַל מַה שְׁבַגְפָּת. אִם לֹא כֵּן - תְּנֵאֵי בֵּית דִּין הוּא שְׁתָּרוּם עַל הַכֹּל:

ז. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: כָּל בֵּית הַגֶּרְנוֹת תְּפוּסָה אַחַת. כִּיצַד? גֵּת אֶחָד לְשִׁתֵּי בּוֹרוֹת, שְׁתֵּי גֵתוֹת לְבוֹר אַחַת, שְׁתֵּי גֵתוֹת לְשִׁתֵּי בּוֹרוֹת, בְּזִמְן שְׁכֹלֵם תְּפוּסָה אַחַת - תּוֹרְמִין וּמַעֲשִׂרִין מִן זֶה עַל זֶה. נְטֵמָא אֶחָד מֵהֶן - תּוֹרֵם מִן הַטְּהוֹר שָׁבוּ עַל הַטְּמֵא שָׁבוּ. אֵין כָּלֵם תְּפוּסָה אַחַת - אֵין תּוֹרְמִין וּמַעֲשִׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. נְטֵמָא אֶחָד מֵהֶם - לֹא יִתְרֵם מִן הַטְּהוֹר שָׁבוּ עַל הַטְּמֵא שָׁבוּ. וְכֵן הִיָּה רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: כָּל בֵּית הַבַּד קוֹרָה אַחַת. כִּיצַד? קוֹרָה אַחַת לְשִׁתֵּי בּוֹרוֹת, שְׁתֵּי קוֹרוֹת לְבוֹר אַחַת, שְׁתֵּי קוֹרוֹת לְשִׁתֵּי בּוֹרוֹת, בְּזִמְן שְׁכֹלֵם

¹¹ לַעֲשׂוֹת פָּה שׁוֹב.

יב. מאימת תּוֹרְמִין אַתְּ הִזִּיתִים? מְשִׁיטְעִינוּ.
 ירְבִי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: מְשִׁיטְחָנוּ. רַבִּי יוֹסִי בַר
 הַהוּדָה אֹמֵר: מִבֵּיא זִיתִים בְּקַפָּה וְנוֹתֵן לַתּוֹךְ
 הַמָּמְלָה, וּמֵהַלֵּךְ בְּהֵן שְׁתֵּי עָרֵב. אָמְרוּ לוֹ:
 אֵינּוּ דוֹמָה עֲנָבִים לְזִיתִים! עֲנָבִים – רְכוּת
 וְנוֹתְקוֹת אֶת יִינָן, זִיתִים – קָשִׁים וְאֵינָן נוֹתְקִין
 אֶת שְׁמָנָן:

יג. אֵין תּוֹרְמִין שְׁמָן עַל הַזִּיתִים הַנִּכְתְּשִׁין,
 וְלֹא יֵין עַל עֲנָבִים הַנִּדְרָכוֹת. אִם תֵּרַם –
 תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. וְיַחְזוֹר וְיִתְרַם. הָרֵאשׁוֹנָה –
 מְדַמְעַת בְּפָנֵי עֲצָמָה, וְחִיבִין עָלֶיהָ חֲמֵשׁ.
 אֲבָל לֹא שְׁנֵיחָה. וְצָרִיךְ לְהוֹצִיא עָלֶיהָ תְּרוּמָה
 וּמַעֲשָׂרוֹת. חֲזוֹר וְעֲשֵׂה זִיתִים רֵאשׁוֹנִים שְׁמָן,
 וְעֲנָבִים רֵאשׁוֹנִים יֵין – תְּרוּמָה, וְאֵין צָרִיךְ
 לְתֵרַם שְׁנֵיחָה, וְצָרִיךְ לְקָרוֹת לָהּ שֵׁם. רַבִּי יוֹסִי
 אֹמֵר: בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים: תּוֹרְמִין, וּבֵית
 הַלֵּל אֹמְרִין אֵין תּוֹרְמִין. וּמוֹדִים: שְׁאִם תֵּרַם
 – שְׁצָרִיךְ לְתֵרַם שְׁנֵיחָה:

יד. הַתּוֹרֵם זִיתִים עַל זִיתִים הַעֲתִידִין
 לְהִכְתֵּשׁ, עֲנָבִים עַל עֲנָבִים הַעֲתִידִים לְדָרֵךְ –
 תְּרוּמָה וְיַחְזוֹר וְיִתְרַם. הָרֵאשׁוֹנָה – מְדַמְעַת,
 שְׁנֵיחָה – אֵין מְדַמְעַת. הָרֵאשׁוֹנָה – חִיבִין עָלֶיהָ
 חֲמֵשׁ, שְׁנֵיחָה – אֵין חִיבִין עָלֶיהָ חֲמֵשׁ. הַתּוֹרֵם
 זִיתִים שְׁמָן עַל זִיתִים לְאֲכִילָה – הֲרִי זֶה תּוֹרֵם
 לְפִי הַשְּׁמָן הָרֵאוּן לְעֲשׂוֹת; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבֵּן
 שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: תּוֹרְמִין לְפִי
 הָאוֹכְלִין הָרֵאוּן לְעֲשׂוֹת חוּץ מִגְרַעֲנֵינָהּ.
 מוֹדִים בְּקִלְסָקִין¹⁴ – שֶׁתּוֹרְמִין לְפִי אוֹכְלִין
 חוּץ מִגְרַעֲנֵינָהּ:

טו. הַתּוֹרֵם עֲנָבִים לְעֲשׂוֹתָן צְמוּקִין, תְּאֲנִים
 לְעֲשׂוֹתָן גְּרוּגְרוֹת, רְמוּנִים וְעֵתִיד לְעֲשׂוֹתָן
 כְּרִי – תְּרוּמָה וְאֵין צָרִיךְ לְתֵרַם שְׁנֵיחָה. רַבִּי
 אֲלִיעֶזֶר אֹמֵר, בֵּית הַלֵּל אֹמְרִים: אֵין צָרִיךְ

תְּפוסָה אַחַת – תּוֹרְמִין וּמַעֲשָׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.
 נִטְמָא אַחַת מֵהֶם – תֵּרַם מִן הַטְּהוֹר שָׁבוּ עַל
 הַטְּמָא שָׁבוּ. אֵין כֻּלָּם תְּפוסָה אַחַת – אֵין
 תּוֹרְמִין וּמַעֲשָׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. נִטְמָא אַחַד
 מֵהֶם – לֹא יֵתֵרֵם מִן הַטְּהוֹר שָׁבוּ עַל הַטְּמָא
 שָׁבוּ:

טז. הִיָּה מְלַקֵּט כְּפִי יָרֵק וּמֵנִיחַ בַּגֵּנָה – תּוֹרֵם
 מֵאַחַת עַל הַכֹּל. הִבִּיא מִן אַחַר בֵּינֵיהֶם –
 תּוֹרֵם מִכָּל אַחַד וְאַחַד. הִבִּיא מִמֵּינִים הִרְבֵּה
 בְּקַפָּה, כְּרוּב מְלֻמְעָלָה וְכְרוּב מְלֻמְטָה וּמִן
 אַחַד בְּאֲמָצַע – לֹא יֵתֵרֵם מִן הָעֲלִיּוֹן לְתַחְתּוֹן
 אֲלֵא אִם בֶּן הַקֶּף:

טז. חֲמֵשׁ צְבוּרִין בַּגֵּן – תּוֹרֵם מֵאַחַד עַל
 הַכֹּל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֵימְתִי? בְּזִמְן שְׁעָקַר
 הַגֵּרֵן קָיִם, אֵין עָקַר הַגֵּרֵן קָיִם – תּוֹרֵם מִכָּל
 אַחַד וְאַחַד. הַכְּנִיס פְּרוּתֵיו לַתּוֹךְ בֵּיתוֹ, אִף
 עַל פִּי שְׁהֵן מִפְּזָרִין – תּוֹרֵם מֵאַחַד עַל הַכֹּל.
 שְׁתֵּי מְגוּרוֹת בְּעֲלִיָּה אַחַת – תּוֹרֵם מֵאַחַד עַל
 הַכֹּל. שְׁקִי תְּבוּאָה וְעַגּוּלֵי דְבִלָּה וְדוּגִיאוֹת¹²
 שֶׁל גְּרוּגְרוֹת, כֻּלָּם בְּהַקְפָּה אַחַת – תּוֹרְמִין
 וּמַעֲשָׂרִין מִזֶּה עַל זֶה:

יז. מֵאֵימְתִי תּוֹרְמִין אֶת הַגֵּרֵן? מִשְׁתַּעֲקַר
 הָאֵלָה¹³. צָבַר מִקְצֵת הַגֵּרֵן – תּוֹרֵם מִן הַצְּבוּר
 עַל שְׁאִינוֹ צְבוּר:

יח. מֵאֵימְתִי תּוֹרְמִין אֶת הַגֵּת? מִשִּׁיהֲלוֹכוּ בַּהּ
 שְׁתֵּי עָרֵב. מֵאֵימְתִי מְטַמְּאִין? בֵּית שְׁמַאי
 אֹמְרִים: מִשְׁנֻטֵּל מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן, בֵּית הַלֵּל
 אֹמְרִים: מִשְׁנֻטֵּל מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה: הִלְכָה כְּדָבְרֵי בֵּית שְׁמַאי, אֲלֵא
 שְׁנֵיהֶן הִרְבִּים כְּדָבְרֵי בֵּית הַלֵּל. וְחֲכָמִים
 אֹמְרִים: מוֹצִיאִין תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת
 וּמְטַמְּאִין אֶת הַגֵּת מִיָּד:

¹⁴ מִין זִיתִים שְׁאִינֵם עוֹשִׂים שְׁמָן.

¹² תְּבוּאוֹת

¹³ מִשְׁתַּעֲקַר הַתְּבוּאָה שְׁמוֹהֶפְכִים אוֹתָהּ עִם
 תְּרַחַת כְּדִי לְצוּבְרָה בְּכָרִי. תְּרַגּוּם תְּבוּאָה – עֲלָא
 (תְּסִידִי דְּוֹד). כִּי מְנַחַת בְּכּוּרִים פֶּרֶשׁ: מוּזִין.

לתרם שְׁנִיָּהּ, וּבֵית שְׁמַאי אֹמְרִים: צְרִיךְ
 לְתַרְם שְׁנִיָּהּ. אָמְרוּ בֵּית שְׁמַאי לְבֵית הַלֵּל:
 הָרִי הוּא אֹמֵר (בַּמִּדְבָּר יח, כז): "וְכַמְלָאָה
 מִן הַיָּקָב". לֹא תִרְם זֶה מִן הַיָּקָב! אָמְרוּ לָהֶם
 בֵּית הַלֵּל: הָרִי הוּא אֹמֵר (וַיִּקְרָא כז, ל):
 "וְכָל מַעֲשֵׂר" וּגו'. אִם אֹמֵר אֵתָּה: 'צְרִיךְ
 לְתַרְם שְׁנִיָּהּ' - אָף הוּא לֹא קִיָּם קִדְשׁ לַה':

טז. תּוֹרְמִין מִן הָעֶרְמָה עַל הַכָּרִי, אָבָל לֹא מִן
 הַכָּרִי עַל הָעֶרְמָה:

יז. הַמְּכַנִּים שְׁבָלִין לְתוֹךְ בֵּיתוֹ לְעִשׂוֹתָם
 מְלִילוֹת - הָרִי זֶה תּוֹרֵם שְׁבָלִין. בֶּן לִוִּי
 שָׁנַתְמָנוּ לוֹ שְׁבָלִין - עוֹשֶׂה אוֹתָן גֶּרֶן. עֲנָבִים
 עוֹשֶׂה אוֹתָן יַיִן. זֵיתִים עוֹשֶׂה אוֹתָן שֶׁמֶן.
 כָּשֶׁם שִׁתְרוּמַת רֵאשִׁית מִן הַגֶּרֶן וּמִן הַיָּקָב -
 כִּף תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר מִן הַגֶּרֶן וּמִן הַיָּקָב:

יח. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: תּוֹרְמִין מִן הַטְּהוֹר
 עַל הַטְּמֵא. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מַעֲשֶׂה שְׁנִפְלָה
 דְּלָקָה בַּכֶּפֶר טוֹזְנָא, וְתַרְמוּ מִן הַטְּהוֹר עַל
 הַטְּמֵא. אָמְרוּ לוֹ: מִשָּׁם רָאִיָּה? אֵלֹא שִׁתְּרָמוּ
 מִהֵן עֲלִיהֵן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר: תּוֹרְמִין מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא אָף
 בְּלַח. כִּיצַד? מִי שֶׁכִּבַּשׁ זֵיתִים בְּטַמְאָה
 וּמִבְּקָשׁ לְתַרְמֵן בְּטְהֵרָה - מִבִּיא מִשְׁפֶּךְ שְׂאִין
 בְּכַפּוֹ כְּבִיצָה, וּמְנִיחוֹ עַל פִּי חֲבִית, וּמִבִּיא
 זֵיתִים וְנוֹתֵן לְתוֹכוֹ וְתוֹרֵם, וְנִמְצָא תוֹרֵם מִן
 הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא וּמִן הַמְּקַף. אָמְרוּ לוֹ: אִין
 קְרוּי לַח אֵלֹא יַיִן וְשֶׁמֶן בְּלֶבֶד. רַבִּי יוֹסִי
 אֹמֵר: הַתּוֹרֵם מִן הַטְּמֵא עַל הַטְּהוֹר, בֵּין
 בְּשׁוּגָג בֵּין בְּמִזִּיד - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי: מַה נִּשְׁתַּנָּה זֶה מִן הַתּוֹרֵם מִן הָרַע
 עַל הַיִּפָּה?!

יט. מִפְּרִישֵׁין תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר מִן הַטְּמֵא עַל
 הַטְּמֵא, וּמִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּהוֹר, וּמִן הַטְּהוֹר
 עַל הַטְּמֵא. אָבָל לֹא מִן הַטְּמֵא עַל הַטְּהוֹר.
 רַבִּי נַחֲמִיָּה אֹמֵר: אִין מִפְּרִישֵׁין מִן הַטְּמֵא
 עַל הַטְּמֵא אֵלֹא בְּדַמַּי בְּלֶבֶד. אָמְרוּ לוֹ: הָרִי
 אֹמֵר (בַּמִּדְבָּר יח, כח): "וְנִתְתָּם מִמֶּנּוּ אֵת
 תְּרוּמַת ה' לְאֶהֱרֹן הַכֹּהֵן:"

<p>29</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יך 14</p>	<p>עלות השחר _____ 6:10 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:24 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:29 שקיעה _____ 5:56 בבלי: קידושין עד • ירושלמי: חלה טז • תוספתא: שביעית ה ב"ך: יחזקאל לו-לז • רמב"ם: קדוש החודש יב</p>
<p>30</p>	<p>שני Monday</p>	<p>טו 15</p>	<p>תענית שני בתרא עלות השחר _____ 6:11 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:25 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:29 שקיעה _____ 5:54 בבלי: קידושין עח • ירושלמי: חלה יז • תוספתא: שביעית ו ב"ך: יחזקאל לח-לט • רמב"ם: קדוש החודש יג</p>
<p>31</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>טז 16</p>	<p>עלות השחר _____ 6:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:25 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:30 שקיעה _____ 5:53 בבלי: קידושין עט • ירושלמי: חלה יח • תוספתא: שביעית ז ב"ך: יחזקאל מ-מא • רמב"ם: קדוש החודש יד</p>
<p>1</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>יז 17</p>	<p>עלות השחר _____ 6:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:26 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:30 שקיעה _____ 5:52 בבלי: קידושין פ • ירושלמי: חלה יט • תוספתא: שביעית ח ב"ך: יחזקאל מב-מג • רמב"ם: קדוש החודש טו</p>
<p>2</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יח 18</p>	<p>עלות השחר _____ 6:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:27 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:31 שקיעה _____ 5:51 בבלי: קידושין פא • ירושלמי: חלה כ • תוספתא: תרומות א ב"ך: יחזקאל מד-מה • רמב"ם: קדוש החודש טז</p>
<p>3</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>יט 19</p>	<p>עלות השחר _____ 6:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:27 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:31 שקיעה _____ 5:50 בבלי: קידושין פב • ירושלמי: חלה כא • תוספתא: תרומות ב ב"ך: יחזקאל מו-מו • רמב"ם: קדוש החודש יז</p>
<p>4</p>	<p>הפטרה: ואשה אחת שב"ק Shabbos</p>	<p>כ 20</p>	<p>וירא עלות השחר _____ 6:17 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:28 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:31 שקיעה _____ 5:48 בבלי: בבא קמא ב • ירושלמי: חלה כב • תוספתא: תרומות ג ב"ך: יחזקאל מח - הושע א • רמב"ם: קדוש החודש יח</p>

Candle Lighting 5:32 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 7:01 זמן מוצש"ק

וְעוֹן דָּו עָסַט עִם פֹּאסִירַט אִן אוֹיְסֶרְגֶּעוּוְעִנְלִיכֶע זָאךְ, זָאָלְסְטוּ נִישְׁט זָאָן
אָז ס'איז פֿינְקַט אזוי גַעשַׁען, נָאר דוּ זָאָלְסְט גְלִיבֵן אָז דָאָס הָאָט זִיכֶער דַעֵר
אִיבֶערשְׁטֶער גַעפִירַט אזוי.
(סִפֶּר הַמִּדּוֹת אוֹת אָמוּנָה סִיבֵן ג')